

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési ár:
Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kladóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám.
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, vasárnap, november 6-án.

306. szám.

A hallgatók.

Az önkéntes jelentkezőket már lemorzsolta az obstrukció. Hiába hangzik a rendezők csalogatása, hogy a legcsekélyebb beszédet is köszönettel fogadják, a felülbeszéléseket pedig hirlapilag is nyugtázzák: önkéntes már alig jelentkezik. De ma ez már körülbelül mindegy is. A sok indítvány és határozati javaslat annyi szónoknak biztosítja még a záróbeszéd jogát, hogy az obstrukció minden újabb jelentkezés nélkül is eljátszhatik még két hétig. S addig okvetlenül bekövetkezik Ausztriában valami fordulat, ami ugyanis újabb medret fog vájni a különböző taktikáknak. Az obstrukció alkonyáról tehát nem való a reménykedés hangján beszélni. Ahogy Heine mondta a naplementén ábrándozó kisasszonynak, az obstrukció napjára is áll. Ezen az oldalon elmerül, de a másikon megint felbukik. Ne tessék tehát bánkódni miatta, sem pedig örülni.

Inkább vegyük úgy, ahogy a kisebbségnek jobban esik és mondjuk, hogy az obstrukció diadalmaskodott. Még azt se feszegezzük, hogy talán csak a házszabályok gyöngesége tette. Hadd legyen igaza Bartha Miklósnak, hogy a házszabályok gyöngesége a kisebbség ereje. Jól van. Egy szóval se fogjuk tovább a házszabályokat vádolni, mert az különben is nagyon áldatlan locsogás volna. Még arra se fogunk hivatkozni, hogy a közvélemény ezt vagy azt elítélte az obstrukció három hete során. Meg-

mondtuk erről ugyanis a magunk véleményét, hogy ez a közvélemény nincsen. S jól esik nekünk, hogy a csongrádi felirat betérjesztésekor ma a szélsőbal egyik rokonszenves tagja felkiáltott: „a vármegye ne ártsa magát a politikába!” Mi is ezt tartjuk a legokosabbnak s a szélsőbal mai jelszavát megjegyezzük a jövőre. Jó az ilyen spontán nyilatkozatokat leszögezni.

De bizonyos dolgokat nem szabad szó nélkül hagyni. Az obstrukcióra szövetkezett ellenzéki pártok ugyanis nemcsak a beszédből próbáltak tőkét csinálni, hanem a hallgatásból is. Sőt körülbelül kétségtelen, hogy többet építettek a hallgatókra, mint a beszélőkre. Nem nézik akkora támogatásnak még a nagykarolyi gróf kilátásba helyezett beszédét sem, mint a többség egyes tagjainak hallgatását. Pedig szívesen dicsekednek el azzal is, hogy kiszólitották elvonultságából a nagykarolyi Czinczinátfust, aki most már nemcsak telegrammban és el nem mondott beszédben, hanem valóságos parlamenti felszólalásban is festeni fogja a hazát. Mindez semmi. Az ellenzék legkomolyabb emberei is többre teszik, hogy az egész vita során az Andrásnyak és Csáky is hallgattak. Igaz, hogy a többi is hallgatott s például az elnök sem szállott le az ő magaslatáról, hogy valami állást foglaljon. De nem ezt nézi az ellenzék. Ajka szüntelenül csak azt suttogja, hogy az Andrásnyak és Csáky hallgatnak. Vagy,

ahogy sejtelmesebben körülírják: a független elemek hallgatnak.

Voltaképpen ez a sejtelmes beszéd talán nem is éri meg a komoly polémia. Akármilyen rossz hittel legyen is az ellenzék a többségről, azt talán mégis megengedi, hogy a független elemek nem redukálódnak két-három emberre. De mért nem akar az ellenzék visszacémlékezni azokra az időkre, amikor a szabadelvű pártból az ilyen független elemek ki is váltak, az ellenzékhez csatlakoztak, ami mégis csak világosabb jele a rokonszínnek, mint a szimpla hallgatás? S akkor ezt a nem is kicsi mérvű kiválást sem taksálta az ellenzék annyira, mint most azt a körülményt, hogy az egész hallgató pártban Csáky is hallgat és az Andrásnyak is. Nem az ellenzékétől várjuk a kioktatást, hogy mennyire kell becsülnünk, épen ezeket a kiváló férfiakat, akiknek többek között az az érdemük is megvan, hogy nem szoktak csak úgy kommandóra és a legkomolyabbok nélkül felszólalni. De épen azért különös az ellenzéki taktika, mikor beléjük próbál kapaszkodni. Ugy véljük, hogy az ő hallgatásuk sem beszédesebb, mint a szabadelvű párt többi kiváló tagjé. Sőt épen ők szoktattak minket hozzá, hogy ne kelljen a kissé határozatlan hallgatás magyarázatásával bibelődnünk. Hogy csak egyet említsünk például, gróf Andrásny Tivadar még az összeférhetlenségi zavarok idején is nyíltan megmondta a maga eltérő véleményét, ámbátor az

Adalékok a kor történetéhez.

Azt mondják a tudósok, hogy az állam erkölcsi alapokon nyugszik. Ez nagyon szép dolog, mely különös megnyugrással töltheti el az ember lelkét. Ha valaki például megiszik egy porció pálinkát, ezt nagy meglepődéssel teheti, mert erkölcsi alapon teszi. Hiszen a fogyasztási adó, mely minden kortyát megédesíti, az állam főtartására szolgál.

A tudósok azonban azt is beszélnek, hogy a politika az a tudomány, melylyel az állam ügyeit intézik. A közönséges halandó ebből persze azt következteti, hogy az államügyek intézésére szolgáló politikának is erkölcsi alapon kell folynia. Ebben pedig a közönséges halandó alighanem téved. Mert mikor az ellenzék egyik hangos szavú vezére kiáll választói elé és palam et publice hirdeti, hogy ő és az övéi megszavazzák az osztrák egyezséget bárkinnek, csak „Bánffy fejét” kéri ez engedékenységért, minthogy a miniszterelnök őket a választáskor megkarmolta: akkor a jámbor állampolgár már gondolkodóba esik és fűrkészni kezdi, hogy mi ebben az erkölcsi?

Mert ha az egyezés jó, akkor meg

kell szavazni feltétel nélkül; ha pedig rossz, akkor nem szabad megszavazni semmi feltétel alatt sem.

Mire való tehát az ellenzék boszorkánytáncza?

Salome is tánczolt Herodes előtt és szintén politikából tánczolt. Ki is tánczolta magának keresztelő Szent János fejét. De Salome karcsu volt: Polónyi pedig kövér. Ha valaki oly szép, mint Salome volt, akkor sikerrel lehet erkölcsstelen, aminthogy az írás is tanúsítja. De ha valaki oly csunya mint Polónyi (Lásd: „Borsszem Jankó”), akkor legyen legalább erkölcsös, mert különben megzavarja az embereknek a tudományba vetett hitét.

Azok után, amik az országgyűlésen történnék, tünődve kérjük magunkban: hány porció erkölcsös pálinkát kell meginnia egy adóköteles állampolgárnak, hogy kiöblitse emlékezetéből az ellenzék politikáját?

+

A legérthetlenebb a dologban az, hogy a meddő névszerinti szavazások szerzői a miniszterelnököt okozzák a rendtelenségért. „Beszéljen már! — kiabálják neki — és állítsa helyre a rendet mindenkorra!” „A rendet? Mindenkorra? — mondja Bánffy megdőbbenve,

— Hiszen még egy napi rendet sem tudok veletek megállapítani.”

□

Ki kell mondanunk végre régi sejtelmünket, hogy a politikában nincs igazság. Egy máknyi sem. Nézzék csak, mit csinál az európai politika a törökkel. A török fényesen leverte az ellene támadt görögöket. Ráköltötte erre a győzelemre minden pénzt; és még mások pénzt is. A dolognak pedig az lett a vége, hogy a héten ki kellett takarodnia Kréta-szigetéből, melynek parancsnokságát most már át fogják adni a görög hercegnek. Az európai politikusok kipolitizálták a győztes törököt a saját birtokából és belepolitizálták a vesztes görögöt.

Szegény török! Valahányszor győzedelmeskedik, mindig egy tartományt veszít. Hát van ebben igazság?

Igazán, a politika csuf dolog. Olyan, mint a kátrány. A kátrányból a legszebb, a legragyogóbb színű festékeket gyártják és a legfinomabb illatszereket vonják ki. De azért a kátrány mégis piszkos és bűzös, mint a politika.

×

Azok, akik az igazságszolgáltatással hivatászerűen foglalkoznak, nem is keresik az igaz-

ugyan kicsi jelentőségű dolog volt a mai viszonyokhoz képest. És azóta aligha változott meg annyira, hogy hallgatással akarjon beszélni.

Csak meg kell rostálni ennek a mostani obstrukciónak anyagát. Nagyobb apparátussal egy parlamenti ellenzék még sohasem fogott bele, hogy a maga bizalmatlanságát a kormány ellen igazolja. És csudálatos dolog, három hét alatt egyetlen olyan momentum sem költötte fel a figyelmet, amely korábban és állandóan is nem szerepelt volna a bizalmatlansági okok közt. A választási visszaélések így és a választási visszaélések úgy, egyébként pedig jóformán semmi. Mindig csak a régi nóta, amely, úgy látszik, csakugyan mindig új marad. S ez a nóta vette volna rá a különben is ritkán szóló komoly politikusokat, hogy még a párt hallgatag megállapodása ellenére is beálljanak a szöszaporítók közé? De hát miért? Hiszen gróf Csáky Albin tavaly ilyenkor, midőn az ellenzéki kintorna először játszotta megszakítás nélkül ezt a csunya nótát, igenis felszólt és minden garmadába hordott gravamen daczára fentartás nélkül mondott bizalmat a kormánynak. Csak tessék a parlament naplójában utánalapozni s meg fogják találni, hogy azt az egész bokréját, melyet az ellenzék most kötöz a bizalmatlanság okaiból, gróf Csáky Albinnál alaposabban senki sem tépte szét a tavalyi hadakozás idején. S nála több joggal valóban senki sem teheti, hogy hallgatással mellözze a vádak untalan fölmelegítését.

Az obstrukció elszánt férfiai tehát okosabban fogják tenni, ha a maguk beszédére építenek és nem a mások hallgatására. Bizzák a kritikának ezt a formáját az országra. Az majd megcsinálja magának a számvetését, hogy mire kell értenie, ha a nagyok hallgatnak és a veretek csiripolnak...

POLITIKAI HIREK.

Báró Bánffy Dezső — budapesti diszpolgár. A székes főváros törvényhatósági bizottságának közel kétszáz tagja értekezletre gyűlt ma össze a hatodik kerületi kör dísztermében és egyhangulag elhatározták, hogy a főváros legközelebbi közgyűlésén indítványt nyújtanak be báró Bánffy Dezső miniszterelnöknek a főváros diszpolgárává való megválasztása iránt. Az érdekes indítvány a főváros köreiben nagy helyesléssel találkozott.

A magyar kvótaküldöttség üzenete. A magyar kvótaküldöttségnek legutóbbi ülésében hozott, kellően indokolt határozatát holnap, vasárnap fogják az osztrák küldöttség elnökének megküldeni s úgy a budapesti, mint a bécsi lapoknak kedden reggel megjelenő számában közzé fogják tenni. Mihelyt az osztrák küldöttség a magyar küldöttséget a határozat vételéről értesíti, a magyar kvóta-küldöttség megtartja ez idén előreláthatólag utolsó ülését, hogy megállapítsa az országgyűlés elé terjesztendő jelentését. Az osztrák küldöttség részéről a választ a legközelebbi tizennégy napon belül várják.

Kormánybiztos felmentése. Perczel Dezső belügyminiszter Jakabffy Imre államtitkárt kormánybiztosi állásától, amelyet az egykori tizenharmadik és tizennegyedik határozatok vagyonszövetségénél birt, felmentette és helyette Pogány Károlyt, Krassó-Szörény megye főispánját nevezte ki kormánybiztossá.

Az obstrukció vendége.

(Az országgyűlésből.)

Odakünn sűrű, nehéz csöppökben hull az eső, melynek súlya ránehezedik a képviselőház üvegfedelese tetejére. Amilyen az atmoszféra, olyan a hangulat. Ólomnehéz, unalmas, borongó. Itt ma alig fog kitörni a vihar. Ezt hiszik a fázó, didergő honatyák, kik a folyosó kandallója mellé húzódnak és melegekednek. Bent a teremben se sokkal kellemesebb a hangulat. Láng Lajos üres padok előtt elnököl. Az ellenzék álmos. De egyszerre mégis csak támad valami élet. Ott fenn a hegyen, egy rég nem látott alak tűnt fel. Lepsényi Miklós páter lejött a Háza és el mandátumadta jogával, — résztvesz az ülésen.

Ennek hirtelen hamarosan felveri az egész Házat. Az ellenzéken egyszerre izgatottak lesz-

nek a kedélyek. Egy csomóba verődnek a folyosón és egymást heccszelik.

Olay karon fogja Pichlert, Pichler meg lángvörösen Rátkayt kapacitálja, Rigónak is veszedelmesen hegyesedik ki a hegyes bajusza. Valamennyiükön meglátszik, hogy szörnyen bántja őket az eset.

— Nem tőrjünk azt az embert itt! kiált Fáy István. Ha a néppárt ide meri hozni közibénk azt a legényt, hát én nem beszélek.

— Zárt ülést provokálok és onnan kergetem ki — erősködik Pichler.

Hiába minden csitítás, minden kapacitálás, az ellenzék fegyverbarátsága erősen veszélyeztetve van.

Nagy összeveszések vannak már-már kilátásban. Rakovszky megtagad minden intervensziót Lepsényi eltávolítására.

— Nem tartozik hozzánk, mondja Buzáth, távolítsátok el ti, ha olyan nagyon akarjátok, hogy ne legyen itt.

És mialatt a folyosón az izgalom nőttön, Lepsényi odabenn szóltanul hallgatja Lázár beszédét, talán nem is sejtve, hogy mily ádáz harc fejlődött ki az ő személye körül.

A kormánypart is neszét vette a dolognak, mert nagy volt a felbuzdulás az ellenzéken.

Padjaik üresen maradtak, mert mind a folyosón tárgyalták a nagy eseményt. Végre Bolgár Ferencz került elő valahonnan és csitítva a zajongókat, így szólt:

— Az nem lehet a mi érdekünk, hogy mi Lepsényi miatt összevesszünk itt egymással. Az sem lehet, hogy mi egy képviselőt arra szólítsunk fel, hogy menjen ki innen. Az ellenzéknek minden parlamentárizmussal, hanem talán rá lehet venni, hogy jó szántából menjen. Ezt próbáljuk meg.

És megpróbálta. Csakugyan bemegy a terembe és int Lepsényinek. Egy szűk, sötét ruhatári zugban megérteti vele, hogy az ellenzék szövetsége megszűnik, ha benn marad a Háza. Jól tenné ha elmenne.

És Lepsényi elég kegyes volt, megtenni ezt a szívességet, fogta a kabátját, kalapját és ment. Távozását sokan nézték és ez a látvány eléggé szomorú volt. Valóságos vesszőfutás volt ez. De az obstrukció ügye egyelőre megint meg volt mentve.

Igy aztán odabent egész simán folytatódott az ellenzék küzdelme. Lázár Árpád után Bogay Máté beszélt, de egyikük sem zavart sok vizet. Utánuk Buzáth Ferencz mondott el ismert receptje szerint szónoklatot, ezzel a ref-

éséget a politikában. Bárhol másutt; csak ott nem. De hogy még kitűnő bíránk is csak nagy nehezen tudják megtalálni, bizonyítja az a körülmény, hogy a tudomány legújabb vívmányait is sietve veszik segítségül komoly és fontos működésüknél.

Igy a héten testületileg látogattak el az Eszterházy-utczában levő Röntgen-laboratóriumba és ott végigtanulmányozták az emberek és dolgok keresztül világításának módszerét.

Ez nagy hasznukra lesz a derék utának, különösen az éles elméjű Gajzágó Manó királyi táblabírónak, ki szintén velük volt. Bírói karunk e jeles tagja tudniillik egy érdekes specialitással szokott megbízatni, a színes-pörök elbírálásával. E pörökben pedig az igazság ugyancsak el szokott bujni a vizsgáló jogász szeme elől. Elrejtőzik egy csipős megjegyzés kétségessé mélyébe, a selyemruha egyik kaczer plissé-jébe, sőt még a pörökötök szívének legbelsőbb rejtekébe is.

Ha tehát Gajzágó Manó bíró ur ezentúl az igazságot az aktákban nem fogja hamar megtalálni, akkor e kis kellemetlenségen nem is fog sokáig evődni, hanem előveszi a Röntgen-féle sugáröntő gépet, táirányítja a tizennyolc-éves bájos színeses Ártatlan szívcséjére, egyet csavart a gép fogantyuján:

krikk! és azonnal megtalálja a szívecskében — egy nemzeti kaszinó-tagot.

Aztán irigykedhetik.

Sokkal praktikusabb ennél koszos költőnk, Jókai Mór, mindnyájunk halhatatlan mestere. Visszavonult a képviselőháztól a főrendekháza, hol nincs politika és már ennél fogva is több a valószínűség, hogy van igazság. A poéta azonban nem szorul a püspökök és grófok igazságára; de még az X-sugarak egyébként hathatós segítségét sem veszi igénybe. Minek? Meg van ő áldva a gondviselés által a divinatio magasztos tehetségével, az elvont dolgok megérzésként, a sejtekkel nem bírók megsejtésével. Ha ő valamit meg akar találni, akkor „mellére teszi a kezét és meghajol egy ethnográfiai adathalmaz előtt”, de nem nyúl bele. Hanem ép ellenkezőleg belenyúl a saját képzeletébe és ott azonnal, az első markolásra megtalálja „a valószínűséget, mely a történetben erősebb az írott adatnál.”

Igy tett most is. Negyven évig tanulmányozván a kérdést, hogy „miik voltak a magyarok ezer év előtt?” végre elhatározta magát a mérész kézművelésre és kiragadta a képzelet teremte méhéből ez igazságot:

„Meggyőződésem, mindenünnén elvont ta-

nuságokból megerősült tudatom azt mondja, hogy a magyarok ezer év előtt is magyarok voltak.”

Az akadémikusok, kikkel e fölfedezést közlé, nagyon csodálkoztak rajta. Ezt ők nem hitték volna. Eddig legalább nem tudták.

Persze, ők nem költők. Ők csak tudósok. És mi a tudós? A tudós olyan ember, aki mindezt meg akar tudni. Valamit meg tudni pedig az akar, aki még nem tudja. A tudós tehát oly ember, aki mindent nem tud...

Jól tett Jókai, hogy őket felvilágosította.

#

Az első tekintetre helyeseltük egy másik magyar tudós hazafias eljárását is, a Csiky Ernőét, aki muzeumi tiszt és most Zichy Jenő szintén tudós ur ázsiai expedíciójával együtt járka Dél-Szibériában. A fiatal bűvár nagyon szívére vette, hogy a magyar tudósok ép oly kevéssé ismerik az ázsiai rovarokat, mint a saját nemzetük eredetét; és ezért összeszedte Dél-Szibériában mindazokat a bogarakat, melyeket meg tudott fogni. Beesomagolta egy nagy ládába és elküldte a nemzeti muzeumnak.

Est is nagyon jónak találtuk. De, min mondjuk, csak az első tekintetre.

Mert mindjárt aznap olvastuk az újságokban, hogy József főherczeg összevásároltatta

rinnel: Vesszen a liberalizmus, éljen a keresztény restauráció!

Amire Rigó Ferencz a szónok háta mögött felmerül:

— No, e' már számár beszéd!

Lépcsényi távozása után Fáy István is megtartotta beszédét. És a Dessewffy ügyet, a legendárius kiscgazdát és a gazdasági helyzetet csoportosította beszédében, minden zajosabb határ nélkül. A szünet alatt hirtelen ment, hogy Molnár Béla a kormánypárti padokról fog felszólalni, de ez a beszéd elmaradt és így Tibád Antal került szóhoz, aki miután a napirend vitában már-már minden képzelhető és képzelhetetlen dolog ki lett merítve, a Kasits Péter ügyet, meg az Erzsébet-rendjel alapítását hozta szóba. A hallgatóságot csak egyszer tudta felvillanyozni. Amikor azt mondta, hogy „forradalmak nemcsak a buta és rossz kormányokat, hanem ártatlan dynasztiákat is elsőbörhetnek.” Ez nagyon tetszett és roppantul megélték érte. A legjobban Rakovszky éljenzteti, aki szereti feltüntetni császári és királyi kamarásságát.

Epen két óra volt, amikor Tibád befejezte a beszédét, mindenki azt remélte, hogy ezzel vége a mai ülésnek, de csalódtak. Lakatos Miklós és Molnár János bejelentettek egy-egy interpellációt, de Lakatos lemondott róla. Nem így Molnár, ő hétfőre kívánta halasztatni az ő sürgős interpellációját.

— Ha sürgős, akkor mondja el ma, mondták neki jobbfelel.

— Hétfőre nem lehet, mondja az elnök, mert interpellációt csak interpellációs napra lehet halasztani.

De ekkor már fenn volt a névszerinti szavazást kérő iv. Ezt a játékot aztán erős szavakkal elítélte Gajary Odón, ki komédiának nevezte azt az eljárást, hogy ily kérdésben is névszerint való szavazást provokálnak.

Persze, hogy ez olaj volt a tüzre. Polónyi Géza szította is, az elnök meg nem igen próbálta a háborgó kedélyeket csitítani. Pulszky Ágost is kemény szavakkal ostorozta a házszabályokkal való visszaélést, mire Sima Ferencz azt a viczet próbálta meg, hogy a házszabályokhoz kívánt szólni, de mert hosszabb beszédet óhajtott mondani, hát — csak hétfőn. És mert az elnök ezt a viczet nem akarta megengedni, nagy gabalyodás támadt, melynek a vége mégis csak az lett, hogy a Ház hétfőn fog afölött dönteni, hogy Molnár hétfőn vagy szerdán interpelláljon. Persze névszerint való szavazással és ez ő földolog.

A képviselőház ülése.

Láng Lajos elnök megnyitja az ülést. Az előterjesztett okmányok között bemutatja Csongrád-vármegye és Pécs városa feliratát az obstrukció ellen.

Polónyi Géza: Le vele! (Felkiáltások balról: Abczug! Abczug! Felkiáltások jobbfelel: Éljen! Éljen!)

Elnök (csenget): Kiadatik a kérvényi bizottságnak.

Psik Lajos, az állandó igazoló-bizottság elnöke jelenti, hogy báró Kemény Geza marosújvári képviselő megbízó levelét teljesen rendben találta a bizottság. Harmincz nap fentartásával igazolják.

(A napirend vita.)

Lázár Árpád: Az ellenzék küzdelméhez azért csatlakozik, mert ebben a Bánffy-kormány iránt való bizalmatlanságot látja. A Bánffy-kormány ugynevezett bünlajstromát sorolja el és Széchenyi mondatát alkalmazza a kormányrendszerre azzal az elmés módosítással, hogy Magyarország volt, de nem lesz. Nem fogadja el a napirendet. (Helyeslés a baloldalon.)

Bogyay Máté: Deák Ferencz korszakának liberalizmusával állítja szembe a mostani kormány politikáját. Hogy a miniszterelnök jónak látja a kiegyezést a titok fátyolába burkolni, ez csak folytatása a felfang és erőszak rendszerének, a mi négyéves uralmának alapvonását képezi. Szívvel és lélekkel csatlakozik ahhoz, amiket Apponyi mondott s nem fogadja el a napirendre tüzés javaslatát. (Éljenzés a baloldalon.)

Buzáth Ferencz: A többség kétségbeesett harcot folytat saját önző érdekeiért. A korrupció rendszerét védik, amelyben ha valaki elesik, csak azt mondják rá, hogy ügyetlen. A Bánffy-kormány a korrupcióból meríti erejét. Az ellenzék küzdelme már is eredményekkel jár, mert felidéri a keresztény szellemet. Erzik is a helyzet nehéz voltát és azért terjesztik azokat a röpiratokat a nép elbolondítására.

Rakovszky István: A szocializmust terjesztik.

Buzáth Ferencz: Egy olyan ládára, amelyben ezeket a röpiratokat szállították, ez volt írva: Viz hozzá nem férhet. (Derűtség.) Kívánatos volna, hogy az ilyen vízi iszonyban szenvedő röpiratok terjesztőit megbüntessék. A parlament feloszlását a kormány a kishitűek megtévesztésére szánta. Az ellenzék harczát nem fogja abba hagyni. Beszédét így fejezi be:

— Vesszen a liberalizmus s éljen a keresztény restauráció. (Helyeslés a baloldalon.)

Fáy István két áramlatot lát itt. Az egyik a szabadság, egyenlőség alapján áll, ez a függetlenségi párt, a másik az erőszak alapján áll, mely Bécsnek hódol és megüli a kisebbséget nemcsak számában, hanem vagyonában is.

Azután áttér a kiegyezésre s azt mondja,

hogy a miniszterelnökkel, aki bujkál, alakoskolik és konok hallgatásával ingerli az ellenzékét, a legkiméletlenebb módon kell elbánni.

Hosszasan bizonygatja, hogy a vámszűvelési alapon tönkremegy a magyar. Hiszen 1896-ban tizenötezer magyar ősi birtok került újra; tizenötezer s néhány száz ősi birtokot elárvereztek egy év alatt. Ugyanez év alatt szerződésileg csak háromezer birtokot adtak el. Ugyancsak 1896-ban a magyar földbirtok 16,400,000 forinttal terhelődött meg. Annak a kiscgazdának, aki azt a bizonyos röpiratot megírta, elismerését fejezi ki, mert röpiratának 600,000 példányban való kinyomatása az állami nyomtatványok költségvetése szerint száz-ezer forintot felül került. Ez már aztán áldozat!

Ivánka Oszkár: Nagy hunczut lehet az a kiscgazda. (Felkiáltások Hol lopta azt a sok pénzt?)

Fáy István szintén azt kérde, honnan vette a kiscgazda a pénzt? (Zajos helyeslés az ellenzéken.) A miniszterelnöktől is követeli, hogy tisztázza magát a Dessewffy-ügyben.

Rakovszky István: Hol van a miniszterelnök? Most lenne érdekes.

Fáy István: A Dessewffy-ügyet másképp adta elő Lukács Gyula és másképp Bánffy. Dessewffy-ről mindenki azt állítja, hogy jellemes, független ember.

Ivánka Oszkár: Hát Bánffyról ki állítja?

Fáy István: Az országot irtózatos betegség gyöttri: ennek a neve Bánffy Dezső. Vagy a betegségnek vagy Bánffynak el kell a harczban pusztulnia. A választás könnyű. Kéri a tuloldalt, jöjjön a beteg segítségére, vegyék le róla Bánffyt és akasszák arra a szögére, melyre annak idején Tisza Kálmán a bihari pontokat akasztotta. (Zajos éljenzés a bal- és szélsőbalon.)

Öt perc szünet.

Tibád Antal: A miniszterelnök az alkotmányosságát semmibe sem veszi. Ezt bizonyítja manapság vonakodása tájékoztatni az országot álláspontjáról, melyet a kormány a kiegyezés dolgában elfoglal. A hatalmi rendszer jellemzésére felhossa Kasics Péter esetét, akit megfosztottak állásától és rangjától, anélkül, hogy a fegyelmi vizsgálat során elítélték volna. Az állami tisztviselők küldöttségét a miniszterelnök lealázó módon fogadta, úgy bánt velük, mint az ur a cselédjével.

Rakovszky István: Mint a rossz cseléddel.

Tibád Antal: A nagykövati főtisztviselő előtt mint instanciás jelent meg. Nem akadt elődei között egy sem, aki kitette volna magát annak a szegénynek, hogy kérését egy alárendelt tisztviselő visszautasította volna. Az Erzsébet-rend alapításánál történt vicszarlásra mutat. Miért maradt el a rend adományozásánál a miniszteri ellenjegyzés? Bánffy uralmával beköszöntött a hatalmi önkény és a parlamenti abszolútizmus. A hatalmi önkény a parlamentarizmus legveszedelmesebb betegsége. Veszedelmes azért, hogy nehéz megszüntetni tőle.

Debreczenben a legdebreczeneibb tiz juhok és vejének, orleansi Fülöpnek ajándékozta, ki a pompás állatokat azonnal elküldte Londonba, az angol királynő udvarába. Nem értették ugyan, hogy a bihari kósok mit csinálnak az angol királynő udvarában. De hát ezt nem is mondják meg minden embernek. Az európai diplomáciának vannak ilyen titkai.

Ez azonban még nem volt elég. Alig mulik el két nap, hűledezve olvassuk az újságokban, hogy a francia kormány háromezer lovat vásároltat Szögedének környékén és kiviteti őket saját hazájába, Franciaországba.

Hja, édes lelkem, ha mitőlünk kiviszik a legszebb juhokat és lovakat külső országokba, és Szibériából bogarakat szállítanak be hozzánk: akkor nem elégedhetünk meg a cserével. Ez nagyon szomorú kölcsönösség. Akkor inkább kérjük Horánszky képviselő úrral együtt a külön vámterületet; még pedig olyat, melynél mi kapjuk a bundát és a háts lovat, és mások a tudományos bogarakat. Mert hát eleget szenvedett már a magyar ezer év óta.

A londoni ravasz kufárok azonban érezhették, hogy mivel tartoznak nekik is a mindenfelől kizsákmányolt Magyarországnak és azért, — hogy nekik is mutassanak némi előzékenységet irányunkban, — elítélték derekasan azokat a zsványokat, akik ott náluk osztrak-magyar

bankjegyeket hamisítottak. Elítélték őket hét-estendei kényszermunkára; négy évre magáért a hamisítás bűnéért és három évre ostobaságért, mivelhogy oly bankjegyet hamisítottak, melynél, ha sikerült is rajta tuladniok, mindjárt az elköltsénel 20 százalék agiovesztésük volt.

×

Nagyon kemény büntetést mért a turini törvényszék is a híres tudós Lombroso leányára, Paulára, ki sajtó útján izgatott a szocializmusra. Nem tudhatjuk a messze távolból, hogy mennyiben volt a bátor hölgy vétkes és mennyiben itélt a bíróság helyesen. Az újságok csak a büntetést közlik; a panasz alapját képező cikket nem. De még a cikknél is érdekesebb volna megtudni, hogy Lombroso papa zokon veszi-e ez itéletet a bírónak? Mert ha ő maga is hisz elméleteiben, akkor csöppet sem szabad haragudnia a bírakra, akiknél az itélet meghozatala ép úgy az agy conformációjából folyik és ennél fogva ép úgy phisziologiai okon alapszik, mint a bűnösnel a bűn elkövetése. A dolog így áll. Lombroso urhölgy megírt egy cikket, mert agyában meg volt erre a diszpozíció. Tehát nem követelt el bünt. A bíró őt elítélte, mert a bíró agyában nincs meg a diszpozíció arra, hogy az ily cikket ártatlannak tartson. A bíró is helyesen járt el, a saját agya szerint. Mind-

kettőnek igaza van, a bírónak is, az elítéltnak is. Csakhogy a bíró törvényt ült; az elítélt pedig börtönt ül. Itt a nagy különbség.

+

Sokkal szelidebb volt a mi esküdtszékünk Schmidt Jenő doktorral szemben, kit hat szavazattal hat ellenében keresztül engedett csuszni a törvény szigorán. Jól is tette a törvényszék. Kár lett volna megbüntetni. Mert Schmidt Jenő nem gonosz ember. Csak idealista. Elég baj ez már magában véve is neki. Ha pedig ezt a minősítést tulenyhének vélik, mondjuk, hogy rajongó. De mindenestre a jobb lelkű rajongók közül való, akik már önmegtagadásuk révén is megérdemlik a rokonszenvet.

De az még sem volt szép tőle, hogy az aranyzáju Szent Jánost akarta bajba keverni, rábizonyítván, hogy az inkriminált cikket ő írta. Sokkal helyesebben járt el a bíró, hogy ezt a bizonyítást elnyomta. Mert hiszen az, hogy aranyzáju Szent János szocialista volt, nem szolgálhat védelmül Schmidt Jenőnek. Könnyű a szentnek. Irhat, amit akar. Őt már nem csukhatják be. De akit még becsukhatnak, az ne akarjon szent lenni, mert különben elviszi az ördög.

Jó lesz tehát nem tréfálni a felszeg világ bugrisaival; de még komolykodni sem.

Kosztler János.

Az önkényuralomtól a nemzeti közvélemény felébredése vagy a király közbelépése menthet meg. Ha ezek nem történnek akkor kész a forradalom. Így történt ez X. Károly alatt. Csak hogy a forradalomnak nemcsak a buta és gonosz kormányok esnek áldozatul, de előszedi az ártatlan királyokat is. (Nagy mozgás és taps a szélsőbaloldalon.) Nem fogadja el a napirendet. (Zajos éljenzés.)

Elnök a vita folytatását a hétfői ülésre halasztja. Következnek az interpellációk.

Molnár János hétfőre kéri halasztani interpellációját. (Félkiáltások jobbról: Szerdán!)

Az elnök jelenti, hogy husz képviselő névszerinti szavazást kér arról, hogy hétfőn mondhasse el Molnár az interpellációt.

Gajári Ödön szót kér. (Viharos zaj balról.) Gajári ismét komolyságra inti az ellenzéket. (Zaj.) A kisebbség visszaél a házszabályokkal. (Félkiáltások: Nem igaz!) Mire való ez a házszabályok ellen való névszerinti komédia? Kéri az elnököt, állítsa vissza a házszabályok ama rendelkezését, hogy e kérdésben egyszerű föllállással kell szavazni s utasítsa vissza a névszerinti szavazást. (Roppant zaj.)

Az elnök azt hiszi, hogy Molnár János tévedésben van. Neki előre be kellett volna jelentenie a sürgősséget. A Ház állapítja meg az interpelláció napját, de sürgős esetben, előre bejelentve a sürgős esetet, a Ház egyszerű szavazással, vita nélkül dönt. Ő kijelenti, hogy ha husz képviselő névszerinti szavazást kér, ő azt mindig elrendeli, (Zajos helyeslés az ellenzéken.) de most nincs helyén Molnár kérése, mert a sürgősséget előre be nem jelentette.

Polónyi Géza: Igaza van az elnöknek a házszabályok helyes interpretálásában, de nincs igaza Molnár Jánossal szemben. Most nem sürgősség, hanem az idő rövidsége czimén kéri az interpellációnak hétfőre való halasztását.

Pulszky Ágost, akit az ellenzék örís zajjal fogad, azt mondja, ha igaz, amit Polónyi állít, a következő ülés elejére kellett volna kérni az interpellációt. Molnár kérése ellenkezik a házszabályok egyenes rendelkezésével.

Szentiványi Árpád visszautasítja Gajári vádját, de mert semmi különbséget nem lát abban, hogy szerdán vagy hétfőn mondják el az interpellációt, hozzájárul a szerdához is.

Gajári Ödön az elnökkel szemben megjegyzi, hogy a házszabályokat az elnök nem maga, hanem a Házal egyetértőleg alkalmazza.

Az elnök erre azt feleli, hogy amíg helyén ül, a régi praxis szerint alkalmazza a házszabályokat. (Több képviselő ivvel siet az elnökhöz.) Tisztelet Ház! Itt a szavazásoknak már egész sora van. (Nagy zaj, derűtség.)

Sima Ferencz a mostani vitának hétfőre halasztását kéri. (Nagy zaj jobbról: Nem lehet!) Ő

a házszabályokhoz kíván szólni, most pedig már későn van.

Mezei Mór szólásra jelentkezik. (Nagy zaj.)

Az elnök kijelenti, hogy Sima kérését szavazás alá sem hocsátja, mert azt semmiféle házszabály el nem rendeli. (Nagy zaj balról.)

Polónyi Géza: Megsértették a házszabályokat!

Az elnök jelenti, hogy husz képviselő újabb íven névszerinti szavazást kér és egyszersmind annak hétfőre való halasztását. (Zaj jobbról: Nem lehet!) A szavazás hétfőn történik meg. (Derűtség.)

Az elnök az ülést ezzel bezárja.

Polónyi Géza: Hétfőn majd a házszabályokról is diskurálunk!

Ülés vége három órakor.

KÜLFÖLD.

A közös aktívák. Az osztrák képviselőház tegnapi ülésén benyújtott kormányjavaslat, amely a közös aktívák által való bizonyos összegek hováfordításáról szól, reprodukciója a múlt télészakban előterjesztett javaslatnak, amely egy milliót kér aranyban a haditengerészet czéljaira, valamint egy millió kétszáz ezer forintot előlegként, továbbá háromszáz ezer forintot aranyban a szentpétervári, washingtoni, pekingi, tokiói és cettinjei diplomáciai missziók részére szerzendő épületekre. Az új kormányjavaslat továbbá előlegként két milliót kér a közös aktívák által Cattaro megerősítésére és felszerelésére. Az említett 1,200.000 forintnyi előleg 1897-től számítva 24.000 forintos évi részletekben és a 2,000.000 forintnyi előleg 1899-től számítva 250.000 forintos évi részletekben a közös aktívák által visszafizetendő. A közös aktívák igénybe vétele a törvényben jelzett célokra az aktívák megosztásának kérdése tekintetében semmi irányban sem prejudikál.

Badeni bünei.

(Az osztrák Reichsrath ülése.)

A képviselőház mai ülésén folytatta a Badeni ellen tett vádirítvány tárgyalását. Az első szónok J. Hoffmann von Wellenhof, aki azt mondta, hogy közeledik az a novemberi nap, amelyen tavaly a Badeni-kormány megbukott. Ha ma végigtekintünk a helyzeten... (Nyugalanság a jobboldalon.) Hagyják már abba örökös tereferejüket! Csöndet akarunk, hogy ezt a komoly tárgyat komolyan megvitathassuk. (Ellentmondás a jobboldalon. Az elnök csöngött.) Addig nem fogok beszélni, amíg

nem lesz csönd. (Félkiáltás a baloldalon: Az urak provokálhatnak bennünket, de mi nem megyünk lepre!)

Az elnök: Most csönd van. Tessék folytatni.

Hoffmann: Nem beszélek, tessék a nyugalmat helyreállítani.

Az elnök: Senki sem beszél. Tessék folytatni.

Hoffmann elmondja a tavalyi novemberi eseményeket s éles szavakkal kritizálja Badeni működését. Beszéde után Wolf a képviselők megszámolását kéri. Az elnök megnyomja a villanyos csöngetőt, mire a jobboldali képviselők beözönlenek a terembe.

Wolf visszavonja indítványát.

Schönerer képviselő azt mondja, hogy ha valaha voltak megokolt vád alá helyezési indítványok, a mostaniak bizonyára ilyenek. Az a mód, ahogy a 14-ik szakaszt alkalmazták, megsértése az alkotmánynak és az alkotmányt a Ház többsége támogatja. Azután az elközbizás gyakorlatáról és a miniszteri felelősségre vonatkozó törvényről szól, amelyet soha sem alkalmaznak. Őva inti a német képviselőket, hogy ne ernyedjenek el a harcban. A szász képviselők is taktikai okokkal szépitgették a kormányhoz való átpártolást. A nép nemzeti érdekeiért vívott harcban nem szabad belefáradni, mert különben úgy járnak, ahogy a szászok jártak a helységnek magyarosításáról szóló törvényvel. E törvény hozatala után csak kilenc képviselő lépett ki a kormánypártból, négy pedig bennmaradt. A Honterus-ünnepalkalmából ő is kapott levelet Kronstadtól, de a postahelyegen nem Kronstadt állott, hanem valami magyar név. Szólv ezután összehasonlítást tesz az ausztriai és németországi németek helyzete között, miközben az elnök rendreutásítja, de ő tovább beszél Németországról és Vilmos császárról. Végül követeli, hogy Ausztria államnyelve a német legyen és azt mondja, hogy a németek nemzeti örökségüket, ha kell, életükkel és vérükkel fogják megvédeni. Kívánja, hogy javaslatát harminczhat tagu bizottsághoz utasítsák.

Azután gróf Than miniszterelnök szólal fel és ezeket mondja: „Magszegném kötelességemet, ha a jelen pillanatban fel nem szólalnék. Nagyon csábító gondolat, hogy válaszoljak azokra a támadásokra, amelyeket a kormány ellen intéztek abból az alkalomból, hogy a vezetésem alatt álló császári kormánynak vád alá helyezését indítványoz-

A százsorszépek.

A szabadságharc egyik vértanújának, gróf Leiningen-Westerburg Károlynak özvegyét ma délután temették el Kolozsvárott.

Letette ugyan már régen az özvegyi fátyolt s a hatvanas években ugyancsak egy régi honvédnek, gróf Bethlen Józsefnek lett a neje, de azért mindig első férje után említi majd azoknak a tiszteleményes időknél a krónikás.

Az elhunyt matróna, törökbecsei Sisányi Erzsébet, egyike volt azoknak a híres szép Sisányi lányoknak, akiket a negyvenes évek ifjúsága csak a s z á s z o r s z é p e k név alatt ösmert.

Azon a régi Pesten nehéz volt pedig akkor a legszebbnek lenni, mikor bájosabbnál bájosabb lányok táncoltak a Lloyd-bálokon, meg nyáron, a budai Horváth-kerti reuniókban.

Forgách Lajos, Festetich Géza és a többi híres gavallér olyan leánygárdát verbuvált akkoriban össze, hogy mikor egy alkalommal valami angol lord megjelent Szekrényassy Józsefnek egyik híres „Jungen-Herren” bálján azt mondta, hogy nincs az a beauty's gallery, amely hozzájuk fogható szépet produkálna.

Orczy Lizi, Sényey Amélie, Szapáry Etzel, Oroszlányi Katinka, egyik szebb volt a másiknál, de mindnyájuknál szebbek voltak a Sisányi lányok, akiket akárhol mutatkoztak is, valósgos udvara kísérte a hódoló gavalléroknak.

A most elhunyt Eliz sebgyesen tudott átmenetelenül kórára választani, és testvérei rendszeren

tréfláltak vele, hogy bizonyosan a mesebeli hárceget várja.

Ha nem is épen a mesebeli, de valóban egy fejedelmi származásu ifju nyerte meg végre is szívét, az angol királyi ház rokona, gróf Leiningen-Westerburg Károly.

Török-Becsén, a szülői háznál ösmerekedett meg a nyalka svaliszér-tiszttel, aki az alvidéken volt az ezredével.

Nagy honleány volt Sisányi Eliz és — mint a magyar nemes lányok általában, ellenszenvet érzett az osztrák Wafferoek iránt.

Noha rokonszenvezett a nemés, dalias ifjával, kijelentette, hogy csak úgy lesz a neje, ha leveti a gyűlölt uniformist.

— Majd, hogy én egy liszteszák felesége legyek! incselkedett a gróffal, a cheveux-leger-k akkori fehér Wafferoekjára czélozva.

Addig beszélt, míg Leiningen szerelmének meghozta az áldozatot és levetette az egyenruhát.

Négy évig éltek felhőtelen boldogságban az ifju házaspár, mikor kiűzték a szabadságharc, és megzendült a nóta, az a lelkesítő, mámorító, hogy:

Kossuth Lajos azt tizezte...

A lelkes Sisányi Eliz dehoggy nézte volna el, hogy az ő férje ne legyen ott a szent háborúban.

— Áldozd véredet, életedet a hazáért! mondta, mikor bucsuzott hitvese, és a végzet rémítően szavainál fogta a szegény asszonyt.

Sajátságos játéka a véletlennek, hogy egy másik szép Sisányi lány is honvéd-feladás lett, még

pedig a hős Rohonczy Leopold ezredes neje, aki évekig szynlődött Olmütz várának sötét kazamataiban.

Ideálisan szép volt ez is, de talán legszebb, legeszeményibb a harmadik, akiknek olyan tragikus véget készített a semmit nem kimélő fátum.

Nemcsak szépek, jók, de még rendkívül gazdagok is voltak a Sisányi lányok.

A negyvenes évek elején történt, hogy Beniczky Lajos, akit kortársai a „magyar Bayard”-nak, a história a „losonczyi hős”-nek nevez, anyagi zavarok miatt kénytelen volt leköszönni a Zólyomban viselt alispánságról.

A fiatal, genialis, rendkívül szép és elegáns férfi Pestre jött, ahol már előszere fujdogált márcziusnak s ahol mindenki fényes jövőt jósolt neki. Csakhamar a szalonok kedvence lett és megismerkedve a Sisányi-lányokkal, Beniczky is a hódolók táborához csatlakozott.

A szép lány szívében ugyan más eszménykép élt, egy gazdag, csinos örményszármazásu ifju képe, de azért nem utasította vissza teljesen Beniczky udvarlását sem.

Hízelt neki, hogy a nők kedvence, a szalonok elkényeztetett hőse úgy meghódolt bájainak, és szívesen látta, ha bálokon foglalkozott vele.

Beniczky ezt bátorításnak vette s noha igazában az ő szíve is egy zólyomgyei kis lányért dobogott, részben a nagy vagyon is csábította a mindenáron karriert csinálni vágyó, ambiciózus férfit s egy szép napon mint kőr lépett föl Sisányi lányával.

tak. Csábító az is, hogy védelmére keljenek a hadseregnek, amelyet szintén beleverték a vitába és a melyet mint az osztrák állameszme palládiumát mindannyian minden sérelemtől és támadástól menten óhajtnak látni. (Élénk tetszés és taps.) Öromest szállnék sikra miniszterársaimért, visszavágra a „szégyelje magát” kifejezést. De nem teszem, mert ha olyan hangok hallatszanak a Házban, amelyek a legridegebben ellenkötnek azokkal az érzelmeikkel, amelyek áthatnak bennünket, akik mindannyian osztrákoknak valljuk magunkat (Tetszés és taps), akik mindannyian büszkék vagyunk hazánkra (Élénk tetszés.), úgy érzem, hogy a kormány ellen, a kabinet egyik tagja ellen, de még a hadsereg ellen intézett támadásoknak is háttérbe kell szorulniuk, mert magasztosabb ügy lebeg szemünk előtt: az osztrák eszme, amelyet nem szabad megingatni, dacára Wolfnak és Schönerernek is. (Tartós, zajos tetszés és taps.) Effele kifejezések súlyosan sértik az osztrák érületet és effele támadásokra nincs más illő válasz, mint a hallgatás és ez a hallgatás fejezi ki azokat az érzelmeiket, amelyek mindnyájunkat áthatnak, ha effele kifejezéseket hallunk. (Zajos tetszés és taps) jobbról. Közbeiktáltások: „Meg kell őket vetni!” És ezzel végeztem Schönerer beszédével. (Ismét nagy tetszés és taps.) Ami magát a tárgyat illeti, biztosíthatom a tisztelt Házat, hogy az osztrák kormány teljesen tudatában van azoknak a kötelességeknek és jogoknak, amelyeket az alkotmány számára előír. Teljesen tudatában van annak, hogy az állami alaptörvények adják meg a kormánynak azt a vezető fonalat, amelyhez magát tartania kell. Az alaptörvény 14. szakasza, a törvény korlátain belül, megadja a kormánynak a rendelkezés alkotmányos jogát. Teljesen meg vagyok róla győződve, hogy nem jutottam ellentétbe esküvel megerősített kötelességeimmel, amiódon a kormány élén azt ajánlottam, hogy a szóban forgó császári rendeleteket bocssássuk ki és ez alkalommal csak egy kifejezésre térhetek vissza, amelyeket itt használtak: Sem az alkotmány hőbérjairól, sem olyan emberekről nem lehet itt jogosan beszélni, akik könnyelműen tultessik magukat az alkotmányon és az állameszmen. Ennek megitélését a Háza bizom. (Tartós, zajos tetszés és taps.) Sokan gratulálnak a miniszterelnöknek, akiknek beszédét különben a Schönerer-pártiak is több ízben felbeszakították közbeiktáltásaikkal. A miniszterelnök után Sylvester képviselő szóla fel. A 14.

szakasz felfüggesztésének szükségéről beszél, majd több rendeletet ismertet és különösen kiemeli a boszniai vasutépítésre vonatkozó rendeletet, melynek szerinte csak az a célja, hogy Dalmácia Magyarországra érdekkörébe belevonassék. Azt mondja, hogy ha tovább is így kormányoznak, Ausztriának tönkre kell mennie.

Rothenburger azt mondja, hogy a miniszterelnök és a pénzügyminiszter a 14. szakasz segítségével meg akarja semmisíteni az alkotmányt. Mindez csak azért történik, mert a kormány sem nem meri, sem nem akarja eltörölni a nyelvrendeleteket. Pártja megegyezést óhajt, de ez csak a nyelvrendeletek eltörlése után lehetséges. A 14. szakaszt, ha már el nem törlik, módosítani kell, hogy ne nyújthasson segédkezet államcsínyekre. A jelenlegi kormányt a 14. szakasszal való visszaélés miatt vád alá kell helyezni.

A tárgyalást félbeszakítják és az ülést berekesztik.

A legközelebbi ülés kedden lesz.

A kiegyezés.

(Távirati tudósítás.)

A kiegyezési bizottságnak a bank- és valuta-javaslatok tárgyalására kiküldött albizottsága ma ülést tartott.

Metel előadó hangsúlyozta, hogy a valuta-javaslatok célja a készpénzfizetés megkezdése. De ez más kedvező gazdasági feltételektől is függ. Ehhez a béke biztossága és céltudatos kereskedelmi, forgalmi és iparpolitika szükséges. Az előadó azt indítványozza, hogy legelőbb a bank-státutumot vegyék tárgyalás alá. A bank-javaslatok ugyanis gyakorlatilag lehetővé teszik az összes valuta- és pénzügyi javaslatok egész mechanikáját.

Az ellenzéki szónokok ez ellen tiltakoztak. Gross azt indítványozta, hogy a javaslatok tárgyalása sorrendjük szerint történjen.

Az albizottság Gross indítványát elvetvén, az előadó indítványát fogadta el és elhatározta, hogy az érdemleges tárgyalást hétfőn tartandó ülésén kezdi meg.

A vám- és kereskedelmi szövetség tárgyalására kiküldött albizottság változatlanul elfogadta a második cikket, mely szerint a külfölddel kötött kereskedelmi szerződések a monarchia mindkét felére kötelezők.

Lecher pótindítványt tett, mely szerint a vám- és kereskedelmi szövetségnek esetleges megújítása nem érinti a kereskedelmi szerződéseket.

Kaiser újra a gazdasági különválás mellett szólalt fel. A vám- és kereskedelmi szövetség létrejövele esetén annak határideje csak az 1903. évi állapították meg.

Axmann és Mauthner elleneztek az 1903-iki határidőt. Mauthner indítványt jelentett be, mely szerint a szerződés tartama 1913-ig terjedjen.

A módosító-indítványokat elvetették.

Ezután a harmadik cikket, amely a kereskedelmi szerződések kötéséről és felmondásáról szól, szintén a kormány javaslata szerint fogadták el, elvetvén Lecher-nek azt az indítványát, hogy állategészségügyi okokból behozatali tilalmak becsátassanak ki.

Ezután megkezdtek a negyedik cikk tárgyalását, amely a vámtarifák és vámtörvények módosításáról vagy megszüntetéséről szól.

Schwegel az indítványozta, hogy a vámtarifák elkészítésének határideje az 1901. év végére tüzessék. A vámtarifák el nem készülte esetén a mostani vámtarifák maradjanak érvényben esetleges módosításokkal. Továbbá a vámréndtartás revízióját és reformját indítványozta.

Erre a tárgyalást megszakították,

A legközelebbi ülés hétfőn lesz.

Az elintézett konfliktus.

(Távirati tudósítások.)

A háborúval fenyegetett Fashoda-ügy nagyjából elintéződött: a lovagiasság, a diplomácia és az okosság szabályaihoz hiven. Ma már a londoni és párisi jelentések egyaránt konstatálják, hogy a konfliktus hosszas tárgyalások után békében elszenderült.

Amit nemcsak a politikusok, de a novellisták is előre láttak. A politikusoknak nem volt nehéz tudniok, hogy Franciaország, a belül vérző és sorvadó Franciaország nem kezdhet háborút; a novellisták meg tudták és meg is irták, hogy Anglia csak meztelen népekkel hadakozik, mert azoknak legalább eladhat nadrágot.

A Fashoda-ügy mai békés állapotáról a következő táviratok adnak számot.

(Londoni táviratok.)

A Mansion-House-ban tegnap este Kitchener lord tiszteletére banquet volt, amelyen a City kitűnőségei, köztük Salisbury lord a többi miniszterekkel, Rosebery, Lansdowne és más előkelőségek vettek részt. Tíz óra tájban föllált Salisbury s fölköszöntötte Kitchener lordot. Magasztalta kiváló diplomáciai tulajdonságait, amelyekkel meg tudta nyerni Marchand vonzalmát s bejelentette, hogy délután jegyzéket kapott a francia kormánytól, amely szerint a francia köztársaság sem miféle értéket nem tulajdonít Fashoda megszállásának. Ez a kormány, mondja Salisbury, amikor elhatározta, hogy lemond a megszállásról, azt tette, amit minden más kormány is tett volna. A jegyzéket közölték a kairói francia hatóságokkal is. Salisbury megjegyezte, hogy ez az örrendetes, kissé váratlan eredmény nagyrészen Kitchener diplomáciájának köszönhető. Ma még nem mondhatja, hogy az ellentét oka minden megszünt, sőt valószínűnek tartja, hogy bizonyos tanácskozások még szükségesek lesznek, de a legelőbb, körülbelül a legveszedelmesebb kérdést megoldották.

A Times azt mondja, hogy Anglia sem Fashoda kiürítése előtt, sem azután nem tekintheti egy barátságtalan aktusnak egyszerű abbanhagyását bárminő kártérítési követelés elegendő megokolásának. Anglia semmi szin alatt sem egyezhetik bele abba, hogy a diplomácia tárgyalásaira bizza ama jogos követeléseinek egy részét, amelyeknek megvédésére még háborúra is kényes lehet volna.

Határozott kosarat nem kapott, a lány csak néhány napi várakozást kért, a legközelebbi Lloyd-bál után való délelőtti tüzven ki a válaszáds terminusát.

A bál napja eljött.

A szép leány ott találkozott ideáljával, egy szövevényes négyes figurája alatt így szólt hozzá:

— Gratulálhat, Beniczky Lajos megkért, hozzá megyek.

A lányzsrvek rejtekébe belátni bajos. Talán csak azért mondta ezt a fiatal hölgy, hogy azt, akit szeret, végre nyilatkozásra bírja, vagy naiv dícsékedés volt egyszerűen!

Az ifju hallgatott.

— Nos, maga hallgat, gratuláljon hát, Pista.

És az ifju, aki pedig szintén vonzódot a leánykához, hogy megmutassa, mennyire nem veszi komolyan a dolgot, megszegette a nyakát s félig tréfásan, félig gnyvosan vágta oda:

— Gratulálok . . .

Ez a szó megpecsételte a csodálatosan szép, kedves leányka sorsát.

Az a nemzedék nagyon érzelmes regényt olvasott, s akár volt halottja, akár nem, gyakran kísértált a váci-uti temetőbe, hogy józsen kisírhasa magát. Nem voltak akkor még dekadens írók, a lányok nem szorították gigerisen kezét és páknakéken világot nem ittak volna meg egy csöpp szeszess italt.

A szép Sisányi lány komolyan vette Pista ur nembánomságát és másnap hirt futott a társaságban hogy — megmárgexte magát.

Talán a nagy árviz óta nem volt akkora szenzáció Pesten, mint ennel az esetnél.

Kocsi kocsi ért a Sisányiek lakása előtt és még a palatinusi udvarból is futva jött az ojtott lábú lakáj, hogy Pest rózsájának, az egyik híres százsorszépnek a hogyléte felől tudakozódjék.

— Meghalt! Csak ennyit tudott mondani Balogh Pál, az akkori híres orvos-professzor és a jó öreg ur maga is törölgette a szeméit.

Musselinek a virágos boltját kipusztították a gavallérok és a temérdek rózsától, kaméliától, alig látított a koporsóban fekvő, minden virágok közt a legszebb, örökre elhervadt virág!

A szegény „Pista” majd megőrült a nagy bánattól, Beniczkynek kellett még vigasztalni és kiverni a fejéből azt a rémes gondolatot, hogy tulajdonképen ő volt a szép, sensitív lány gyilkosa.

De családot nem alapított soha és egész életét a közügynek szentelve, tevékeny és jeles tagja volt a 67-iki Andrassy-fele kabinetnek, annak, melynek utolsó nagy alakja, Horvát Boldizsár, csak a napokban költözött el kitünő társai után.

Beniczky is elvonult egy időre a társaságtól és csak a forradalomban, a dicsőség véres útján találjuk újra.

Ő is, épen úgy mint arája, a szép Sisányi lány erőszakos módon halt meg, még pedig orgyilkos kéz által, mint áldozata egy még is teljesen soha föl nem derített rejtélynek.

Most gróf Bethlenné halála elevenítette föl emlékezetemben ezeket a régi dolgokat, melyek egyik érdekes lapját képezik a régi Pest hajdani társas életének.

D'Armas.

Az angol újságok Franciaországnak a fashodai ügyben való meghátrálását nem üdvözlők örömmel, sőt ellenkezéssel attól tartanak, hogy Franciaország olyan kompenzációkat fog követelni, amelyeket Angolország nem tud majd megadni.

(Párisi táviratok.)

Fashoda kiürítéséről úgy vélekednek a lapok, hogy erről az ügyről nem nyilatkozhatnak, amíg a külügyminiszter nyilatkozatát nem hallják. Konstatálják azonban, hogy az ország mátlól fogva annak a fájdainas benyomásnak a hatása alatt fog állani, amelyet ez a kudarcz szükségképen elő fog idézni s amelyhez hasonló a „Figaro” szerint Franciaországot 1870. óta nem érte. Egyes lapok azt mondják, hogy most már meg kell állapítani, kit terhel a felelősség. Whist a „Figaro”-ban igen alaposan foglalkozik ezzel a kérdéssel s azt mondja, hogy egyetlen miniszter sem cselekedhetett volna másképp, mint Delcassé, hacsak meg nem tagadja a törvényt, a józan emberi ésszt és a nemzet érdekeit.

A „Temps” Fashoda kiürítéséről ezeket írja: Nem tehetik fel sehol a világon Franciaországról, hogy ennek az ügynek a tanulságait elfelejtse. Franciaország egy ugynevezett barátságos kormány részéről, amely életétől fogva hitos volt abban, hogy a főnforgó ügyben győzedelmeskedni fog, azt az eljárást tapasztalta, hogy az a már magában vére is kinos lépést lehetőleg kegyetlené igyekezett tenni.

Franciaország azt tapasztalta, hogy Anglia a béke közepette iszonyu fegyverkezéssel fenyegette őt és valamennyi angol államférfi rosszindulatuan bánt vele. Franciaország megtette azt, amivel magának és a világnak tartozott, hogy elhárítsa a háboru okát. A fashodai ügy, amely kiinduló pontja lehetett volna az üdvös, általános megegyezésnek az afrikai és egyéb ügyekben, szükségképen elhídegülést von maga után a két szabadelvű világhatalom között.

A Dreyfus-pör revíziója.

Páris, november 5.

A semmitőszék valószínűleg kedden kezd meg a Dreyfus-ügyben a vizsgálatot.

Első sorban az öt volt hadügyminisztert hallgatja ki, még pedig: Merciert, Billot-t, Zurlinden-t, Cavaignacot és Chanoine-t. Vallo-másaikban valószínűleg a titkos dossier-re fognak hivatkozni, azt mondván, hogy ez a dossier meggyőzte őket Dreyfus bűnösségéről. Erre aztán a semmitőszék be fogja kérni a titkos iratokat és meg fogja vizsgálni azokat. Ennek a vizsgálatnak az eredménye döntő lesz a Dreyfus-per revíziójára nézve.

Dupuy nyilatkozatai a kamarában, a vezérkar főnökének elmozdítása mind arra mutatnak, hogy a Dreyfus-ügyben világosságot akar a kormány. Ebből következik aztán, hogy a titkos iratokat kiadatja a semmitőszéknek.

Picquart ügyében is közel vagyunk a döntéshez. Hirszerint szabadlábra helyezik Picquart-t és az ellene indított eljárást beszüntetik.

Ez annál inkább indokolt, mert még az Esterházy-perben szerepelt irásszakértők is beismerték, hogy a „petit bleu”, amely Esterházy ellen szól és amelyet Schwarzkoppennek tulajdonítanak, valódi.

Más verzió szerint Picquart-t polgári fogházba vitték, hogy ott várja be a polgári hírség előtt folyamatba tett pert. Mindenesetre fordulat előtt áll Picquart ügye, amit abból lehet következtetni, hogy még az „Éclair” is azt írja, hogy a Picquart ellen indított vizsgálatot befejezték.

Más oldalról viszont azt állítják, hogy a

Picquart szabadlábra helyezéséről szóló hírek koraiak.

A „Neue Freie Presse” párisi levelezője ma felkereste Picquart sógorát, Tavernier őrnagy, katonai vizsgálobíró, aki kijelentette, hogy a vizsgálatot sógora ügyében még nem fejezték be.

Páris, november 5.

A hadügyminiszterium megczáfolja azt a hirt, hogy Picquart ellen befejezték a vizsgálatot és az ezredes szabadon bocsátása legközelebb várható. Freycinet hadügyminiszter még semmit sem határozott ebben az ügyben.

Páris, november 5.

A „Figaro” szerint a semmitőszéknek eltökélt szándéka, hogy kihallgatja Freycinet hadügyminisztert s beéri nyilatkozatával, anélkül, hogy a titkos ügyiratokat megvizsgálná.

TÁVIRATOK.

A Szentföldről hazafelé.

Berlin, november 5. A Wolff-ügynökség jelenti: Tekintettel a Palesztinában és Szíriában uralkodó tropikus hősegré, az orvosok nem tartják tanácsosnak, hogy a császárné hirtelen térjen vissza délről északra. Ennél fogva a császári pár valószínűleg tengeri úton tér vissza Németországba.

Király és klérus.

Brüsszel, november 5. Az episcopatus ellenzése következtében a kormány vonakodik a hadsereg reformjára vonatkozó törvényjavaslatot a parlament elé terjeszteni. A hadsereg reformját egy, a király elnöklésével tartott minisztertanács határozta el. A király az európai helyzet bonyolódása miatt követeli a törvényjavaslat benyújtását.

A dán király külföldön.

Kopenhága, november 5. A király legközelebb külföldre utazik. Az elutazás napját még nem határozták meg.

A görög király hazatérése.

Athén, november 5. György király családjával ma este ideérkezett. Pireusban nagy lelkesedéssel fogadták őket. Athénben a lakosság ünnepléses fogadtatásra készült, de az az udvari gyász miatt az utolsó pillanatban elmaradt. Mindazonáltal lelkesült ovációkban részesítette a lakosság a királyi párt.

Cervera utolsó hajója.

Charleston, (Dél-Karolina), november 5. A „Maria Theresa” páncélos hajó, amely Cervera hajóhadához tartozott és a santiago de cubai ütközetben megfeneklett, de később az amerikaiak kiszabadították, november elsején a Bahama-szigetekenl zátonyra jutott. A hajó személyzetét megmentették és ma ideérkeztek.

A kiürített Kréta.

Kána, november 5. A visszamaradt török csapatokat ma angol kísérettel a kandiai kikötőbe vitték és kényszerítették, hogy egy török hajóra szálljanak. A keresztények lefegyverzése itt megkezdődött. Haleppában a keresztény előkelőségek ma este gyűlést tartanak, hogy megállapítsák a tengernagyok proklamációjára adandó választ.

A hazatérők.

Malaga, november 5. A „Granantille” gőzös hazatérő spanyol katonákkal ideérkezett. Utközben száz ember meghalt.

HIREK.

Léleplezések az Erzsébet-szoborról.

Erzsébet királyné szobrának történetére, az emlékmű formájára és karakterére egészen mellékesek az itt elmondandó intimebb részletek a nevezetes királyi elhatározás publikálásáról. A műhistorikus ne is vegye tudomásul. Nem neki írjuk le, mert nem a szobor elhelyezésére őriz meg adalékokat az utókor számára, hanem a magyar miniszterelnök jellemzésére.

Báró Bánffy Dezső ellen most olyan czímen folyik a személyes harc az ugynevezett parlamentben, hogy nem akar nyilatkozni. Mert ő nem beszél, azért akarják agyonbeszélni. Pedig Bánffytól annyira megszokhattak volna a nem beszélést, mint Mócsy Antaltól a szemérmetlen képeket. Hát mikor beszélt Bánffy, ha cselekedni akart? A tiz szobornál vagy a magyar tisztképzésnél, vagy a Hentzi-szobornál? Egy szót se szolt! S ezt olyan szépen mondta.

Most legutóbb úgy volt, hogy a régi sárga házban, ott fönn Budán, összejöttek huszonnégyen. A nagy tanásteremben ültek mind, az országos bizottság tagjai: a politikus, aki a nemzetnek műizlést hoz; a mágnás, aki örökös jogon van mindenütt jelen; a piktör, aki a muzsikások művelellen osztályára göggel tekint; az író, aki azon csodálkozik, hogy őt is idehívták; a professzor, aki azt hiszi, hogy majd itt is oktatnia kell, s mind a többiek is, summa-summárum: 24.

Mennyi terv lehet bennük, mennyi eszme, mennyi elmondandó beszéd, amint hallgatagon ülnek egymás mellett. Nem diskurálnak, mert ilyenkor a beszélgetés kizökkenti az embert a memorizálásból.

A terem ajtaja megnyílik s a huszonnégy tervezgető mélyen hajlong a belépő miniszterelnök előtt. Bánffy mosolyog és barátságosan szorongat huszonnégy kezét. Ugyannyi bókot is mond. Mindegyiknek kidicséri a tervét, mert ő már mind ismeri: a magyar Akropolist, a magyar Walhallát, a magyar Pantheonot, a féltöltött városligetet és a lehor-dott Gellért-hegyet, a világító oszlopot, a kararai márványhegyet, a szent kápolnát, a művészi egyveleget, a pálmakertet, a sarkophagos koszoruzást . . . mind, mind.

— A te ideád igazán nagyszerű. Egyszerűen fenomenális — mondja az egyiknek. Teljesen megfelel az én izlésemnek is.

S mire egyet fordul, már másik kezét szorít meg és másnak gratulál:

— Olvastam az ön tervét. Pompás. Nagyon szép. Igazán szeretném, ha megvalósulna.

Mindenkinek az ötletét ismeri, mindenkit megörvendeztet. Csak azt nem sejteti senki-vel, hogy neki is van egy ideája. Békén hagyja az országos bizottsági urakat örvendezni, tervezgetni és készülni a nagy beszédre.

Azután megnyitja az ülést, szárazon, ridegen. Megköszöni az urak megjelenését udvariasan. Majd pár szóval hozzátesszi:

— A szobor helyét illetőleg, ami a bizottság első feladatát képezendi, azon előterjesztést bátorodom tenni, miszerint ő felségének a királynak legmelegebb óhajta oda irányul, hogy ő felsége boldogult Erzsébet királyné emlékszóbra a budavári Disz-téren helyeztessék el. Ez esetben természetesen az

ott levő Hentzi-szobor eltávolították és más helyre helyeztetik.

Általános élénk éljenzés. De csak egy pillanatra. A másik pillanatban sóhajtoz a politikus, a mágus, a művész, az író, a professzor:

— Mi lesz az én szép beszédemmel?

Bizony az a sok szép beszéd a Dunába esett. Huszonnégy száját tömött be Bánffy egyetlenegy Hentzi-szoborral.

Szomoruan mentek haza a huszonnégyek az örömhírrel. Az örömhírrel s a bennrekedt huszonnégy el nem mondott beszéddel. És szomoruan gondolunk mi is arra, hogy miért nem az obstrukciós urak vannak benn az országos bizottságban. Ők ugyan szintén nem értenek szoborhoz, de milyen jó lett volna ő beléjük fojtani a szót.

Egyébként a nagy nap óta Bánffy ismét hallgat. Ez jelent valamit. Mert ha Bánffy hallgat, az sokat mond.

November elsejével új előfizetés nyílt lapunkra:

Előfizetési árak:

November hóra . . . . . 1 ft 20 kr.

November 1-től december 31-ig 2 ft 40 kr.

Kérjük azokat a vidéki tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése november hó 1-én lejárt, hogy az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodjanak, nehogy a lap pontos küldése fennakadjon.

Most belépő új előfizetőink is díjtalanul kapják meg karácsonykor Mikszáth Kálmán

KATÁNGHY-NAPTÁRÁT,

mely a könyvpiac legérdekesebb újdonsága lesz s melynek kizárólag az „Országos Hírlap” előfizetői juthatnak birtokába.

Az „Országos Hírlap” mutatványsszámbát ingyen és bérmentve küldjük meg mindazoknak, kik eziránt hozzánk fordulnak.

A kiadóhivatal.

Lapunk mai száma 24 oldal.

— A királyné arcképe. Bécsi tudósítónk mondja nekünk telefonon: A király megbizta Horovitz Lipót híres portaitistát, hogy a királyné arcképét megfesse. Ama képek és vázlatok alapján, amelyeket a művész rendelkezésére bocsátottak, arra határozta magát Horovitz, hogy a királynét 40—45 éves korából származó képek alapján festi meg. A király ő felsége beleegyezését adta ehhez a tervhez.

— József főherceg kegyelme. A nádorcsalád temetkező helye a budai királyi palota szent Zsigmond-kápolnájának sírboltjában van. Ebben a sírboltban fekszik József-nádor, két felesége és több gyermeke és itt pihen a szerencsétlen véget ért László főherceg s a másfél éves Erzsébet főhercegnő József főherceg leánya. József főherceg az idei halottak napjára pompás márvány sarkophagot és siremlőket állíttatott két gyermekének. Egyben elrendelte a sírbolt teljes átalakítását. A tágas pinczeszerű kriptá falait ehhez képest márványlapokkal borítják be, míg mennyezetére freskókat alkalmaznak. József nádor számára hatalmas márványemlék készül, szintugy a családtagok számára is. Ezenkívül még egy pár sarkophagot állítanak be, úgy, hogy a nádorcsalád sírja igazán fejedelmi temetkező hely lesz. Az átalakítási munkálatokat már megkezdték.

— Az ezredévi emlékek. Az ezredévi fordulónak maradandó emléke lesz az a hatalmas szobormű, amelyet nemzeti költségén állítanak föl az Andrássy-ut torkolatánál a városligetben. Az emlékműnek alapozási munkálatai immár elkészültek és azokból következtetni lehet az egésznek imponáns arányaira. Az alapépítmény nyolczvanhat méter átmérőjű félkör alakú talapzat, amely a legkeményebb margitfalvi és dunahalmási kőből van

kifaragva. Erre a talapzatra kerül a félkör alakú oszlopcarnok, melynek két középső feje két quadriga jön. Az oszlopcarnok arkádjai alá állítják a magyar királyok és hősök bronzszobrait. A félkör közepén emelkedik a főcsoport talapzata. Ezen fog állani negyven méter magas kőoszlopnak az ormán Gábor arkangyal alakja, melynek mintája már készen van. A főoszlop körül sorakozik Árpád és a hét vezér lovas alakja, amely szintén már mintázva van, úgy, hogy a nagy mű fölépítése most gyorsan haladhat előre.

Az elkészült alapépítményt a miniszterelnökség elnöki osztályának tagjai és kiváló szakferfiak ma tekintették meg, köztük Barkassy Imre miniszteri tanácsos, Szalay Imre a nemzeti muzeum igazgatója, Romy Béla és Luks-Fábry miniszteri osztálytanácsosok, dr. Hazay István miniszteri titkár, dr. Czobor Béla és dr. Nyáry Sándor tanárok, Zala György, a szobormű tervezője, Lotz Károly, Aggházy Gyula és Ebner Lajos festőművészek és a minisztérium műszaki osztályának főmérnökei. A bizottság konstataulta, hogy az alapépítmény úgy technikai, mint művészi tekintetben sikeresült és örömdínek adott kifejezést a nagy mű előrehaladása fölött.

— Thun — herceg. Prágából táviratozza tudósítónk: A Bohemia jelenti:

Képviselőközgyűlésben egész határozottsággal beszéltek, hogy gróf Thun osztrák miniszterelnök ötheterezegei rangra emeli ő felsége ez év december 2-án. Az érdemrendek és kitüntetések száma, amelyeket ő felsége a császárbülső alkalomból ad, közel ezerre megy.

Előterjesztés történt, hogy dr. Podlipny Prága polgármesterét is magas rendjellel tüntessék ki. Az osztrák képviselőház elnökségét, dr. Fuchs, Ferjancsics és Lupul elnököket is ki fogja tüntetni ő felsége.

— A pestis nekrológja. Bécsből táviratozzák: A permanens bizottság, ma délelőtt 10 órakor tartotta utolsó ülését. Tekintettel arra, hogy a normális közegészségügyi viszonyok újra helyreálltak, a helytartóság elrendelte a mai nappal a permanens bizottság működésének megszüntetését. Lueger polgármester, aki az ülésen megjelent, Bécs város községtanácsa nevében köszönetet mondott a bizottságnak sikeres működéséért és fölkérte az elnököt, hogy tudassa azt az összes állami tisztviselőkkel, akik a pestis veszedelem alkalmából tett intézkedéseknél oly sikeresen közreműködtek.

— Temetés. Ma temették el Kolozsvárott az erdélyi arisztokrácia, az ottani egyetemi ifjuság és a 48-as honvédek részvételével, gróf Leiningen Károly 48-as honvédtábornok özvegyét. Jelen voltak báró Jósika Samu, gróf Bethlen Balázs, gróf Bethlen Miklós, Bély László főispán, báró Bornemissza Tivadar stb. A gyászszertartást Gratz Mór evangélikus lelkész végezte, akinek hazafias beszéde és megható imája után a halottat a Jósika-kriptába helyezték. Itt fekszik báró Jósika Miklós, a nagy regényíró is. Kolozsvár városa díszes koszorút küldött gróf Leiningenné koporsójára.

— A tanító panasza. Nyiregyházáról írják nekünk: Poratunsky János, a paszab-csuci tanyai iskola tanítója érdekes kesergést intéz Nyiregyháza város tanácsához. A sűrűn teleirott három oldalon ábrált panaszokodik a nemzet egyik napszámosa, hogy a tanítói lakás igen egészségtelen és a tanulók nem járnak rendszeresen az iskolába.

A beadvány a többek közt így szól:

„Ma a népoktatást illetőleg mindent el kell követni, mert mi azmák és bacillusokkal telvén a levegő, a köznép hamar bódul, de meg is boldul.

Minden tanító magasztos missiót teljesít, de különösen a tanyai, pusztai iskola az, ahol a tanító sok keserű labdacot nyel el és oly furcsa megtiszteltetésben részesül, hogy, ha erős hite nem lenne és nem lenne megedzve a küzdelemre, valóban önkéntelenül kiáltana fel ama Krisztus korabeli pogány természetűdóssal, hogy vagy a

természet kezd meghomlani, vagy az Isten haldoklik.

A múlt évben egyszer sem lettek megbűntetve a mulasztók szülei és így azt gondolják a paraszt, hogy ez évben is komázni fogunk.

Én, hogy mint a gazdátlan malacok ne csatangoljanak a szent ünnepek napjain a tanyákon, szívesen feláldoztam vasárnapi és ünnepnapj pihenő időmet, — ünnep és vasárnap a lelkiekben oktatom őket és gyönyörűen énekelnek is már, de mégis vannak olyanok, kik kóborolni engedik gyermekeiket s az őket megszállt rideg közöny miatt gyermekeikkel nem is törődnek.”

A tanács legközelebbi ülésében veszi tárgyalás alá az érdekes beadványt.

— Bismarck temetése. Hamburgból táviratozzák nekünk: Friedrichsruhban szépen halad előre a mauzóleum építése. Bismarck herceget november 27-én, vasárnapon fogják benne örök nyugalomra helyezni. A német ifjuság az egész birodalomból képviselőket küld a temetésre. Herbert herceg már november tizedikén Friedrichsruhaba érkezik.

— Halálozás. Steingaszner Ágost nyugalmazott törvényszéki bíró, Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter és Demkó Pál országgyűlési képviselő sógora ma Nagy-Becskereken meghalt.

— Párbajozó diplomaták. Sofiából táviratozzák, hogy Szalhmáry-Király viddini osztrák-magyar konzul és Csanov viddini diplomáciai képviselő Sofia közelében pisztolypárbajt vívtak. A párbaj oka magántermészetű összekocczanás. Mind a két fél sértetlen maradt.

— Konfiskált sírkövek. Gráczból írja tudósítónk. A hatóság elrendelte, hogy a szent-péteri temetőben fekvő Haas nevű munkás és a Steinfeldten eltemetett Mlinarics sírkövét konfiskálják és semmisítsék meg. Haast a múlt esztendei novemberi utcai zavargáson lötték agyon, Mlinaricsot pedig nyolcz nappal azelőtt egy keresztény-szociálista gyűlésen szurták le oldalfegyverrel. A sírköveken erős kifakadások állottak a kormány ellen, amelyet a gyilkosság közvetett okozásával vádoltak; azért rendelték el a megsemmisítésüket. A Reichsrathban — mint hire jár — interpellációkat is tesznek ebben a dologban.

— A főhadnagy ur. Hol lovag Weissenbacher Lorántnak, hol weissenfelsi Weissenfels Rudolfnak hívták Weisz Ignác urat, a biztosítási ügynököt, de mindenkor nyugalmazott huszárfőhadnagy volt. A hangzatos neveket, a díszes címet azért vette fel Weisz Ignác ur, a biztosítási ügynök, hogy a lovagi címén az egyenruha egykori fénye palástolja jeles biztosítási ügyleteit. Katonai szolgálat esetére szerzett biztosító feleket, főleg a szegényebb néposztályból. Felvette az első évi részletet, öt-hat vagy tíz forintot és ezzel a derék lovag ur eltűnt. A bajai rendőrségnek végre is sikerült elfogni őt és ennek híre most k é t s z á z k árosult ember jelentkezett, akiket kisebb-nagyobb összeggel becsapott Weisz Ignác ur, a biztosítási ügynök.

— Dankó Pista San-Remóban. Dankó Pista dalköltő súlyosan megbetegedett, úgy, hogy orvosi tanácsra San-Remóba kellett mennie.

— A rendőrség biciklizje. Elveszett egy kerékpár. Magában véve ez a dolog még nem volna valami különös esemény, hiszen alig van olyan nap, hogy a rendőrkapitány előtt el ne panasznál egy károsult:

— Kapitány ur, ellopták a biciklimet.

Ezzel azonban ritkán van segítve, mert az ismeretes közmondás a kerékpároknál is megáll: Nem csak egy tarka bicikli van a világon... Mulatságosabb az ilyen mindennapi kerékpártolvajlásoknál az az eset, mely a szombathelyi rendőrség hivatalos biciklijével történt. Az inspekciós-szobából vitte el egy élelmes ember a hivatalos kerékpárt: Így mondja legalább a rendőrség hivatalos lapja, melyben a szombathelyi rendőrség a dolgot közli. Egyszersmind jutalmat is tűz ki a tolvajra

a gép kézrekerítjének számára. Utbaigazításul híven felsorolja a rendőrség az elveszett kerékpár ismertető jeleit. Elmondja róla, hogy „Durrköpp-gyártmány volt és 3476-os számot viselt. Akinek azonban ez sem volna elég, a különös ismertetőjelel megjegyezheti, hogy a rendőrség biciklijének el volt romolva a csengője. A közönséges balandót megbírságotják, ha nem szól a csengőjüjé; a rendőrség gépjénél ez azonban előny, mert nem tudni, mikor loptatja el egy maliciózus tolvaj és akkor jó ismertető jeinek az ilyesmi.

— A szudáni győző. Érdekes jelenet játszódott le nemrégiben egy londoni pályaudvaron. Híre ment, hogy lord Kitchener, az omdurmani győző fel fogja keresni Salisbury-t. A pályaudvart nagyszámmal keresték fel ebből az alkalomból a kíváncsi angolok, akik közt szerényen meghúzódott az igénytelen külsejű lord. Nem tudva okát a nagy csoportosulásnak, megszólított egy utast:

— Kit várnak itt ennyien?

— Ej ha, hát nem tudja, hogy ezen a vonatban egy nagy férfi fog utazni?

— Ki az a nagy ember?

— Az a híres generális . . .

— A nevét mondja.

— Nem jut eszembe . . . Az egyiptomi generális . . .

Csak most tudta meg a lord, hogy ötlet várják annyian az állomásnál. Tartott attól, hogy az ovációk nagyon is hevesek lesznek és a második osztályra váltott jegyet, hová észrevétlenül sikerült beszállania. Kitchener basának tegnap nyújtotta át a lordmayor a London város díszpolgárává történt megválasztásáról szóló oklevelet. A Guidhallban folyt le az ünneplés, melyen háromezer meghívott vendég volt jelen.

— Egy postafűtött öngyilkossága. Sátoralja-Ujhelyről távirják lapunknak: Kaszner János, itteni posta- és táviró-hivatal harminczkilenc éves fűtője ma föbe lőtte magát. A szorgalmas, példás becsületességű tisztviselő öngyilkossága városzerte mély részvélet keltett. Az általa kezelt pénzek utolsó félrig rendben vannak. Özvegye és gyermeke siratja az öngyilkost.

— Emborhalál tizenöt krajczárért. Ma éjjel egy védgát-utcai kocsmában együtt mulatott négy munkás. Mulatozás közben az egyiknek eszébe jutott, hogy Bódi Mihály társa neki tizenöt krajczárral adósa. Felszólította, fizesse meg az adósságát. De mivel Bódi Mihály nem teljesítette kérését, késsel neki rontott és szurkálni kezdte. Bódi azonban nem hagyta magát, felugrott, megtámadóját a földre teperte és ütlegezni kezdte. Ekkor segítségére siettek a legyőzöttnek többi társai, névszerint Hentes Mihály, Lázár Mihály, Kerekes Antal, kik úgy összeszurkálták Bódit, hogy mire az elhívott mentők megérkeztek, meghalt. A rendőrség letartóztatta a gonoszterveket.

— Halévy-anekdota. Halévy egyik operájának reprise alkalmából a következő Halévy-anekdotaí eleveníti föl egy francia újság. Az „Opera Comique”-ben a „Zsidónő” premiéréjére készültek. A főpróbán minden jól ment. Mindenki el volt ragadtatva a hatalmas muzsikától. Halévy gondolatokba merülve megy hazafelé a boulevardokon. Egyszer, amint egy sarkon befordul, hallja, hogy egy előtte menő, munkásnak látszó ember füttyöl, még pedig a „Zsidónőből.” Halévy odalép hozzá és megszólítja.

— Mit füttyöl barátom? Tudja-e, hogy ma még két ember sem ismeri ezt a melódiát?

— Miért?

— Egyszerűen azért, mert egészen új.

— Valóban?

— Igen. Egy új operából való, amelynek próbáit most tartják az Opera Comique-ban. Honnan ismeri maga?

— Tegnap a színházban dolgoztam. Könyves vagyok. Valaki énekelte, amíg ott voltam.

— Az ördögbe is! Nem gondoltam, hogy ilyen könnyen meg lehet tanulni. Itt van, barátom,

egy Louis d'or, ne füttyölje többet ezt a melódiát.

— Miért?

— Mert én vagyok a komponistája.

— Ah!

A munkás nem tudott hova lenni az álmélkodástól, aztán halkán, de úgy, hogy Halévy is meghallhatta, megjegyezte, hogy:

— Számár! Azt hittem, azért adja ezt a pénzt, hogy egész nap füttyöljem a nótáját.

— Bányászerecsétség. Dortmundból táviratozzák, hogy a „Borussia” köszönbányában tegnap este bányaléggrobbanás történt. H á r o m b á n y á s z m e g h a l t, öt súlyosan megsérült. A mentőmunkálatoknál egy aknafelügyelő megfuladt.

— A kikapós éjjeli őr. A napokban megjelent a főkapitányságon Herczeg Ignác éjjeli őr felesége, Naszvady Erzsébet asszony és elpanaszolta, hogy férje pár napja Szvetenay-utcaiflakásáról eltávozott és azóta nem tudja merre van. Férje egy levelet hagyott számára, amelyben azt írja, hogy a sok perpatvart meguntta, elmegy világgá, amerre jónak látja. S hogy utralója is legyen, magához vette ötszáz forintnyi megtakarított pénzüket és a házában volt ékszer meg fehérneműt is. Az asszony nem akarja, hogy megbüntessék az urát, beéri azzal, ha előkerítik.

— Árvák pénze. A kalocsai gyámpénztár ellenőre a hivatalos pénzekből huszonöt ezer forintot sikkasztott. A bűnös már a kalocsai törvényszék fogházában ül. Nagylábon élt, házat vett, fényes lakást tartott hatszáz forint évi fizetésből.

— Az orosházi Jager Mari. Orosházáról írják lapunknak: Nagy fellünnést keltett itt, hogy Lesztyán Annát, Orosháza Jager Mariját letartóztatták. Eddig a vizsgálat kiderítette, hogy kilencz újszülött életét vette el a lelketlen asszony. Vérlázító kegyetlenséggel és igen alacsony tarifa mellett üzletszerűleg küldte az újszülött kis gyermekeket a másvilágra, azoktól a bűnös anyáktól, akik a szegény férgektől meg akartak szabadulni.

— A francia totalizátor. Nálunk már sok szó esett a löversenyekre járó közönség fogadási szendélyéről, pedig ez a francziakéhoz képest nagyon csekély. Hogy milyen óriási összegeket bíznak a futó paripák patáira, arról némi fogalmat nyújt az 1897. évi totalizátor-forgalomról összeállított ki-mulatus. Az összes feltett összegek kétszázalékát jótékony célokra levonják és a „Caisse des dépôts et consignations”-ban helyezik el, amely aztán szétosztja a különböző jótékony intézetek között. A múlt évben ez a kétszázaléknyi összeg, mely egész Franciaország összes versenytereinél totalizátor-bevételeiből jótékony célra befolyt, 4.276,766 frankot tett ki. E szerint az egész totalizátor-forgalom meghaladta a kétszázötvennégy millió frankot.

Algériában is levonják a totalizátor-bevételeiből ezt a két százalékot, de az eredmény ugyancsak mögötte marad a főntebb irt adatoknak. Mindössze négyezer frank gyűlt be e czímen, ami százkilenczvennégyezer franknyi totalizátor-forgalomnak felel meg.

A Franciaországra vonatkozó adatokra még meg kell jegyeznünk, hogy a rendes totalizátoron kívül, bár erre nézve szigorú tiltó törvényeket hoztak, még számos fogadási iroda is áll fenn, amelyek a reájuk bízott összegeket természetesen nem rakják fel a totalizátorra, hanem saját felelősségükre fogadják el a tétet. Párisban, amely az összes totalizátor-tétek hét nyolczadát adja, a fogadási irodák forgalma legalább is akkora, mint a totalizátoré. És ott vannak még a bookmakerek, kiknek fogadásait nem is lehet pontosan kimutatni, mert a nagy megadóztatás miatt hamis adatokat mondanak be. De így is bizonyos, hogy a tizenkét legnagyobb bookmakernél évenként legalább háromszáz millió frankba fogadnak, amely összegből az ő tiszta hasznuk körülbelül öt százalékra becsülhető.

Mindent összevéve, a francziák évenként körülbelül egy-milliárd frankot tesznek fel a versenyparipák esélyeire.

— Zenepalota. A külföldön minden világvárosban van a zene művelésének szánt palota, nagy teremmel; épen csak a magyar székes főváros nélkülözötte eddig. A Sternberg Armin és testvére udvari szállító hangszergyáros cég vállalkozott a szép és merész földatra. A főváros gőcpontján, a Kossuth Lajos-utca és Károly-körút sarkán a zenészek számára központot teremtetett, ahol a legkiválóbb bel- és külföldi zongorák, harmóniumok és saját gyártmányu czimbalmok vannak állandóan kiállítva és itt fogják hazai zenészerzőink műveiket bemutatni. A nagyterem fölött van Somogyi Mór jónévi konzervatóriuma, ahol az ének- és hangszeroakták elsősorban erők látják el. A tanterők nyilvántartási osztálya, mely tanerők szerzését díjtalanul eszközöli, nem kevésbbé üdvös intézet. A Sternberg-cég valóban elisméret érdemel ama buzgóságáért, melylyel a közönség könnyelmét és élvezetét előmozdítja.

— A farkas nem eszi meg a telet. Így tartja a magyar közmondás. Szép enyhe időjárás után ma már valóságos borzongó őszi napra ébredtünk. Igyekszik is mindenki őszi és téli ruhát beszerezni. De a már nagyon is könyves természetű és divatos ruhákat kedvelő uri közönség még mindig gondolkozik: Hol is lehetne izléses és divatos ruhát kapni? Erre ad választ a Karácsonyi és Társa cég (Museum-körút 39. sz.) mai nyiltéri hirdetése. A főrendiházzal szemben egy eddig a fővárosban még nem létezett előkelő, utcára nyíló szabóüzlet áll fenn. A hatalmas kirakatába kitéve különleges darabok a legjobb izlésről és legdivatosabb szabásról tanuskodnak. Méltán felhívhatjuk tehát a szép és divatos ruhákat kedvelő uri közönség figyelmét e cég hirdetésére.

— Dallás idők. A magyar körképtársaság iradalmilag is óhajtván méltányolni azt a nagy és mély hatást, melyet a „Hódoló diszfelvonulás” körképe a közönségre gyakorolt, közéletünk kitűnősegeit fel fogja szólítani arra, hogy véleményüket egy készülő album számára néhány sorban küldjék meg a társaságnak. Eddig csak néhány felszólítást küldött szét a társaság, de a legelső egyike természetesen Jókai Mór volt, akit a „Hódoló diszfelvonulás” olyan lelkesedésre buzdított, hogy az album számára a következő szavakat írta:

— Csak a magyar nemzetet teremtette az Uristen a maga gyönyörködésére. Dr. Jókai Mór.

— A csusz és köszvényes bajok egyedüli biztos gyógyszerere a Johnsen-kenőcs; üvegje egy frt. Zoltán Béla udvari szállító gyógyszerárában (Budapest, V., Széchenyi-tér, Nagykorona-utca sarkán), aki a kenőcs ismertető leírását ingyen küldi meg.

— A kolozsvári szarvetház sorsjátéknak lapunk mai számában foglalt hirdetésére olvasó közönségünk figyelmét különösen felhívjuk.

— Szenczácziós. „Crème de Fanchon” rögtöni, finomító és szépitő arczéreme. Zsirtalan! Ártalmatlan! 1 tégely 2 korona. Kapható mindenhol. Főraktár: „Úrszék”-gyógyszertár, Budapest, Rákóczy-tér.

— Felhívjuk t. olvasóink figyelmét Schneider József hírneves gyógyszerész hirdetésére, ki számtalan elismerő és hála nyilatkozattal igazolja, hogy pántlika-güszta, fejestül, fájdalom nélkül, néhány perc alatt teljesen elhajtatik a páfránytokokká által.

— Mikszáth Kálmán Összegyűjtött munkáit igen előnyös módon lehet megszerezni kiadóhivatalunk utján. A lapunk mai számában levő hirdetés erre nézve bő felvilágosítást nyújt a felhívunk mindenkit, hogy olvassák el a hirdetést, vágják ki a rendelőlapotot s küldjék azt be aláírásukkal ellátva kiadóhivatalunkhoz.

Napirend.

Naptár: Vasárnap, november 6. — Római katolikus: B. 23 Lénárd. — Protestáns: Bez. Lénárt. — Görög-örös: (október 25.) D 22 Mák; — Zsidó: Marcheschvan 21. — Nap két 6 óra 37 perczkor reggel, nyugszik: délután 4 óra 18 perczkor. — Hold két: éjjel 11 óra 3 perczkor, nyugszik délután 12 óra 45 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak. Nemzeti muzeum: Régiségtára, nyitva délelőtt 9—1-ig. Többi tárai, köztük a néprajzi osztály is (csillag-utca 15. sz.) 50 krajczár belépődij mellett tekinthetők meg.

A „Hódoló diszfelvonulás”, Eisenhut Ferenze óriási körképe Városliget, Andrassy-ut végén, látható reggel 9-től este 5 $\frac{1}{2}$ óráig. Belépő díj 50 kr. Gyermekek 30 krajczár.

Országos képtár az Akadémiában nyitva 9 órától délután 1 óráig.

Az új országház kupolacsarnoka megtékinthető 10—1-ig 50 krajczár belépő díj mellett.

Természettudományi gyűjtemények muzeuma nyitva 10—12-ig. (Museum-körút 4.)

Rovargyűjtemény a természeti muzeumban nyitva 9—1-ig.

Az egyetemi füvészkert (Üllői-út) nyitva reggel 8-tól este 5-ig.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvántartó könyvtára és térképgyűjteménye (II. kerület, Oszlóp-utca) nyitva hétköznapokon délelőtt 10—1 óráig.

Kereskedelmi muzeum a városligeti iparsarokban nyitva d. é. 9—12-ig és d. u. 2—5-ig.

Deák-mauzóleum a kerépesi-uti temetőben nyitva este 5 óráig.

A mezőgazdasági muzeum a városligeti Széchenyi-szigeten nyitva délelőtt 10—1-ig, délután 2—5-ig.

Technológiai iparmúzeum nyitva 9-1-ig és délután 3-5-ig.

Az iparművészeti társulat állandó hazája nyitva 9-1-ig.

Szabadalmi levéltár nyitva délelőtt 9-1-ig. Egyetemi könyvtár nyitva 9 órától 12 óráig és 3-5-ig.

Akadémiai könyvtár nyitva. Múzeumi könyvtár zárva.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* Operaház. A „Walkür” című szerepében ma este viszontláttuk Szilágyi Arabellát mint vendéget. Női szépségének teljes varázsában jelent meg most is előtűnt. A walküroket, akik a kivátságot halottak felvitték a Walhallába, a népképelem korántsem rajzolta magának olyan ideálisan szépek és rózsaszín-arcúnak, aminők Szilágyi Arabella — akaratán kívül — eszményit. Természetadta lényén már a „Walkür”-ben is az az erős érzelmi csáb ömlik el, melylyel Brunhilda voltaképp csak a tetralógia második felében jelentkezik. Wagner az ő bőbeszédű utasításában a walkürtől egy „bágyadtan átszellemlő” arcot (ein matt durchgeistigtes Antlitz-ot) követelt, amelynek nem szabad hipnotizálnia a nézőben a férfit. A Szilágyi Arabella szépsége ellenben sugárzó és delejes áramát nehéz izolálni. Nem veszi tehát nekünk rossz néven, ha itt első sorban külső megjelenéséről szövegeztünk. Brunhilda alakját — sietünk hozzátenni — drámailag is kinövésztette, tehát részlegét arra a meleg és egyértelmű rokonszenvre, amelylyel a közönség fogadta. Meglepően jó estéje volt Perottinak, aki Siegmundot ma énekelte először. Hangja frissen csengett, deklamációja zenéleg is, drámailag is tiszta volt. Előadásában erőt és színt nyert a szerepnek több olyan részlete, amely idáig elpuhult és elmosódott. A magyar szöveget pompásan ejtette ki, úgy, hogy mai sikerét feltétlenül nagyra kell tecsülnünk. A karnagy székben Kerner István ült. Sok figyelmet tanúsított és helyenkint egy-két igen szép akcentust hozott ki a zenekarból.

* A kikapós patikárius. A Magyar Színházban ma Gandillot vidám bohózatában, a „Kikapós patikárius”-ban Szalóczy Irén vendégszerepelt, aki már a multkor a „Gésák” Rolly-Pollyját énekelte. A kisasszony ma is megálta helyét, egészen, temperamentusan játszott, csak valamivel több diszkréciót ajánlhatunk neki. A gyér számú közönség többször hívta a lámpák elé. A többi szereplőkről jobb nem beszélni. Legfeljebb Rózsahegyt említhetünk meg, aki talán nagyon jól játszotta szerepét, ha nem tévesztene össze a „Kikapós patikárius”-t a „Molnár és gyermeké”-vel és nem sirna olyan sokat és olyan keservesen.

* Új népszínmű. A Népszínház igazgatója új népszínművet fogadott el előadásra, melynek címe „Hajnali harangozó”. Szerzői Karczag Vilmos és Hevesi József.

* Nemzeti Színház. Csütörtökön, 10-én, Kátóna emlékeztetése „Bánk bán” kerül színre. Szombaton, 12-én, Shakespeare „Sok hűbő semmiért” című vigjátékát adják elő, amely a következő: Don Petro—Gyenes, János—Ivánfi, Claudio—Pálfi, Benedek—Náday, Leonato—Szigeti, Antonio—Bakó, Borachio—Horváth, Galagonya—Vizvári, Bunkos—Gabányi, Hero—K.—Maróthy M., Beatrix—Csillag Teréz, Margit—R. Gerő Lina, Ursula—Palotay P. Vasárnap, 13-án, délután harmadfél órakor Dóczy „Széchy Mária”-ját adják általános bérletszűnetben, lezártított helyárrakkal. A legközelebbi ujdonság Jókai „Fekete vér” című öt felvonásos darabja lesz, amelynek első előadását 25-ére tűzték ki.

* Bianchi Bianka. Pollináné Bianchi Bianka asszony a jövő héten kezdi meg vendégszereplését az Operaházban. Csütörtökön, 10-én, egyik legbrilliansabb szerepében „Luciá”-ban fog először fellépni, vasárnap pedig a „Szevillai bohócs”-ban énekel Rozina szerepét. Ezenkívül halljuk még „Hamlet”-ben és a „Hunyadi László”-ban.

* Anglia Rachelja. Helen Faucit, Anglia egyik legkiválóbb színésznője — mint Londonból írják — most halt meg nyolcvanegy éves korában.

Henry Lewes, Goethe híres életrajzírója az angol színpad Racheljének nevezte el és egyes szerepei, mint Imogén vagy Rosalinda arany betűkkel vannak beírva az angol színészet történetébe. Helen Faucitnak nem volt göröngyös a színészpályája, egész fiatalon, alig tizenhat éves korában aratta már első diadalát. Színészszülőknek volt a gyermeke és mint fiatal leánya nővérevel egy izben a színpadra ment, ahol éppen valami erkélyes kulissza volt felállítva. Nővérenek, aki már akkor szintén színésznő volt, az ajánlotta, hogy játszáék el ketten Romeo és Julia erkélyjelenetét, ő Julia szerepét mondja majd, a nővére Romeoét. A gondolatot tett követte és néhány percz múlva Helen már az erkélyről szavalta el Julia szerelmes vallomásait, amit azonban nemcsak Romeo hallgatott meg, hanem a sötét nézőterén a színház igazgatója is. Így lett Helen Faucitból színésznő: egy-két nap múlva már nyit színpadon játszotta el Juliát óriási sikerrel és azután egyik diadal gyorsan követte a másikat. 1851-ben férjhezment, egy gazdag ügyvéd, Sir Theodore Martin felesége lett, de azért a színpadtól nem vált meg egész 1878-ig, amikor a stratford-i színházban utóljára játszta egy nagy Shakespeare-szerepét. Színpadi tanulmányait könyvalakban is közzétette: „Shakespeare néhány nőalakjáról” című művében. Frissességét a nagy művésznő az utolsó napig megtartotta, halála előtt néhány órával még egy szindarab sorsáról tudakozódott.

* Az első filharmoniai hangverseny. Szerdán, kilenczedikén, esti nyolczadfél órakor lesz az első filharmoniai hangverseny a Vigadó nagytermében Erkel Sándor vezénylete alatt. Ezen a hangversenyen mutatkozik be először Schmedes Erik operanékes, aki a bécsi operaházban Van Dyk utóda, és annak szerepeiben rendkívüli sikereket aratott, olyannyira, hogy a jövő évadra Bayruthba is meghívták. Nálunk a „Lohengrin” elbeszélését és „Siegfried” kovács-dalait fogja énekelni. A zenekari számok a következők: Beethoven „Coriolanus” nyitánya; Händel „Concerto”-ja D-mollban, vonós zenekarra (az ebben előforduló két hegedű és egy gordonka magánszólamait Krancsevics, Grünfeld és Bürger versenymesterek fogják játszani), végül Goldmark II-ik szimfóniája.

* „A garasos kisasszony”. Planquette-nek, a „Kornevillei harangok” és a „Rip van Winkle” szerzőjének legújabb munkája lesz a Magyar Színház legközelebbi ujdonsága. Szombaton kerül bemutatásra a főszerepekben Komáromi Mariskával és Vlád Gizellával.

* Hangverseny. Recht Sándor hegedűművész, aki több éven át Francia- és Angolországban hangverseny-köröket volt, november 21-én a Vigadó kistermében Lichtenstein Dóra és Bodó Alajos közreműködésével hangversenyt rendez.

* Miss Mary Helton. Ez a neve annak az amerikai énekesnőnek, aki jövő csütörtökön és pénteken a „Gésák” Mimóza szerepét fogja a Magyar Színházban játszani. Énekesnő és táncosnő, aki legutóbb Bécsben vendégszerepelt. Szerepét angolul fogja énekelni és eredeti angol táncokat lejt.

* Hírek a Népszínházról. A „Bibliás asszony”, Rogér operetteje oly nagy érdeklődést keltett a közönség körében, hogy a második előadás jegyei már délelőtt elfogytak és a jövő hét előadásaira is előjegyzések történtek. Az új darab a jövő héten hatszor kerül színre. — A Népszínházban legközelebb két tenorista fog vendégszerepleni szerződötési czéllal. Nagy (Novák) Dezső, aki eddig külföldi színpadokon operanékes volt és legutóbb az elberfeldi operaház tagja volt. Első vendégfellépése csütörtökön lesz a „Czigánybáró”-ban, amelyben Barinkai szerepét már egy délutáni előadásban a Népszínházban játszotta. A másik tenorista, Horváth Miklós, színpadon még csak néhányszor volt és legutóbb Londonban hangversenyezett.

* Hírek a Vígshízházról. Nikó Lina, a Vígshízház kitűnő komikája, ebben a hónapban tölti be színészkedésének harminczadik évfordulóját. A Vígshízház ezt a jubileumot november végén külön előadással fogja megünnepelni. — Thury Zoltán „Katonák” című háromfelvonásos színművének bemutatását november 18-ikán tartják meg.

* Színházi háború. Tegnep kellett volna Sylvio Lazzari „Armor” című operájának a prágai német színházban színre kerülnie. Csakhogy a két prágai színház igazgatósága között szerződés áll fenn, amely szerint a cseh színházban az olasz és francia, a német színházban pedig a német operákat adják elő. A cseh színház igazgatója azt állította, hogy az „Armor” előadási joga őt illeti meg, mert szerzője francia alattvaló. A német színház ezzel szemben ragaszkodott a maga jogához s a tartományi bizottsághoz került az ügy. A cseh színház intendánsa azt ajánlotta, hogy az operát a német színházban adják elő, minthogy ott már hosszabb idő óta készülnek rá, de mondja ki a bizottság, hogy az előadási jog tulajdonképp a csehekéket illeti. A német színház intendánsa ezt az ajánlatot nem fogadta el, mert Lazzari levelével igazolhatta, hogy a szerző német és német egyetemeken tanult. Operáját befejezte, mielőtt francia alattvaló lett belőle. A tartományi bizottság mindamellett a cseh intendáns kívánsága szerint döntött, kimondotta a cseh színház előadási jogát, az operát pedig hétfőn színre kerül — a német színházban!

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM.

* Pályázat. A szegedi Dugonics-Társaság a következő pályázatokat hirdeti: 1. Dugonics András élete és kora. Jutalma 1000 korona, lejárat határidő 1899. december 31. 2. Szeged etnografiája. Jutalma 1200 korona, lejárat határidő 1899. december 31. 3. Egy egyfelvonásos szindarab. Jutalma 400 korona, lejárat határidő 1899. július 31. 4. Kiseb elbeszélés. Jutalma 240 korona, lejárat határidő 1899. július 31.

* Az akadémiából. A tudományos akadémia második osztálya hétfőn délután öt órakor ülést tart, amelyen Ballagi Aladár felolvassza ezen a címen: „Művelődésünk képe a Nyelvtörténeti Szótárban.”

* Új Idők. Ezen a héten ismét a szokott díszes formában és gazdag tartalommal jelent meg. Már czimlapja is feltűnően díszes, de különösen becses az illusztratív része, amely számos képből bemutatja a hét aktualitását. A halottak napja, a német császár jeruzsálemi utja, az aradi lövetések, az Ördögsgiget, a Dreyfus-pör revíziója, Horvát Boldizsár szép és művészi képében látható. Rendkívül érdekes az a hat pillanatnyi felvétel is, amelyet Vojnich Oszkár készített spitzbergai utazásairól. A szövegből kiemeljük Herzeg Ferenc regényét, amelyben a Gyurkoviccsalád történetét sziporkázó humorral mutatja be. Vers van Várnai Emiltől, művészeti cikk Lyka Károlytól, elbeszélés Bródy Sándortól, azonkívül az irodalom, művészet és társasélet heti aktualitásáról számos szellemesen megírt cikk. Az Új Idők előfizetési ára negyedévre 2 forint, mutatványszámot kívánatra szívesen küld ingyen a kiadóhivatal, Andrassy-ut 10.

FŐVÁROS.

(Csöndélet a halottak országában.) Nem érdemes Budapesten meghalni sem, különösen ha az ember annak a veszedelemnek van kitéve, hogy akár vagyonos volta miatt, akár a főváros tanácsának kitüntető elismerése folytán a kerepesi temetőben helyezik hült tetemét örök nyugalomra, Mert más hasonló czélú zárt területeken respektálják a lakosoknak pihenésre irányuló néma vágyakozását, itt azonban, úgy a holtak, mint az elevenek országában, ismeretlen okból folyvást veszedelem fenyegeti az örök éj csöndjét. Nem tudni miféle rendelet alapján háborgatják a sírokat, de legutóbb is megtörtént, hogy kettőt felástak és a koporsókat odébb tolták. E miatt többen panaszkodtak már a polgármesternek, aki most vizsgálatot rendelt el. A vizsgálat során megkérdeztethető a polgármester a temető igazgatóját afelől is, hogy ki vigyáz a síremlékekre, mert a minap megcsonkították Klapka győnyőré síremlékét és eddig csak a szobormű helyreállításának a költségei felől intézkedett a tanács. A

keresési temető elég tekintélyes összeget jövedelmez a fővárosnak, mert a főváros még a temetővel is kereskedik, elég tekintélyes kiadásokba is kerül s az örök béke anyagián kívül talán másokkal is őriztethetnek.

(A császár-jubiläum.) Az ötven éves uralkodói jubileumi emlékérmét köztudomás szerint a törvényhatósági tisztviselők is megkaphatják. Ezért azonban jelentkeznők kell s a főpolgármester a jelentkezéseket november tizenkettedikéig fogadja el.

(A vörheny és a kanyaró.) A Wesselényi-utczában levő elemi iskolában három, a lovag-utczai elemi iskolában négy, a felső-erdősoriban pedig egy osztályt kellett újból bezáratni a vörheny és a kanyaró miatt. A Kmetty-, az Ó-, és a Szondi-utczában az ovodát már néhány nappal ezelőtt bezárták. A gyermekeknek ötven százaléka vörhenyben, vagy kanyaróban fekszik. A tisztí főorvosi hivatal javaslatot tett a polgármesternek, hogy a VI., VII. és VIII. kerületben az összes ovodákban és nappaliskolákban szüntessék be az oktatást.

Ötödfél millió forint deficit.

(A tanács ülése.)

A tanács két heti tárgyalás után végzett ma a jövő évi költségvetés utolsó tételével is. Nagyszerű ez a budget. Szépséges fotográfiája a főváros gazdálkodásának. Főlöszleggel hivalkodik a krajezárokban, hogy elterelje a figyelmet az ablakon kidobált ezresektől. Dikciózik a háromemeletes, óriási pénzen vásárolt iskolákról, hogy valakinek eszébe ne jusson: mi történt azzal a tizenötezer iskolakötelessel, aki ötven krajezár beiratási költség miatt kénytelen az iskolát kerülni. Százszekrebe kerülő vigadót épített kerületi kotteriák nyomása alatt és nem tud elegendő szállást adni a hajléktalanoknak. Drágán veszi egyik kezével a közczélokra szánt apró telekdarabokat, a másikkal pedig ingyen vagy potomáron osztogatja. Sartory Pálék magán érdekeit istápolgatva. Letöretti a saját hitelét, hogy minél magasabb kamatlábat követelhessenek tőle a pénzesoportok, amelyek nem hálátlanok az e fajta kedvező állapot megteremtésében való közreműködésért.

Szót sem érdemel, hogy a remélt 32.360 forint főlöszleg maga is hamis, mert abban az esetben lesz csak meg, ha a kiadásokat a minimumra szoríthatják, a bevételeket pedig a maximumra emelhetik. Ott van azonban a kövezésre vett, kölcsönpénzből eddig elköltött 853.800, a Szent István-bazilika építésére előlegezett 365.311 forint, a kórházi alapok 406.246 forintra rugó deficitje. Egyikből sincs már egyetlen krajezár sem. A váczí-ut kikövezésére, a rakodópartok rendezésére pedig szerződése van a városnak a kormánylyal, 2.828.000 forintba kerülnének és nincs fődözet, ha új kölcsönt nem kapnak valahol.

A köztörvényhatóság legutóbbi közgyűlésén a városi gazdálkodás kritizálgatása közben felhozták, hogy a deficitizs állapot a főszámvevő pénzügyi politikájának a gyümölcse. Igen, igen! Helyes! Helyes! kiáltottak közbe néhányan és ezzel el volt intézve a dolog. Mivelhogy Sartory Páléknak egyéb tennivalójuk sincs, mint helyeselni — már természetesen azt, ami az ő érdekeiket vagy egyáltalán nem, vagy pedig nagyon kellemesen érinti. A közép-korban sokkal egyszerűbben oldották meg a privát vagyoni kérdéseket.

A tanács, a pénzügyek vezetőjének javaslatára, azt ajánlja a közgyűlésnek, hogy az összesen 4.452.737 forint deficitet az iskola-, a biczikli- és a szódavíz-adóból fődöztesse és tárgyalja le ezeket az új adónemeket még most, minél előbb, hogy január elsején már mind a három czímen megterhelhessék a különféle községi adók alatt görnyedező publikumot. Évenként 750.000 forintot hoznának az új adók a fővárosnak, s ez hat éven keresztül a budgetbe téve, fődözné a deficitet. Arról megteledezett a tanács, hogy miféle új adók volna az czélszerűek a számításba vett hat év alatt fölmerülő új deficitet törlesztésére. De elvgre ők olyan igen nagyon okos emberek, hogy majd kieszelik ezt máskor.

VIDÉK.

* (Az obstrukció ellen.) Debreczen város törvényhatósága ma rendkívüli ülést tartott, amelyen huszonketten azt indítványozták, intezzen Debreczen városa a képviselőházhoz feliratot, hogy az keressen minden törvényes eszköz felhasználásával módot a komoly és higgadt parlamenti munka biztosítására. Az indítvány a közgyűlésen nagy vihart támasztott. Az ellenzéki szónokok közül a főispán többeket rendreutasított, Nagy Zsigmondtól pedig megvonta a szót. A névszerinti szavazás eredménye az lett, hogy az indítványt 72 szavazattal 52 ellenében elfogadták.

Békés-Csabán Ladics György tekintélyes bizottsági tag indítványt nyújtott be a megye törvényhatóságához, hogy ez fejezze ki rosszallását a képviselőházban folyó obstrukció fölött. A gyűlés, amelyen ezt az indítványt tárgyalják, november 12-én lesz.

* (Szakadás a szerb egyházban.) A magyarországi szerb egyház ellenzéke körében szakadás állott be. A liberális párt ugyanis egyhangulag elhatározta, hogy teljesen szakít a radikálisokkal. E határozatot azzal indokolják, hogy a radikális párt fővezetőségében megszűntek amaz erkölcsi biztosítékok, amelyek a két ellenzéki párt egyöntetű magatartása eddig alapult. A két ellenzéki párt, amely a kongresszuson meglehetősen egyenlő arányban van képviselve, azóta neheztel egymásra, a mióta Tomics Jása újból átvette a radikális párt vezetését. Hogy mily nagyfokú a kölcsönös gyűlölködés, azt eléggé jellemzi az a tény, hogy a radikális párt legtekintélyesebb tagjai közül kettőt, még pedig: Bozeski Milán ügyvédet és Teradovics Damian esperest tagjai sorából kizárta, csak azért, mivel a legutóbbi bizalmas értekezleten a liberális Zsivkovics javaslatára szavaztak. E szakadás következtében a kongresszus pártviszonyai tekintetében is változás várható.

* (Vidéki tisztviselők mozgalma.) Kemény Béla, Pápa város jegyzője a „Vidéki közigazgatási tisztviselők országos egyesülete” megalakulása érdekében felhívást dolgozott ki. A felhívás az ország minden részében lelkes visszhangra talált és tömegesen érkeztek a hozzájárulást és részvételt jelező nyilatkozatok. Kemény Béla most azon fáradozik, hogy az általa annak idején egybehívandó országos értekezleten résztvevők féláru vasutijegy kedvezményében részesüljenek, hogy minden tisztviselőnek könnyen hozzáférhetővé tegye a megjelenést. Felhívja tehát mindazoknak a városoknak a tanácsát, hogy nyilatkozatukat még november folyamán kezeihez juttassák, hogy a féláru menetjegy kieszközléséhez szükséges lépéseket mielőbb megtehesse.

* (Vidéki népkönyvtárak.) Darányi Ignác földmivélsügyi miniszter leiratot intézett Békésvármegyéhez, amelyben közli, hogy minden községben népkönyvtárt állít fel s az egyes községeknek, a népesség arányában, 50—125 forint segélyt ad a könyvtár létesítéséhez. A könyvtár-ügyben különben a miniszter meleg jóakarátán kívül Lukács György főispán, a közmivélségi egyesület elnöke is buzgólkodott. Ez az egyesület a népkönyvtárak szervezésével is foglalkozik.

* (Egy község a földmivélsügyi miniszternél.) Ma délben Péteri pestmegyei községnek harmincztagu küldöttsége tisztelgett Sima Ferencz vezetésével Darányi Ignác földmivélsügyi miniszternél. Péteri község lakossága az aradi-polgári takarékpénztár közvetítésével mintegy négyezer hold földet vett meg 10—40 holdas parcellákban. A vételárat lefizetni nem tudván, abból 70 százalék adósság fenmaradt, amelyből 50 százalék Pallavicini őgróf, a többi pedig az aradi polgári takarékpénztár javára kebelezetett be. A pénztár javára szóló követelés jórészen váltóbiztosíték mellett kebelezetett be. A takarékpénztár jelenleg felszámolás alatt áll s a likvidáló-bizottság ezektől az adóssoktól a nemsokára lejáró váltók alapján a követeléseket be akarja hajtani. Miután ezek fizetni nem tudnak, az egész község népe, 3—4 gazdát kivéve, mind árverés alá kerül. A kétezer lelket számláló község szorgalmas munkásnépe ilyen körülmények között a tönk szélére jut s hogy ettől az árverésről megmenekedjék, arra kérte ma nevükben Sima

a minisztert, hogy a takarékpénztár javára fennálló váltóadósságot a telepítési-alap terhére kebeleztesse be, amely célra egymilliókilencszázötvenezer forint áll a miniszter rendelkezésére. A kincstár nem veszt semmit, mert másodhelyen a kölcsön jó helyen van. A miniszter jóakaratulag fogadta a küldöttséget s jelezte, hogy az aradi polgári takarékpénztár válsága előtte is ismeretes, kimerítő tájékoztatáson azonban csak a Sima előadásából nyert és amennyiben a telepítési törvény erre felhatalmazást ad neki, mindent el fog követni, hogy a község népét az anyagi pusztulástól megmentse.

* (A temesi ellenzék.) Temesvárról táviratozza tudósítónk: A megyei bizottsági tag választások második napja ismét az ellenzék ö s s z e s j e l ö l t j e i n e k vereségével végződött. Figyelemre méltó körülmény, hogy Blaskovich Ferencz képviselő ezuttal saját kerületében, Oreczfalván, csak ötven szavazatot tudott keríteni és nem volt képes a megyei törvényhatósági bizottságba bejutni.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— Fegyelmi a kurián. Egy francia részvénytársaság 1895. július 6-án védjegybitorlás miatt panaszt emelt az aradi királyi törvényszéknél. A pörben Paguba Vazul aradi törvényszéki bíró teljesítette a vizsgálatot, s a feljelentés beérkezése után néhány nappal, július 13-án hallgatta ki a tanukat. Ettől a naptól 1896. márczius másodikaig azonban érintetlenül maradt az ügy, s minthogy időközben a törvény a védjegybitorlást, amely azelőtt vétség volt, kihágásnak minősítette, a panaszolt cselekmény büntethetősége hat hónap lefolyásával elévült. A hivatalos kötelesség vétkes megszegése miatt Paguba bíró ellen megindult a fegyelmi eljárás, amelynek folyamán a nagyváradi ítélőtábla a vádlottat rosszallásra és a fegyelmi eljárás költségeinek viselésére ítélte. A királyi kuria Czorda Bódog elnöklésével és Ádám András kuriai bíró előadása mellett ma délelőtt foglalkozott az ügygel, s meghallgatván Hammersberg Jenő királyi főügyész vádbeszédét és a védelmet, az elsőfoku fegyelmi bíróság ítéletét megváltoztatta s a vádlottat a vád és következményeinek terhe alól felmentette, egyúttal a fegyelmi eljárás költségeinek megfizetésére a kincstárt kötelezte. E felmentő ítéletet a királyi kuria egyrészt azzal okolta meg, hogy a vádlott bírói teendőikkel túl volt terhelve, másrészt pedig megfeledezhetett arról, hogy a védjegybitorlást időközben a törvény kihágássá minősítette. A törvény különben sem intézkedik az iránt, hogy ez a kihágással lefokozott vétség mennyi idő alatt évül el.

— Véres árverés. A pestmegyei Tass községben történt, hogy Kohn Sándor egy ezeröttszáz forintos váltóra bepörölte Mészáros Máté korcsmáros, aki a tárgyaláson kijelentette, hogy a váltó hamis. A törvényszék mindamellet marasztaló ítéletet hozott s ennek alapján Kohn lefoglalta Mészáros minden ingóságát. Az árverezés napján Mészáros elkeseredésében berontott Kohnhoz s revolvert szegezett a mellének, mikor pedig ez a község házára menekült, Mészáros utána futott s a szerencsétlen emeart a fél falu szemelátára agyonlőtte. Azután bebajtatott Kalocsára az ügyészséghez, amely letartóztatta. A kalocsai törvényszék erős felindulásban elkövetett emberölésért tizenkét esztendei fegyházra ítélte a vádlottat. A királyi ítélőtábla, amely az iratokat egyizben már kiegészítést végett visszaküldte a törvényszékhez, ma Horváth Béla ítélőtáblai bíró előadása mellett újból foglalkozott e bűnüggyel és megokolásával együtt helybenhagyta az első bíróság ítéletét.

— Gyermeköléssel vádolva. Még tizenöt esztendőse se volt Arsenovics Jovanka, mikor odahaza, Szent-Endrén egy urfi elbolondította a fejét. A leány érezte, hogy anyává lesz és szegényében Budapestre jött, ahol szolgálatba állott és egy éjjel megszülte gyermekét. Arsenovics Jovanka másnap kendőbe csavarva a csecsemőt s tovább is titkolva a dolgot, kétheti szabadságot kért az urnőjétől, azt adva okul, hogy beleg. Aztán lefeküdt

Priesterek Ferenczné lakásán. Mikor pár nap múlva gyögyuitan távozott innen, hullaszagot éreztek a szobában s meg is találtak a kis holttestet az ágy szalmája közt. Ma gyermekölésért állt törvény előtt Arsenovics Jovanka, aki az egész vizsgálat alatt azt hajtogatta, hogy gyermeke holtan született. A bíróság felhívására dr. Ajtai orvosszakértő kijelentette, hogy lehetetlen most már konstatálni, ére vagy halva született-e a gyermek, de valószínűbb, hogy élve jött a világra. Az igazságügyi orvosi tanács, melyhez az iratokat felülvéleményezés végett megküldték, szintén ugy nyilatkozott, hogy nem lehet a vaiót megállapítani, de elhagyta véleményéről azt a részt, mintha mégis valószínűbb lenne, hogy élt a gyermek. Miután ekként a bíróság nem tudhat biztosan, Arsenovics Jovankát felmentette. Az ítélet jogerős.

— **Elítelt családok.** Kopenhágából táviratozzák a következőket: A büntető törvényssék harmincz napi fogságra ítélte Larsent, a júliusban letartóztatott házúgynököt, aki a kopenhágai városi tanács képviselőjében közbenjárt két telek eladásánál és ez alkalommal csalást követett el. A bíróság bűnösnek mondta ki Holm-ot, a községtanács volt alelnökét is, aki azóta meghalt.

A büntető törvénykönyv reformja.

— Szaktanácskozmány az igazságügyminiszteriumban. —

A büntető törvénykönyv módosítása tárgyában összehívott szaktanácskozmány folyó évi október 28-án és 31-én Erdély igazságügyminiszter elnöklésével tartott ülésén tárgyalta a fiatalokru elnöklésével tartott ülésén tárgyalta a fiatalokru elnökének beszámítási képességére, valamint megbüntetésére, az ellenük megállapított szabadságvesztésbüntetés végrehajtására és a javító intézetű ügy reformjára vonatkozó kérdéseket és többek között a következő témákat vetette fel:

1. Nem kellene-e a büntető törvénykönyv 87. szakaszának e szavait: „ha cselekménye bűnösségének felismerésére szükséges belátással nem bír” — akként megváltoztatni, hogy ne csak az értelmi fejletlenség, hanem az erkölcsi érzék hiánya is alapul szolgáljon e szakasz alkalmazásának?

2. Szükséges-e a 85. szakasz kiegészítésül a bűnhalmazat büntetésére vonatkozó külön rendelkezést felvenni? (85. szakasz, 2. bekezdés.)

3. Indokolt és szükséges-e a 12—16 éves korhatárt 14—18 évre felelelni vagy az életkoruk 16. évét meghaladott, de 18. évüket még be nem töltött egyénekre nézve a 85. szakaszban meghatározott büntetések mintájára, aránylag súlyosabb, a törvény rendszeres büntetésénél azonban enyhébb büntetéseket megállapítani? (85a. szakasz.)

4. Amennyiben ily közbeeső büntetési fokozat felállíthatók: helyes-e ezekkel szemben a bűnhalmazat büntetésére vonatkozó 97., 98. és 99. szakaszokat megszorítás nélkül alkalmazni? (85a. szakasz, 2. bekezdés.)

5. Behozassék-e a fiatalokru büntetők büntetésül a bírói megdorgálás s ha igen, minő esetekben és minő feltételek alatt? (86. szakasz, 1. bekezdés.)

6. Kimondassék-e, hogy a bírói megdorgálás a visszaneszélésnél figyelembe nem vehető?

7. Kívánatos-e, hogy ne csak a fogházra (büntetőtörvénykönyv 42. szakasz), hanem a börtönre ítelt fiatalokru büntető is javító intézetbe helyezhető legyen?

8. Fentartandó-e a büntetőtörvénykönyv ama rendelkezése, hogy a 20-ik évüket túl nem haladt egyének tehát esetleg 19-ik évüket meghaladtak is „magánelzárás helyett” javító intézetbe szállíttassanak (42. szakasz 2. bekezdés) avagy helyesebb-e a javító intézetben való elhelyezést kisebb korhatárhoz, például a betöltött 16. vagy 18. évhez kötni s a magánelzárástól teljesen függetleníteni?

9. Oly esetben, midőn a fiatal büntetett kénszernyelése szükséges: meg kell-e adni a bírónak azt a jogot, hogy a 85. és a 85. a) szakaszokban meghatározott büntetések helyett tekintet nélkül ezek nemére és tartamára javítóintézetben való elhelyezésre ítélhesse az illetőt (86. szakasz 2. bekezdés.)?

10. Amennyiben ez kívánatos: a következő két rendszer közül melyik alkalmaztassék:

a) a határozatlan büntetések rendszerének megfelelő oly rendelkezés-e, amely megengedi a bírónak, hogy az időtartam meghatározása nélkül, csupán javító intézetben való elhelyezésre ítélje vádlottait, ahol az bizonyos életkoráig a felügyelő hatóság által visszatartható (1892. évi novella 42. szakasz 2. bekezdés) avagy

b) a viszonylag határozott büntetések rendszerének megfelelő oly rendelkezés-e, hogy a

bíró bizonyos maximum és minimum határai között megállapítsa a javító intézetben töltendő időt (tervezet 86. szakasz, 2. bekezdés)?

11. Barmelyik megoldás fogadtassék el: minő korhatárig tartható az ekként elítelt kiskoru a javító intézetben?

12. Amennyiben a 10-ik kérdésben b) alatt jelzett megoldás fogadtatnék el: feljogosíttassék-e az igazságügyminiszter, hogy az ekként elítelt kiskorú büntetése bizonyos hányadrészének kitöltése után, feltételelesen szabadon bocsássa (86. szakasz 3. bekezdés)?

13. Mi történjék abban az esetben, ha az igazságügyminiszter a feltételes szabadságot visszavonta (86. szakasz 4. bekezdés)?

14. Nem volna-e czélszerűbb a feltételes szabadságvesztés helyett azt a jogot megadni az igazságügyminiszternek, hogy az elíteltet minden korlátozás nélkül akkor bocsássa szabadon, mikor javulásának biztos jeleit adta (vagyilagosan javasolt 86. szakasz 3. bekezdés.)?

15. Amennyiben a bíróságnak megadatik a 86. szakasz 2. bekezdése szerint javasolt jog: van-e szükség emellett a büntetőtörvénykönyv 42. szakaszából átvett ama további rendelkezésre, hogy az igazságügyminiszter akkor is elrendelhesse a javító intézetbe való szállítást, ha ezt a bíróság nem tette, de a javítás érdekében czélszerűnek mutatkozik (86. szakasz 5. bekezdés.)?

16. Mi történjék azzal, aki büntetésének tartama alatt a javító intézetből megszökött (86. szakasz 6. bekezdés.)?

17. Mennyiben rendelje el a törvény, hogy a 85. és 86a. szakaszok alapján kiszabott büntetések magánelzárásban töltsék ki (86a. szakasz 1. és 2. bekezdés)?

18. Miként hajtassék végre a kiskorúak ellen megállapított szabadságvesztés-büntetés, ha azt nem magánelzárásban hajtják végre (86a. szakasz 3. bekezdés)?

19. Kívánatos-e, hogy a kiskorúak ellen kiszabott börtönbüntetés külön e célra felállított helyiségekben hajtassék végre (86a. szakasz 4. bekezdés)?

20. Félreértések eloszlatása végett czélszerű-e kimondani a törvényben, hogy a huszadik évét túl nem haladt büntetett halál- és életfogytig tartó fegyházbüntetés helyett 10—15 évig terjedhető fegyházzal büntetendő (87. szakasz)?

SPORT.

+ **Dreyfus.** A sokat emlegetett név a sportba is bevonult. Mr. Butters egy yearlingjét Dreyfusnak nevezte el. A Triumph-Misdeed-mén, ugy halljuk, elsőklasszisú lónak ígérkezik. S különös a származása: apja a diadal (Triumph), anyja a gonosz (Misdeed). Sportkörökben most arra kíváncsiak, hogy ha majd ez a Dreyfus valamikor győz, vajjon diszqualifikálják-e?

+ **Esterfi kimult.** Rohonczy Gedeont súlyos anyagi veszteség érte, legjobb lova, a hároméves Esterfi tegnap tüdőgyulladásban kimult. A Milorcsikó az idén a turf legnépszerűbb lova volt. Kétéves korában nagyon mérsékelt futott. Jó telelés után a Welter-Handicapben jött ki először a budapesti tavaszi meeting negyedik napján, melyben igen könnyen győzött Turi-Tari, Vilmos és még tizenegy ló ellen. Néhány nappal később egy 1400 méteres handicapben rossz taktika folytán Grumblerrel holtversenyben volt harmadik Balek és Kissasszony mögött. Nagy szenzációt kellett négy nappal e rossz futása után a Király-díjban mutatott formája. E versenyben ugyanis második volt Mindig mögött, de Debutante, Doria, Crampon, Busserl, Áruló, Or-dur, Makó és Eigentlich mögött érkeztek a célhoz. Ezután egymásután kétszer győzött, a záró-handicapben és a sarajevói Császár-díjban. Az utóbbiban Lulu-t győzte le igen könnyen. A nyári handicapben nagy súlyával fejhoszszal volt negyedik Szolgabíró, Aga és Wie Seide mögött. Majd a Szent István-díjban futott, melyben a küzdelem után győzött Gagerl és Or-dur mögött csak egy hoszszal volt harmadik. A Budapesti díjban már kanterben győzött Szolgabíró, Gaspilleur, Duna és Wilful ellen. E diadal után még egyszer jelent meg a pályán az elnöki díjban, hol a hét kilogrammal kevesebbet vitt Gonosz-ban talált legyőzőjére. Gazdája nagy reménységgel nézett a jövő évi szereplése elé, mignem tegnap egy meghülés vetett véget a népszerű ló fényes karrierjének.

Alagi löversenyek.

(Első nap.)

Az urlovasok szövetkezetének mai verseny-napját a rossz időjárás tette tönkre, azonkívül a mai bécsi versenyek is elősegítették a fiaskót. Nagyon kis közönség nézte az egyes futamokat, amelyek pedig több érdeklődést érdemeltek volna. Az egyes futamokban nagyobb mezőnyök állottak a starthoz s az izgalmas finishekben sem volt hiány.

A részletes eredmény a következő:

I. **Eladók versenye.** Díj 1400 korona. Távo-lás 1200 méter.

1. Gróf Eszterházy B. A sz fal t b e t y á r 56 kilogramm, lovagolta Kaposi.
2. Rohonczy G. A r k á d i a 54 kilogramm, lovagolta Major.
3. Jankovich D. P á r a t l a n 59.5 kilogramm, lovagolta Shejbal.

Futottak még: Gróf Baworowski W. Dolomit 52.5 kilogramm, lovagolta Lasnik. Capt. Gaston Ladrona 47 kilogramm, lovagolta Trawnicsék. Gróf Andrassy T. Bora 51 kilogramm, lovagolta Musil.

Bírói ítélet: Küzdelem után fejhoszszal első, fejhoszszal harmadik.

Totalisateur: 5 : 27, helyre 25 : 82, II. 25 : 82.

II. **Szent-andrei gátverseny.** Díj 1200 korona. Távo-lás 2400 méter.

1. Gr. Orssich P. F u t á r 65 kilogramm, lovagolta a tulajdonos.
2. Geist Gáspár B i b i s 73 kilogramm, lovagolta Horthy Sz.
3. Gr. Schönborn F. A k a r 70.5 kilogramm, lovagolta Prónay.

Futott még: Geist G. Grumbler 65 kilogramm, lovagolta Pfeiffer.

Bírói ítélet: Feltartva hat hoszszal első, rossz harmadik.

Totalisateur: 5 : 7, helyrefogadás nem volt.

III. **Eladók versenye.** Díj 1500 korona. Távo-lás 2400 méter.

1. Geist Gáspár M a y b e 62 kilogramm, lovagolta Shejbal.
2. Liptay B. N y i r i b e c k á s 61.5 kilogramm, lovagolta Juhász.
3. Gróf Pejacevich A. S z e r e t l e k 54 kilogramm, lovagolta Kaposi.

Futottak még: Domania A. Fejedelem 61.5 kilo-gramm, lovagolta Bohon. Bathyány E. Mana 52.5 kilogramm, lovagolta Lipovniczky.

Bírói ítélet: Könnyen két hoszszal első, rossz harmadik.

Totalisateur: 5 : 14, helyre: I. 25 : 31, II. 25 : 28.

IV. **Tilay akadályverseny.** Díj 1500 korona. Távo-lás 4000 méter.

1. Krause K. G a v a r n i 72 kilogramm, lovagolta a tulajdonos.
2. Hoffmann A. M i é r t n e 70 kilogramm, lovagolta Thomka.
3. Gróf Schönborn F. S a r a j e v o 70 kilogramm, lovagolta Prónay.

Futottak még: Gróf Orssich Péter Thekla huga, 65 kilogramm, lovagolta tulajdonosa. Gróf Pejacevich A. Risico, 69 kilogramm, lovagolta Horthy Fr.

Bírói ítélet: Könnyen öt hoszszal első, rossz harmadik.

Totalisateur: 5 : 25, helyrefogadás nem volt.

V. **Kétévesek handicapja.** Díj 1500 korona. Távo-lás 1000 méter.

1. Chernel Gy. P a r á z s, 49 kilogramm, lovagolta Lipovniczky.
2. Jankovich D. M o r g ó I I., 49.5 kilogramm, lovagolta Lasnik.
3. Geist G. K á n t o r, 60.5 kilogramm, lovagolta Kaposi.

Futottak még: Geist G. Mátra, 60.5 kilogramm, lovagolta Bohrn. Rohonczy G. Arkangyalát, 53 kilo-gramm, lovagolta Major.

Bírói ítélet: Biztosan két hoszszal első, két hoszszal harmadik.

Totalisateur: 5 : 52, helyre: I. 25 : 148, II. 25 : 49.

VI. **Sajson-díj.** Díj 1200 korona. Távo-lás 200 méter.

1. Gróf Eszterházy B á n a t o s 74.5 kilogramm, lovagolta Gömör.
2. Báró Korb W. T. G r o b i á n 74.5 kilogramm, lovagolta Knesebeck.
3. Geist G. F o d r á s z 70 kilogramm, lovagolta Krause.

Futottak még: Chernel Gy. Hathalom 69 kilo-gramm, lovagolta Prónay. Gróf Orssich P. Thekla 70.5 kilogramm, lovagolta tulajdonos. Gróf Pejacevich A. Sironi 65 kilogramm, lovagolta tulajdonos. Lov. Wai-lenbeck A. Zapor 76 kilogramm, lovagolta tulajdonos. Gróf Wurmbrand K. Bum-Bum 69 kilogramm, lovagolta Thomka.

Bírói ítélet: Biztosan nyakhosszal első, két és fél hosszal harmadik.

Totalisateur: 5 : 23, helyre: I. 25 : 50, II. 25 : 75, III. 25 : 176.

(Második nap.)

A holnapi alági versenyeknek a szenzációja a Drag hunt steeple-chase, melyben az arisztokrázia több tagja fog vadászdresszben a master mögött lovagolni. Ugy halljuk, hogy gróf Andrassy Géza, gróf Nádasdy Tamás és gróf Csekonics Endre is részt vesznek a versenyben. Érdekes lesz még a Bathyan-handicap, melyben Judica, Cereal, Piccadille, Mia Teresin, Prior és Diszpolgár fognak részt venni a küzdelemben. Tippeink a holnapi napra a következők.

- I. Mergó II.—Pöszméte.
- II. Aszfaltbetyár.
- III. Prior—Mia Teresina.
- IV. Marengo—Kibicz.
- V. Belle Helene—Futár.
- VI. Nyíri bicskás—Bánatos.

Bécsi lóversenyek.

(Távirati tudósítás.)

A mai versenyek főeseménye a Vigaszverseny volt, amelyben az erősen fogadott Debutante-Busserl győzte le igen könnyen. A többi futamokban favoritok és outsiders felváltva győztek. Megemlítjük még, hogy a bookmakerek ma megjelentek a ringben.

A részletes eredmény a következő:

I. Eladók gátverseny. Díj 2000 korona. Távolság 2400 méter.

1. Mr. Goon L'Eclairer 635 kilogramm, lovagolta Buckenham.
2. Tränkel A. Turitari 67 kilogramm, lovagolta Huxtable.
3. Dréher Antal Ines 60 kilogramm, lovagolta Wheeler.

Futott még: báró Erlanger L. Divat 60 kilogramm, lovagolta Barker.

Bírói ítélet: Biztosan fél hosszal első, két hosszal harmadik.

Totalisateur: 5 : 10, helyre 25 : 33 és 30.

II. Eladóverseny. Díj 2000 korona. Távolság 1000 méter.

1. Mr. Five Sarkantyú 52 kilogramm, lovagolta Wilton.
2. Mr. Darryl Illusion 545 kilogramm, lovagolta Cleminson.
3. Lovag Lederer S. Ladro 505 kilogramm, lovagolta Peake.

Futottak még: Lovag Lederer S. Aranybánya 475 kilogramm, lovagolta Slack. Mr. Lincoln Györgyike 505 kilogramm, lovagolta Bulford S. Wahrmann R. Intruder 505 kilogramm, lovagolta Hesp.

Bírói ítélet: Igen könnyen három hosszal első, egy és fél hosszal harmadik.

Totalisateur: 5 : 15, helyre: 25 : 32 és 30.

III. Vigaszverseny. Díj 4000 korona. Távolság 1800 méter.

1. Dreher A. Busserl 545 kilogramm, lovagolta Bulford S.
2. Báró Rothschild N. Debutante 585 kilogramm, lovagolta Warne.

Bírói ítélet: Könnyen fél hosszal első.

Totalisateur: 5 : 14.

IV. Eladók handicapja. Díj 2000 korona. Távolság 1000 méter.

1. Lov. Lederer S. Nell 585 kilogramm, lovagolta Hesp.
2. Lov. Wiener-Welten R. Imel 485 kilogramm, lovagolta Wilton.
3. Gr. Festetics T. Heritiére 585 kilogramm, lovagolta Park.

Futottak még: Péchy A. President 565, lovagolta Sharpe, Szemere M. Felénk 605, lovagolta Cleminson, Gr. Sternberg A. Dilemma 595, Prudames, Báró Üchtritz Zs. Theophil 595, lovagolta Poole. Gróf Trautmannsdorf Kirwana 565 lovagolta Barker. Wahrmann R. Jummerfeizen 525. lovagolta Adams.

Bírói ítélet: Küzdelem után fejhosszal első, rövid lej hosszal harmadik.

Totalisateur: 5 : 31, helyre: 25 ; 39, 36 és 42.

V. Handicap. Díj 2000 korona. Távolság 1100 méter.

1. Mr. Lincoln Ducca 515 kilogramm, lovagolta Poole.
2. Capt. Gaston The Winnings 57 kilogramm, lovagolta Barker.
3. Br. Springer G. Jan Eyre 615 kilogramm, lovagolta Warne.

Futottak még: Dréher A. Sardelle 525. kilogramm, lovagolta Bulford S. Geist G. Gyémánt 585 kilogramm, lovagolta Sharpe. Szemere M. Loindelle 545 kilogramm, lovagolta Cleminson. Krausz L. Zsuzsi 515 kilogramm, lovagolta Hesp. Wahrmann R. Damiette 505 kilogramm, lovagolta Gilchrist. Miklósfalvi ménés Collision 485 kilogramm, lovagolta Prudames. Mr. Blue Green Palma 475 kilogramm, lovagolta Barton. Gróf Kinsky Zdenko Mennykő 465 kilogramm, lovagolta Slack.

Bírói ítélet: Két hosszal első, három hosszal harmadik.

Totalisateur: 5 : 23, helyre 25 : 55, 137 és 107.

VI. Kétéves nyeretlenek versenye. Díj 2000 korona. Távolság 1000 méter.

1. Báró Königswarter II. Petófi 56 kilogramm, lovagolta Adams.
2. Herczeg Pálffy M. Albatoros 56 kilogramm, lovagolta Wilton.
3. Br. Rothschild N. Triole 545 kilogramm, lovagolta Warne.

Futottak még: Mr. Janoff Acetylen 56 kilogramm, lovagolta Cleminson. Miklósfalvi ménés Tartuffe 56 kilogramm, lovagolta Barker. Péchy A. Swell 56 kilogramm, lovagolta Sharpe. Wahrmann R. Dominik 56 kilogramm, lovagolta Hesp.

Bírói ítélet: Könnyen két és fél hosszal első, két és fél hosszal harmadik.

Totalisateur: 5 : 12, helyre 25 : 33, 34 és 40.

(Utolsó nap.)

Holnap a legitim esztendő utolsó versenyét futják a Freudenauban. A telivérek még egyszer összemérik erejüket, a turfátogatók még egyszer megpróbálják szerencséjüket, aztán minden csendes lesz a gyepen, a hosszú télen át elég idő lesz az elmúlt események felett elmélkedni. A holnapi versenyekről sportszempontról kevés a mondani való. Érdekes küzdelemre lehet kilátás a novemberi handicapban, melyben legalább tíz kétéves fog a 4000 koronás díjért kiállani. Tippeink a holnapi napra a következők:

- I. Rabenvater—Stuvar.
- II. Szeszély II.—Driver.
- III. Titulus bibendi—Wahrmann-Istálló.
- IV. Lauderdale—Tarna.
- V. Góhár—Contra.
- VI. Szabász—Swell.

EGYESÜLETEK.

*. A műbarátok köre a múlt ősszel pályázatot hirdetett egy hazai tárgyú akvarell-festményre, egy tanagraszerűen kezelt, terrakottából készült magyar genre-szobrocskára és egy gobolinszerűen festett dekoratív panneaura, mely alkalmas legyen egy szalon falának díszítésére. A pályázatra összesen 15 munka érkezett be, melyek közül legtöbbször az akvarell-festmény. A pályamunkákat az iparművészeti múzeumban kiállítják és e hónap végén a jury ítéletet mond felettük.

*. Gyorsíró-verseny. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület holnap délután két órakor rendezi őszi íróversenyét a képviselőház üléstermében. A verseny két részből áll: látványos írásversenyből, amelyben mindenki részt vehet s a szorosán vett írásversenyből, mely három fokból áll. I. Százötven szótag percenként, jutalom egy arany; II. száznyolcvan szótag percenként, jutalom két arany; III. kétszázhusz szótag percenként, jutalom négy arany.

*. Egyetemi Athletikai Club. Az egyetemi ifjuságnak rég óhajtott vágya teljesedett ma be az Egyetemi Athletikai Club megalakulásával. Százával gyűlt össze az ifjuság az egyetem első számú tanyáján, ahol a közgyűlést Szemenyei Kornél, az Egyetemi Kör elnöke nyitotta meg, beszámolván az előkészítő bizottság működéséről. A közgyűlés, miután elfogadta az alapszabályokat, a klub tisztikarát a következőképpen alakította meg. Elnök: Báró Eötvös Loránt; alelnök: dr. Klupathy Jenő egyetemi tanár; főtákar: dr. Záborszky István; ifjusági elnök: Komáromy Zoltán joghallgató; alelnökök: Navrátil Dezső orvostanhallgató; ifjabb Mallaszkovszky István joghallgató, Bayer Róbert bölcsészethallgató, Tombor Valér gyógyszerészhallgató; főjegyző: Mártonffy Miklós joghallgató; titkár: Gróf Béla orvostanhallgató; pénztáros: Erdély Antal egyetemi tanácsjegyző; ellenőr: Marcsinko Ferenc bölcsészethallgató; háznagy: Bibó István joghallgató; szerktáros: Kovács Dénes gyógyszerészhallgató; jegyzők: Brüll Pál joghallgató; Schutek Alfréd orvostanhallgató, Oberle Károly bölcsészethallgató, Feuermann Arnold gyógyszerészhallgató.

Hármas tagú küldöttség ment el Eötvös Lorántért, akit megérkezésekor Komáromy Zoltán üdvözölt. Báró Eötvös Loránt erre örömet nyilvánította az ifjuság helyes irányu lelkesedése felett, majd kifejtette, hogy nem annyira az egyeteli élet élénkségére, mint inkább a sportegyeniség kidomborítására kell törekednünk. Végül szerencsét kívánt a Club működéséhez, mire az ifjuság az elnököt éltette, szótoszlott.

A HIVATALOS LAPBÓL.

Kinevezések. Az igazságügyminiszter ifj. Beniczky Kálmán losonczy járásbírói joggyakornokot az ujaradi járásbíróshoz aljegyzővé, Maksai Albert dícső-szent-mártoni járásbírói irnokot a köhalmi járásbíróshoz segédkönyvvezetővé, a vallás- és közoktatásügyi miniszter Mellan György okleveles tanítót az aranybányai állami elemi népiskolához rendes tanítóvá, Horayik Veszelovszky János okleveles tanítót a tornyai állami elemi népiskolához rendes tanítóvá kinevezte.

Pályázatok. (Budapesti Közlöny 255. szám.) A zombori adóhivatalnál adóhivatali segédi állásra, a trencsényi törvényszéknél irodatiszti állásra, a lévai járásbíróshoz irnoki állásra, a komáromi ügyészségnél irnoki állásra, a pécsi törvényszéknél telekkönyvvezetői állásra, a kunhalasi (Kalocsa) járásbíróshoz végrehajtói állásra, a tordai pénzügyigazgatóság számvevőségénél számgyakornoki állásra, a csáktornyai (Zala-Egerszeg) adóhivatalánál adótisztai állásra, a budapesti állami hidaknál vámalói állásra, a munkácsi (Bereg-ssász) járásbíróshoz díjnoki állásra, a csákovai (Temesvár) járásbíróshoz végrehajtói állásra, a sajtó-szentpéteri (Miskolc) járásbíróshoz aljegyzői állásra, a muraszombati (Szombathely) járásbíróshoz irnoki állásra lehet a folyamodványokat benyújtani.

ÜZENETEK A KÖZÖNSÉGNEK.

R. S. Káál-Kápolna. Folyamodnia kell. Bővebb felvilágosítást és utbaigazítást Dominka János katonai irodája (Kerepesi-ut 6. szám) ad, mely a dolgot csekély díjazás ellenében ön helyett keresztül is viszi.

Egyetemi polgár. Budapest. Az a hír, hogy Zsögöd tanár újévkor elhagyja katedráját, mint megbízható helyről értesülünk, ok nélküli reménykedésen alapul.

B. J. Budapest. Cidnek a klasszikus versenyek közül csak a jövő évi király-díjban van kötelezettsége.

R. K. Sopron. Ottó főherceg versenyistállója Salmhof-Marchaggen van.

S-y. Budapest. Makó-t Taxis herceg vette meg Szemere Miklóstól. A Trial-Stakes győztesét ezután gátversenyekben főjják kihasználni.

F. F. Budapest. Tökéletesen igaza van annak amikor azt mondja, hogy a nők, miközben az emancipáció legvégsőbb határáig igyekeznek eljutni, szóval míg bizonyos mértékben tért hódítanak a férfiak elől, egyszersmind azt az előnyt is ki akarják használni, amely őket valamikor megillette. Ez ellen azonban a mai viszonyok között semmit sem lehet tenni és tulajdonképpen nem is az a baj, hogy a nőket „megkülönböztetett tisztelékenység” kell részesíteni, hanem az hogy az előkelő hölgyek nyolcvan százaléka minden képen azon van, hogy ezt a tiszteletet lerontsa. Amí a villamos vasutakon történő dolgokat illeti, abban föltétlenül igaza van. Nincsen annak semmi értelme sem, hogy egy férfi átengedje a helyét egy fiatal hölgynek, mikor ezek ezt az udvariasságot annyira megkövetelik, hogy még csak meg sem köszönik. Idősebb embernek, ha férfi, ha nő, szívesen átengedi az ember helyét. Ezzel megtiszteli az öreg kort. Egyébként azonban a villamoson egyéb illetlen dolog mellett megfér az a figyelmeltetés is, hogy „a maga hat krajczárjával egyforma joggal ülheti le mindenki.”

H. G. Körös-Tarcsa. Afrika terjedelme, a hozzátartozó szigetekkel együtt, a legutóbbi — 1882-ből való kimutatás szerint — 543.1925 földrajzi mértföld, ebből 11.368 földrajzi mértföld esik a szigetekre. Hogy mennyi a sivatag és mennyi föfedezetlen ebből, azt nem lehet pontosan megállapítani. Az európai hatalmaknak a következő birtokaik vannak Afrikában:

Angliának: Fokgyarmat és Nyugati Griqua, Keleti Griqua, Pondó-föld, Basutó-föld, Natál, Brit-Zulu-föld, Betsuana, Walfish-bai és Zambezi-vidék, összesen, a bizonyítatlan területű Zambezi-vidéket nem számítva, 1.176.309 kilométer, 2.606.675 lakossal.

Portugáliának: Mozambik, Angola, Sao Thome, Principe, tizennégy zödföldi sziget és Madeira. 815 kilométer, 4.265.800 lakossal.

Spanyolországának: Prezidios, Santa Cruz, Bojados-Blanco, Kanári-szigetek, Fernando-Po Annobom és Corixo, összesen 10.106 kilométer, 419.814 lakossal.

Olaszországnak: jelentéktelen partjai vannak csak, mert Eritreát elvette tőlük Menelik.

Franciaországnak: Algeria, Tunis, Senegal, Aranypart, Gabon, Kongo, Réunion, Madagaskar körli szigetek, Komori sziget, Obok és Tedsura 1,632,105 kilométer 7,433,276 lakóval.

Németországnak: Délnyugati afrikai gyarmat, keletafrikai gyarmat, Kamerun és Togo föld 2,331,70 kilométer. Lakosainak száma nincs kimutatva.

Török birtok: Egyiptom, Tunisz és Barha 2,054,334 kilométer, 7,817,265 lakossal.

Népfajai a következők: Dakkel ózsis bennszü-
töttei, Kongo-négerék, kameruni, asanti, szomáli, Hova,
szakalavai négerék, marokkói arabok, haussa-négerék,
septok, maszaiak, darfuri négerék, zuluk, busmannok,
hottentották, akkák, abysziniaiak, nyám-nyámok, becsuá-
mák és dinkák, az arabokon kívül valamennyien nége-
rek. Inger Szolimán terveiről nem mondhatunk más
véleményt, mint hogy nem bíznunk benne. A hatalmak
bajóhadairól nincs semmiféle kimutatás.

NYILT-TÉR.

A legnagyobb gavallérok

is viselhetnek feltűnő olcsó árért
készen kapható uri ruhákat, ha szükség-
leteiket nálunk szerzik be. A mestori
szabást czégünk előkelő hiruve bir-
tosítja, a munka kivitelét pedig az üzlet
képe elárulja. Méretváni megren-
delésekre külön szövetraktá-
runk van, kizárólag tiszta gyapju-
s valóban gyönyörű mintájú kelmékből.

Karácsonyi és Társa

férfi-arabok

IV. kor., Muzoum-körút 39.

Téli kura

Szt.-Lukácsfürdőben

Budapest.

Rheumatizmus bajok, köze-
vény, neuralgiák, fehéres
stb. ellen. Nagy létesítéssel
fürdő, külön fürdők, masszázs,
gyógygyógyászat. Lakás és táj-
ellátás (közvetlen az út és ke-
tenkint). Lift. Meghívás kérésre.
Prospektust ingyen küld az
igazgató.

GLOGOWSKI és TÁRSA

BUDAPEST,

Erzsébet-tér 19.

REMINGTON

Írógép

Éjjel-éjjel, vételek eleinte
nélkül, az ország bármely részében kapható

Sportkedvelőknek

és akik télen is kerékpározni óhajtanak és mindazok-
nak, akik egészségi szempontból mozgást kénytelenek
csinálni. erre igen alkalmas és ajánlatos a

Velodrom Tatersall Kerepesi-úton

5000 négyzetű nagyságban 7 óra reggeltől 7 óra estig
nyitva van. Előzetesek méréseket árban varrógép
és kerékpár üzletben elvállaltatnak. Nagy tisztelettel
Höchstler Károly Károly-körút 9.

Budapest látványossága

a Royal-azárlodásban az új

Royal-kávéház

megnyit.

RÉVAI TESTVÉREK

IRODALMI INTÉZET RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
KÖNYVKIADÓHIVATALA

555es üzleti helyiségeit helyszűke miatt
VIII., Üllői-ut 18. szám alá

külön az intézet céljaira épült nagy könyvesháza
tette át.

Bécsi Chic Blouse-ok

pongyolák, alszészeknyák és gyermek-ruháik
saját készítmény a legnagyobb választék-
ban és minden árban.

Stieglitz és Unger áruházában

Budapest, IV., Váci-utca 22.

Gyár: Bécsben, I., Teinfaltstrasse 3. sz.

Az ép most megjelent és képes le-
írójyék, mely az idény újdonságait tartal-
mazza, bárkinek ingyen és bérmentve
küldetik.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

New-York, november 5.

	nov. 5. cents	nov. 4. cents.
Buza decemberre	73 ¹ / ₈	73 ⁷ / ₈
májusra	71	71 ⁹ / ₈
Tengeri decemberre	37 ⁵ / ₈	31 ⁷ / ₈

Chicago, november 5.

	nov. 5. cents	nov. 4. cents
Buza decemberre	65	66
Tengeri decemberre	31 ⁹ / ₈	31 ⁷ / ₈

A hétről.

(Kocsihány az államvasutakon. — A podgyászallítási
díjak felemelése. — A központi hitelszövetkezet elle-
nesel. — Gazdák a börzén. — A pénzpiac.)

(—ndv—) A magyar királyi ál-
lamvasutak ellen sok panasz hangzott
e héten kereskedő körökből. Azt panaszolták
fel, hogy kevés a vagon és késedelmes a
szállítás. Az államvasutak igazgatósága sietett
kinyilatkoztatni, hogy e panaszok alaptalanok.
Mindenesetre helyes és magunk is köszönettel
vagyunk érte, ha az államvasutak igazgató-
sága esetleges tévedéseket avagy félreértése-
ket helyreigazítani igyekszik. De legyen sza-
bad megjegyeznünk, hogy ezuttal a félhiva-
tatos könyomatásokban megnyilatkozó czáfoló
apparátust az államvasutak igazgatósága ros-
szul alkalmazta. Mert ki kell jelentenünk, hogy
tegnap délután a gabonatözsden kézről-kézre
jártak azok a „minden alapot nélkülöző” ver-
seczi, ujvidéki, poroszlói, tó-
rőkszentmiklósi stb. sürgönyök, ame-
lyek azt jelentették helybeli nagykereskedő
czégeknek, hogy a feladott kukorica a kocsihány
miatt még mindig nem adható fel. És muto-
gatták azt a tiszaföldvári jelentést is,
amely szerint az itt feladott 70 rakományból
kocsihány miatt a hét végeig csak 30 rako-
mányt lehetett továbbítani. Vajjon ezek nem
a magyar királyi államvasutak állomásai?
Az államvasuti igazgatóság nyilatkozata
szerint az is alaptalan koholmány, hogy a
budapesti közraktárak Ausztriába irányuló
gabonaküldeményekre a felektől rendelkezést
el nem fogadják. Tisztelettel kérjük a magyar
királyi államvasutak igazgatóságát, kérdezze
meg a közraktárak intézőségétől, hogy U. M.
budapesti czégnek Olmützbe
czimzett árpa elküldési ren-
delkezését és R. J. és T. czégnek
Braunauba czimzett tengeri-
elküldési rendelkezését miért
utasította vissza azon határozott
kijelentéssel, hogy „vasuti rendelet
folytán egyelőre és pedig ha-
tározatlan időre, semminemű
diszpozíciót el nem fogad-
hat, amely az osztrák korona-
tartományok bármely állomá-
sára intézett bármilyenü ga-
bonaküldeményről szól.”

És végül tisztelettel kérdezzük a magyar
királyi államvasutak igazgatóságától, hogy ha
nincsen kocsihány és számbavehető
késés eddig egyáltalában elő nem fordult, ak-
kor miért rendelte el azt a hírhedt bele-
egyezési klauzulát, amely szerint a
szállítási határidő a tényleges berakás — és
nem a feladás — napjától számítatik. Mit ér
a legszebb „végleges” feladási vévény, ha a
tengeri addig, amíg a pályaudvaron várja,
hogy berakják, megromlik. Hiába érté-
kesíti a feladó ezt a vévényt, a
megromlott tengerit a czimzett át nem
veszi és a dologból csak bonyolult pör kelet-
kezik. Ime: a felhangzott panaszok még sem
voltak alptalanok, de megengedjük, hogy az
államvasutak igazgatósága nem tudhatja mindig,
hogy mi történik az igazgatósági palota falain
kívül. És reméljük, hogy az imént felsorolt
adatok felfogják világosítani az országvilág
előtt a kereskedelem hivatott szöszölőjeként
szereplő német nyelvű lapársunkat is, amely
tegnapi esti lapjában azt a megjegyzést köz-

kázta, hogy a kereskedő körökből jövő ezen
panaszok czélzata „homályos”.

Az államvasutakról más hirt is kaptunk.
Azt, hogy felemelik a podgyászszál-
lítási díjakat. Az intézkedés kétségkívül
helyeselhető, főleg azért, mivel a díjak fel-
emelése amig egyrészlől fokozni lesz alkal-
mas a vasuti bevételeket, másrészt még sem
fog érezhető terheket róni a közönségre. A
podgyászszállítás, amióta nálunk a rendkívül
olcsó díjszabás van érvényben, az óriási szem-
élyforgalom dacára, mint bevételi forrás
alig játszik szerepet a magyar államvasuta-
kon. A múlt évben az államvasutakon és az
általa kezelt helyiérdektű vasutakon a pod-
gyászszállításból való összes bevétel 760768
forintra rugott. E bevétel azonban esök-
kenő, mert 1896-ban még 806.972 forint
volt az elért jövedelem. Első sorban tehát
pénzügyi szempontból indokolt a díjak fel-
emelése. A magyar utazó közönségnek e rend-
szabály ugy sem lesz érezhető terhére, mert
tudvalevő, hogy a magyar vasutak személy-
szállítása túlnyomó részben a közeli és
szomszédos forgalomban bonyo-
lódik le, míg a távolsági forgalomra elenyé-
szőleg csekély rész esik. Márpedig közeli uta-
zásokra nem szokás nehezebb podgyászt
vinni s így az utazó közönség legnagyobb részét
a díjak felemelése egyáltalában nem
érinti. Eddig a nagy olcsóságnak előnyeit a
vagyonosabb osztály élvezte, amely az utolsó
zónában és azon túl az átmeneti forgalomban
vette igénybe a vasutat. Ez pedig a magasabb
díjakat könnyen elviselheti.

A központi hitelszövetke-
zet üzletrészjegyeire még nem zárták le az
aláírást és ez az oka, hogy az alakuló köz-
gyűlést meg nem tarthatják. De minél inkább
közeledik a szövetkezeti törvény gyakorlati
életbeléptetésének időpontja, annál sürűbben
és hevesebben intéznek bizonyos oldalról ost-
romot ellene. Diskreditálni akarják az új in-
tézmenyt a gazdaközönség előtt, azt híresztel-
vén róla, hogy hadat fog üzeni a gróf Károlyi-
féle szövetkezeteknek. Értjük mi ennek a keserű-
ségnek az indító okát. A szövetkezeti ügy kétség-
kívül érdemes és buzgó apostolai máskép re-
méltek a fejleményeket. Azt hitték, hogy a
kormány majd megcsinálja a szövetkezeti tör-
vényt, összegyűjti a szükséges néhány milli-
óscskát és az egészet további elbánás végett
majd átadja nekik, hadd vezessék ok a szö-
vetkezeteket a „szabad fejlődés” útján. De ugy
látszik mégsem lesz így. Mert bármily jeles,
hozzaértő és szakavatott is annak a mozgalom-
nak a vezetősége, amely nálunk a mezőgazdasági
hitelszövetkezeteket propagálja, azt mégsem
kívánhatja, hogy pusztán és egyedül ezen
minőségére való tekintettel rábizassék a hitel-
szövetkezeti ügy intézése azon anyagi eszkö-
zök feletti rendelkezéssel együtt, amelyeket
nemcsak az állam, hanem a társadalom külön-
böző rétegeinek az áldozatkészsége hozott
össze. És ha azt vetik a kormánynak a
szemére, hogy a hitelszövetkezeti ügyek ve-
zetését azért nem engedi kezéiből
kiragadtatni, mert ebben is hatalmi
és szököt lát, ugy ebben annyi igazság
kétségkívül van, hogy a pénz mindenkinek a
kezeben hatalom s így döreség volna políti-
kai ellenfeleknek szolgáltatni ki hatalmi esz-
közöket. Ha tehát a szövetkezeti ügy aposto-
laiban csakugyan az ügy iránti buzgalom, az
eszmé iránti lelkesedés tiszta lángja lobog,
nem pedig a hatalom birlalása utáni vágy
serkenti tetteiket, akkor rajtuk áll, hogy ön-
zetlenségüket kimutatva, beálljanak a sorba a
vállvetett működéshez. Ok azonban
félreállanak és duzzognak. Lesz alkalmunk
meggyőződni róla, hogy nincsen igazuk.

A Mária Valéria-utcai tözsdeépület tájé-
kán most délelőtlönként gyakran látni napbat-
nitott vidéki arcokat. Sok gazda jár most
Mercúr csarnokába és még többen lehetnek,
akik személyesen eljönni röstelvény, „megbi-
zásuk” révén vannak ott jelen. Szóval a
gazdaközönség nagyban jár.

szik a gabonatözsde n. És ha most hirtelenében beszüntetnék a határidőüzletet, senki sem jajogna fel ezen fájdalomában, mint az a gazdaközönség, amelynek soraiból leggyűlöttebb hangzik fel a követelés a határidőüzlet eltűnésére. Az az ítélet, amelyet a tőzsdebírók nemrég egy huszárkapitány pörében hozott, komoly intelem akart lenni nemcsak arra az oldalra, amely felé sújtott, hanem ellenkező irányban, a nagy közönségnek is. Jó is lehet, hasznos is lehet, ha a gazdaember egy kicsit kereskedő is és felhasználni igyekszik a konjunkturát. De a jogosult spekulációból ne várták a tőzsdejáték, ami pedig most folyik a gabonatözsden, határozottan az. A gazdák pedig jó lesz figyelembe venni, hogy a játéknak reá nézve rendszerint rossz vége szokott lenni. Elégedjék meg azzal, hogy a gabonának ismét jó ára van és hogy anyagi helyzete ez idén lényegesen megjavult. Mert ezt konstatálni lehet. Daczára a tavalyi inséges esztendőnek, az adók rendszeresen folynak be, a jelzálogintézeteknél a törlesztésekben nincsenek hátralékok, szóval a gazdának van pénze és nem kell adósságait tőznie. Kár volna ezen az öröndetes állapoton börtönléssel rontani.

A pénzpiacznak héten valóságos eseményét képezte az, hogy az osztrák-magyar bank adóköteles bankjegyforgalma az október 31-ki kimutatás szerint a 40 millió forintot meghaladta. Ekkora nagymennyiségben a jegybank még soha sem hozott adóköteles bankjegyeket forgalomba és 242 millió forint értékű váltóárczája is alig volt még az osztrák-magyar banknak. A forgalmi eszközöknek így nagymérvű igénybevétele egyáltalában azt mutatja, hogy a monarchia üzleti életének keretei tágulnak, de mutatja azt is, hogy a jegybank egyre nagyobb befolyást szerez magának a hitelügyek kielégítésében. Azt tartják, hogy a közelebbi hetekben a pénzpiacra a mostani feszültség engedni és hogy a pénz ára is mérséklődni fog. A külföldről ezt határozottsággal állíthatni. A londoni váltó-árfolyam napról-napra csökkenőben van, ami az ottani pénzpiac javulásának a jele. Abban a mértékben, amint tisztázódik az Anglia és Franciaország közötti politikai feszültség, javulnak a pénzvizonyok is, amelyeknek rosszabbodása ezuttal tisztán politikai indokokra volt visszavezethető.

Ipar- és kereskedelem.

Élelmiszerek vámja Spanyolországban. A budapesti kereskedelmi és iparkamara értesülése szerint Spanyolországban a buza, rozs, rizs és ezekből készített liszt, továbbá a burgonya és bab kivételé ismét meg lett engedve és ezen cikkek vámmentessége megszüntetvén, a buza után hat, a búzaliszt után tiz peseta vám fizetendő száz kilogrammonként.

A kereskedelmi és iparkamarától. A budapesti kereskedelmi és iparkamara kedden, november hó 8-ikán délután 4 órakor ülést tart.

Budapesti konzum-sertésvásár, nov. 5. A ferencvárosi petroléum raktárnál levő székesszérvárosi konzum-sertésvásárra 1898. nov. 4-én érkezett 595 drb. Készlet 419 darab, összes felhajtás 1014 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 665 drb, elszállítatlan maradt 349 drb. Napi árak: 120—180 kilós 44—48 kr, 220—280 kilós 47—48 krajczár, 320—380 kilós 47—48 kr, öreg nehéz 42—48 krajczár, malacz 36—40 krajczár. A vásár hangulata élénk volt.

Kőbányai sertés piac, nov. 5. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli súlyban) — krajczárig. Közép (páronként 300—400 kilogramm súlyban) — krajczárig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 47½—48 krig. Közép (páronként 251—320 kigrig terjedő súlyban) 48—49 kr. Könyű (páronként 250 kigrig terjedő súlyban; 49—50 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kigr. felüli súlyban) 47½—48 krajczárig, közép (páronként 240—260 kilogramm súlyban) 47—47½ krajczárig Könyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban) 46,5—47 krajczárig. Sertéslétszám: 1893. nov. 3. napján volt készlet 40340 darab, nov. 4-én felhajtott 163 db, november 4-én elszállított 671 darab, november 5-ére maradt készletben 39832 darab. A hizott sertés üzlet irányzata változatlan.

Közlekedés.

Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság igazgatósága közölni teszi, hogy az előrehaladt évről való tekintettel, a vukovár-újvidéki hajózási társaság, a hónap 20-tól kezdve a következő megszorítással fogja fenntartani: A fentemlített naptól kezdve megszűnnek a „vukovár városi”, a sarengrádi, az illóki, a futtaki és beocsini reudes állomások, Sarengrád állomása pedig a hátralévő időre ladikállomásként fog fenntartani. E hónap 20-án megszűnnek továbbá a tiszai hajózási társaság Szegec és Csougrád, valamint Csongrád és Szolnok között, úgy, hogy az utolsó menet Csongrádról Szegecra és vissza, valamint Csongrádról Szolnokra és vissza e hónap 20-án lesz. A fentemlített viszonylatokban megszűntetett hajózási vonalain fekvő állomások személy- és áruforgalma az említett napon tehát a folyó évre megszűnik, a tömegáru-forgalmat azonban ezen intézkedés nem érinti.

Sorsolás.

Az újságírók sorsjátéka iránt a magyar társadalom összes rétegeiben a legmelegebb érdeklődés és rokonszenv nyilvánul. Testületek és intézetek, méltányolva az újságírói sorsjáték céljának egyfelől humanitárius, másfelől kulturális és mindenképpen nemzeti természetét, a legszivesebb jóindulattal támogatják az annak megvalósítására irányozott törekvéseket. Valóban példátlan ez a jelenség a sorsjáték terén. A magyar katolikus főpapság magatartása igazán jellemző arra a felfogásra, mely az újságírói sorsjáték dolgában uralkodik. Ujabbán dr. Schlauch nagyváradai bíboros püspök 300 darab sorsjegyért 150 forintot, Samassa egri érsek hasonlóképen 300 darab sorsjegyért 150 forintot, Hornig veszprémi püspök 200 darab sorsjegyért 100 forintot, Schusztér Konstantin váci, Hettyei Sámuel pécsi és Zalka János győri püspökök 50—50 forintot küldtek be a sorsjáték kezeléséért. A sorsjáték kezeléséért, mely eddig csak intézetek és testületek számára küldötte meg a sorsjegyeket, most az ország kiváló magánosainak is megkönnyíti a sorsjegyek megszerzését az által, hogy nekik ezeket megküldi. Ohajtandó, hogy azok, kik a sorsjáték kezeléséért a sorsjegyeket megkapják, ezeket megtartsák.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, november 5.
(A malmok vasárnapja.)

A malmok vezetői néhány nap óta ismét sürően értekeznek egymással és nagy titkolózva táncszöknak. Ma végre megtudtuk, hogy mi van készülőben. Vasárnapi munkaszünetet kontemplálnak, amely meglehet, hogy már a jövő hó elsejétől fogva életbe lép. Ismerjük a budapesti malmok efféle tervezetéseit a tavaszról és mondhatjuk, hogy ezzel ugyan senkit sem ijesztenek meg.

A dolog egyszerűen úgy áll, hogy a malmok alkalmasint kénytelenek lesznek hétköznapi is szünetet tartani, mert ma a raktárállomány Budapesten már 100,000 métermázsát sem tesz ki és most nem is fog többé felhalmozódni a készlet a tél beálltáig. A ma eladott 15,000 métermázsza búzánál egyébként sikerült a malmoknak 5—7½ krajczárnyi árengedményt elérni.

(A határidőpiacz.)

A határidőpiaczon ma is csekély üzlet volt és jellemző, hogy a pangó forgalom daczára az árak egyenlegként emelkedtek. Jegyez este a buza 9 forint 57 krajczárt, a rozs 8 forint 22 krajczárt, a tengeri 4 forint 66 krajczárt, a zab 5 forint 96 krajczárt, tehát 6—7 krajczárig terjedő árjavulás oly napon, amikor a fogyasztás demonstratív tartózkodott és amikor a külföldi piaczok is inkább a lanyha tendenzia felé hajoltak.

New-Yorkban ¾ centig, Párisban 15 centimig terjedő csökkenést mutatnak az árak, Berlinben, Liverpoolban, Londonban alig tarthaták fenn magukat az árak. Amerikán át jó különben a hír, hogy Olaszországban ismét a beviteli gabonavámok mérséklését vették tervbe.

(A statisztikai poziczió.)

A Dornbush szerint Európa-felé uszott

	november 1-én	október 24-én
	eszer	quartásban
buza és búzaliszt		
Anglia felé	1522	1385
a kontinens felé	1460	1230
tengeri		
Anglia felé	564	580
a kontinens felé	780	805
árpa		
Anglia felé	487	470
a kontinens felé	630	710

Az amerikai export tehát határozottan növekedőben van, de ez sem odaát, sem Európában eddigelé különös hatással nem volt, már azért sem, mivel Oroszország és Románia kínálata tartósan igen csekély.

(Román buza.)

E származékból az utolsó héten itt Budapesten már néhány vagonrakomány is megérkezett és el is költ a helybeli malmoknál. Hogy milyen árban, azt megmondhatja talán a tőzsde titkársága, amely nem tudni mily okból, ez eladásokról hivatalosan nem vette tudomást, pedig érdekes volna megtudni, hogy mily árak mellett bírja el a román buza a métermázsánként 1—1½ franknyi fuvardíj különbözetet, amely a szárazföldi és a vízi uton való szállítás díja között fennáll.

(Készáruüzlet.)

Ma fizettek rozsért 8 forint 22½ krajczárig terjedő paritásos árakat. Takarmányárpa 6.30—6.60 forinton kelt, román árpaért 6.60 forintot követeltek. Tengeriben a következő eladásokat jegyeztük fel: Tavalyi oláh 5.40—5.45 forint Budapesten. Barcon elkelt múlt évi tengeri 5.55 forinton, Sziszekén 5.45 forinton. Új tengeriért fizettek budapesti paritással 4.05—4.10 forintot, becskerekai paritással 3.55—3.60 forintot, újvidéki paritással 3.80—3.82 és fél forintot. Új cinquantinért Dráva melletti állomásokról 5.25 forintot követeltek május-juniusi szállítással. Tavalyi cinquantin 5.50—5.70 forinton kelt Barcon. Zab júniusi minőségben 10 krajczárral emelkedett és 6 forint 20 krajczárig terjedő árakat ért el.

Előfordult készáru-eladások.

Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 80½ k. 10.52½ frton vegyes, 100 mm. 79½ k. 10.50 frton, 100 mm. 78½ k. 10.50 frton, 200 mm. 78 k. 10.50 frton, 200 mm. 79 k. 10.35 frton vegyes, 300 mm. 75 k. 10.25 frton, 100 mm. 78 k. 10.25 frton, 100 mm. 78 k. 10.35 frton, 100 mm. 77½ k. 10.35 frton, 100 mm. 77½ k. 10.40 frtonon.

Pestvidéki: 150 mm. 80½ k. 10.50 frton, 100 mm. 78½ k. 10.30 frton, 100 mm. 78½ k. 10.35 frton, 300 mm. 78½ k. 10.20 frton sárga, 100 mm. 78½ k. 10.20 frton, 100 mm. 78 k. 10.30 frton, 100 mm. 76½ k. 10.30 frton, 200 mm. 78 k. 10.25 300 mm. 77½ k. 10.25 frton, 200 mm. 77½ k. 10.25 frton, 200 mm. 77 k. 10.30 frton úszkös, 200 mm. 78 k. 10.25 frton.

Becsckerekai: 4000 mm. 75 k. 9.50 frton.

Bácskai: 2500 mm. 75½ k. 10.02½ frton, 900 mm. 74.4 k. 10.02½ frton Mind három hónapra.

Rozs. (uj) 200 mm. pestvidéki 8.10 frton. Budapesten készpénzben.

Zab. (uj) 100 mm. Budapest 5.90 frton, 100 mm. Budapest 5.85 frton, 150 mm. Budapest 5.80 frton, 200 mm. Budapest 5.70 frton készpénzben.

Tengeri. (ó) 100 mm. oláh Budapest 5.55 frton készpénzben.

Árpa. (uj) 100 mm. takarmány Budapest par. 6.65 frton készpénzben.

Hivatalos készárujegyzések.

Áru	mennyiség	100 kgr. készpénz-ára		100 kgr. készpénz-ára	
		frtól	frtig	frtól	frtig
Buza	uj tiszavid.	74	—	75	9.75 9.90
		76	9.95 10.05	77	10.10 10.15
		78	10.20 10.30	79	10.35 10.40
		80	10.45 10.50	81	—
" pestvidéki	" "	74	—	75	9.70 9.85
		76	9.90 10.00	77	10.05 10.10
		78	10.15 10.25	79	10.30 10.35
		80	10.40 10.45	81	—
" fehérm.	" "	74	—	75	9.75 9.90
		76	9.95 10.05	77	10.10 10.15
		78	10.20 10.30	79	10.35 10.40
		80	10.45 10.50	81	—
rozs	elsőrendű	70—72	8.10 8.15		
			8.05 8.10		
			8.20 8.30		
			8.40 8.50		
árpa	takarm.	60—62	6.20 6.30		
			6.40 6.50		
			6.60 6.70		
			6.80 6.90		
zab	uj	39—41	5.75 6.10		
tengeri ó	bánsági	—	5.55 5.65		
			5.50 5.55		
tengeri ó	káposzta	—	12.25 12.75		

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Minden szó 2 krajczár.

Kiadóhivatal:

VII. kerület, József-körút 65. szám.

Előfizetendők készpénzben, levélbélyegeken vagy postautalványon.

Vastagabb betűkből szedve 4 krajczár ha a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választ poste-restante léri, akkor minden közlés után még 40 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. — Czeiszertül az apró hirdetést postautalványon beküldeni s a szöveget az utóirány szelvényére írni; esetleg közönséges levélben is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Mindenki könnyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

APRÓ HIRDETÉSEK ÉS ELŐFIZETÉSEK

ORSZÁGOS HIRLAP

részére felvételnek kiadóhivatalunkon kívüli (VIII. ker. József-körút 65.) a következő üzletekben:

- I. ker., Járnek-utca 22. **Év. Halászvilág György** nagybiztos.
- II. „ Fő-utca 7. sz. alatt **Eisenbach Vilmos** fűszerkereskedése.
- IV. „ Kecskeméti-utca 14. sz. **Szántó Márk** dohánykereskedése.
- IV. „ Harisch-bazár **Déval József** dohánykereskedése.
- IV. „ Petőfi-tér 3. szám **Kemencsek A. J.** dohánykereskedése és újságárada.
- V. „ Nagykerona-utca 20. sz. **Lóvinger Gyula** fűszerkereskedése.
- V. „ Beretliya-utca 13. sz. **Wall Vilmos** dohánykereskedése.
- V. „ Váci-körút 6. szám **Mercze János** dohánykereskedése.
- V. „ Lipót-körút 22. szám **Wolffak Zsigmond** dohánykereskedése.
- VI. „ Teréz-körút 54. szám **Bremer nővérek** dohánykereskedése.
- VI. „ Andrássy-ut 48 szám **Robaczky Ilona** dohánykereskedése.
- VII. „ Erzsébet-körút 50. szám **Heisler Réza** dohánykereskedése.
- VII. „ Erzsébet-körút 7. szám **Fraud J.** dohánykereskedése.

VIII. ker., a Nemzeti színház bérli. **Szponyvi V.** dohánykereskedése.

s ugyane helyeken mindennemű felvilágosítások készségeesen megadatnak.

LEVELEZÉS.

Fiatl srép kisasszony szeretne számokozás ezé ljabló egy csinos és szellemes úrral levelezni. — Leveleket a kiadóhivatalba kér „Szórakozás” jelige alatt. 6690—1

Feketeruhás hájos kisasszonyt, kit a József-körúton kísértem, igen kérem és e lapra figyelemzettem, tegye lehetségessé a közelebbi megismerkedést és írjon e lap kiadóhivatalába „Déli 12 óra” címen. 6722—1

Szépem. Vasárnap ha másutt nem, a Nemzeti színházba találkozhattunk. Örömmel megyek el érted, csak engedj meg. Szeretnék ugyan délután is együtt lenni veled. Nem lenne ez lehetségés? Ertesítsd erről csokoló csunyádat. 6718—1

Két szöke angyal két fekete ördög bizalmas barátságát óhajtja. Leveleket a kiadóhivatalba „Csintalan angyalkák” jelige alatt kérnek. 2277—1

Jó partinak fontos levele van a kiadóhivatalban Mementótól. 6997—1

Madame électrique! Mille remerciements pour votre bonté et excusez je vous prie mon importunité, mais j'en conserve une éternelle reconnaissance! Csütörtökön 5 óraker engedje meg hogy ugyanazon indulási helyen üdvözölhessem és újból élvezhessem üdvözítőleg ható szellemes társaságát, fontos közlendőt volna, „Vilányosnak.” 2279—1

Intelligens fiatal ember egy csinos barna ruhógy állandó barátságát keresi. Válasz személyes körülmények megemléstésével e lap kiadóhivatalába „Hálás 21” jelige alatt kértetik. 2267—1

Jlonka. Utvan szép sóhase volt még, mint tegnap. Igazán imádni való „Ékszemű Angyal”! Tudom, hogy most ezért a pár szöbert ki fogok kapni, de nem bánom szívesen töröm a verést. Mikor láthatom gyönyörű szemeit? Majd személyesen válaszol, ugy-e? Csokolom kis kacsoit milliószor Dr. Kaun. 6724—1

Zedóor. Utazásom sajnos megint el lett halasztva. Ne ijedjen meg, mert csak 1—2 napra. Nem akarnak engedni. Észleljen ki valami okosat. Hogy van? Ha nem jöhet, ne is írjon, mert mindennel kellemetlen-régem van. Azt mondják, hogy igen jól nérek ki, aminék roppant örülök, ugy-e maga is? Sok dolga van? Ha lehet jöjjön, szeretném már látni, hisz már 4 teljes hét üdvözli Paul. 6720—1

HÁZASSÁG.

Önálló 29 éves komoly kereskedő házasság céljából óhajt megismerkedni egy csinos, közepetermetű fiatal intelligens leánnyal. 2000 ftt hozományra rendel-től. — Szíves levelet a kiadóba kérek és „Komoly szándék” jelige alatt kérem azt e helyen jeleztetni. 6698—2

Jgen jó és biztos állásu 28 éves fiatal ember szeretne megismerkedni egy komoly, intelligens fiatal leánnyal, házasság céljából. 3—4000 ftt hozományt kíván. Csak komoly leveleket vessz figyelembe, melyeket „Komoly” jelige alatt kér a kiadóhivatalba. 6363—2

Férjhez szeretne menni egy intelligens, igen csinos fiatal özvegy asszony jóállása közepkoru urhoz. Csakis komoly levelekre válaszol. „Jó asszony” jelige alatt. 6580—3

ALLÁST KERES.

Házmaster, izr. 42 éves, gáz- és vízvezeték, telefon- és telegrafkezelő állást keres egy nagyobb házban. Ajánlatok „Házmaster” cím alatt kértetik a kiadóhivatalba. 6710—3

Fiatl hölgyek mellé társalgónőnek, vagy fel-olvasónőnek, esetleg elemi iskolába járó leánykák mellé nevelőnőnek, ajánlkozik jobb irac-lita családhoz intelligens szülőktől származó fiatal kis-asszony. Remek kézimunkák készítéséhez ért és kez-dőknek zongora órákat is képes adni. Címe a kiadó-hivatalban. 6366—3

Müller Károly aranyozó, József-utca 23. sz. Ajánlja magát új és régi aranyo-zások elkészítésére. 2251—3

Gazdasági számtartó, keresek celmüleg is gyá- korolt, német-magyar le-velező, nagyobb gazdaságban állást keres, hol a gaz-dasági belső teendőket is elvégzi. Ajánlatok „Gazda-sági számtartó” jelige alatt a kiadóhivatalba kértetik. 6578—3

Bármilyen írásheli munkák végzését, levelek má-solását, vagy czimszalag írását elvál-lalja szerény igényű fiatal ember. Czim a kiadóhivatalban. 6654—3

Házmaster, ki már több nagyobb házban volt, mint ilyen alkalmazva és óvadékkal rendelkezik egy nagyobb házban keres ily állást. A víz-vezeték és légszez jókarban tartását elvállalja. Szíves eveleket a kiadóhivatalba kér „Házmaster” jelige alatt. 6604—3

Gyakorlott építész állást keres. Szíves megkeresé-seket a kiadóhivatalba kér „Építész” czimen. 6680—3

ALLÁST KAPHAT.

Előkelő fővárosi szabó-műhelyben tisztességes házból való tanulóleány azon-nal felvételük. Czim a kiadóhivatal. 6455—4

Szakácsnő, ki már nagyobb urházaknál volt alkal-mat, mazva, vidéki urasági házhoz kerestetik. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek. 6662—4

Nagy confectio-üzlet keres ügyes segédet, ki az eladásban és kirakatrendezésben járatos. Aján-latokat a kiadóhivatalba kér „Szorgalmas” jelszó alatt. 6472—4

Házfelügyelői állást, aki közvetítési díj nélkül, gyorsan elnyerül óhajt, az ügyen hirdetést közzé a Háztulajdonosok Lapjába. Bővebbet a kiadóhivatalban Szondy-utca 42/c I. emelet. 2273—4

Ügyes könyvtartó kerestetik irodalmi vállalat részére oly urak, kik ebbeli képzettségükkel igazolni tudják, esetleg fizetés és napidíjban részesülnek. Ajánlatok „X. Z. 1000” alatt a kiadóba kértetik. 6702—4

OKTATÁS.

Az Országos Magyar Gyorsíró Egyesület gyors-írási tanfolyamain I. hóban **Év. Mezeyos-Bányai Amadea okl. tanító** személyes veze-tésével új magyar levelező-, vita- és német kurzusok kezdődnek. Nő és férfi jelentkezőket e gyorsírási-, továbbá Remington-gépirási tanfolyamokra korlátolt számban felvezet Glogowski és Társa Erzsébet-tér 16 sz. 6979—5

Egy igen előkelő arisztokrata családhoz egy fiu mellé a VI., VII. és VIII. oszt. főgymna-siumi tanulmányok magán uton való folytatására, nyil-vános vizgára való előkészítéssel kerestetik három évre egy rom. kath. nevelő, (nőlen vagy nő) igen előnyös feltételek mellett, ki a német nyelven is járatos. A tél és tavasz folyamán Bécében, hol esetleg egyes tantárgyakra kiegészítőül külön tanórok adhatnak órákat. A felvétel esetében az állás azonnal elfoglalandó. Jelentkezők felhivatnak, hogy minősítésüket igazoló okmányukat netaláni ajánló leveleikkel együtt nov. hó 12-ig Garal Benó ügyvédhez (Budapest, Akadémia-utca 10. sz. alatt) terjesszék be. 6995—5

Correpetitornak ajánlkozik gymnásiumi, vagy kereskedelmi iskolai tanulóhoz egy kereskedelmi is végzett joghallgató. Czim a kiadó-hivatalban. 6416—5

Gzimbalmintanár elvállal tanítványokat. Czim a kiadóhivatalban. 2269—5

Mathematikus órák adására ajánlkozik. Czim a kiadóhivatalban. 2283—5

ELADÁS.

Gyümölcsöt, Mohács-Margitta, Szigeti-termet, mely télen át tartós, a következő árak mellett szállítok, utánvétellel: 100 drb. szarvaska-alma 2 ftt, 100 drb. jege-alma 2 ftt, 100 drb. bór-alma 2 ftt, 100 drb. őris-alma 3 ftt, 100 drb. császár-körte 2 ftt ab Mohács. Rendelémynél kérem az utolsó vasuti-, vagy hajó-állomást megnevezni. **Pálfi Pál** Mohács. 6927—8

Bor, kifőrrva, 200 hl. rizling, 100 hl. kővi dinka, 19—21 mustfokos, eladó Nyiregyházán, Mezey Pál termelőnél. 2227—8

Elegáns menyasszonyi ruha olcsó áron eladó Czim a kiadóban. 2083—8

Kerékpár, teljesen új, Adria-gép, sürgősen, hallat-lan olcsón eladó. Czim a kiadóhivatal-ban. 2285—8

Amerikai szőlőtelepítők figyelmébe a legjobb gyöke-res fás szőlőültvényeket; gyökeres és sima amerikai szőlővesszőket árjegyzék szerint ad el Elek Árpád Sajó-Szent-Péteren. 2249—8

VÉTEL.

Házi verkli olcsó áron kerestetik megvételre. Czim a kiadóban. 6704—8

Kétkerekű kézikocsi, használt, olcsó áron keres-tetik megvételre. Czim a kiadóhivatal-ban. 6708—9

KIADÓ SZOBÁK.

Zeljes ellátást kaphat két fiatal ember ez idei tanúre egy tisztességes izr. családnál, közel az Erzsébet-körút és a Bercsényi-utcahoz. Czim a kiadóban. 5914—10

Első emeleti utcai szoba, csinos butorzattal, külön bejárattal kiadó. Czim a kiadóban. 6970—10

Kerepesi-uton egy kényelmes 2-ablakos utcai szoba kiadó, teljes ellátással együtt havi 45 forintért. Czim a kiadóhivatalban. 6144—10

Kerepesi-uthoz közel a Szentkirály-utczában egy csinos, tiszta 2 ablakos szoba kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 6682—10

SZOBA KERESTETIK.

Keresek egy butorozott szobát a Teréz-körút vagy Gyár-utca közelében. Megkeresések ár meg-jelölésével „Mérnök” jelige alatt a kiadóba kértetik. 6678—12

Két hirlapíró keres egy, esetleg két egymásba nyíló, különbejáratu szobát. Czim a kiadóhivatalban. 6666—12

Csinosan berendezett udvari szobát keres az Üllői-ut közelében egy orvostanhallgató. Leve-leket „Egyszerű” jelige alatt kér a kiadóhivatal. 6664—12

HITEL—PÉNZ.

Pénzkölcsön budapesti és környékbeli házakra, tel-kekre, építésekre II., III. helyre és olcsó kamatra azonnal kapható. Bővebbet Kiss J. Bu-dapest, József-körút 66., I. 12. 2281—14

KÖNYVEK.

Jó francia regényeket szeretnék venni könyvtárma berendezéséhez. Ajánlatokat a czim és az ár megjelölésével a kiadóhivatalba kérek „Könyvtár” jelige alatt. 6262—15

Jókai összes művei kerestetnek olcsó áron megvételre Leveleket a kiadóhivatal közvetít „Jókai” czimen. 6612—15

Kazánfűtők, mozcsony- és stabil gépközelők vizs-gálását előforduló kérdések és feleletek tárgyalása című könyv 33 rajzzal 1 ftt. Morvai Rezső-nél, VI. Csángó-utca 3/a. I. em. 32. 2271—15

Lakást kiadni és bérelni a „Háztulajdonosok Lapja” kiadásában megjelenő Lakás Közvetítő újság által, melyben a kiadó helyiségek készületik szerint vannak kihirdetve. Kapható minden tőzsdeben és a kiadóhivatalban: Szondy-utca 42/c I. emelet. 2275—15

KIADÓ BOLTHELYISÉGEK.

Jrodának, műhelynek, divatszalonnak, roemnek, magániskolának vagy nagy lakásnak alkalmas nagy helyiség 1-ső emeleten azonnal kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 3662—17

Nagy bolthelyiség a József-körút legnagyobb for-galmu helyén kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 4706—17

Dohánytőzsde a főváros legelőkelőbb helyén közbe-jött családi körülmények miatt át-adó. Ajánlatokat „Kittinó forgalom” czimen közvetít a kiadóhivatal. 6676—17

KÜLÖNFÉLE.

Köhögésnél, rekedtségnél vegyen 30 krért Réthy-féle Pemeteff-czukorkát. 1537—18

Egy tisztességes család hajlandó (2 évestől kezdve) fiu- vagy leánygyermekét teljes ellátásra csekély fizetésért el-fogadni. — Czim e lap kiadóhivatalában. 6734—18

ÜZLETI HETI SZEMLE.

Gabona. A külföldi piacokon az eddigi szilárd irányzat lánghulással adott tért. A kereslet gyengült, ellenben a tengerentúli elszállítások tekintélyesek. Amerikában az áralakulás kevés változásnak volt alávetve. Angliában az üzlet lánghán fejlődött. A francia piacokon a forgalom korlátolt maradt. A többi kontinentális piacon az üzleti tevékenység szerény keretben mozgott.

Nálunk a kereslet lényegesen csökkent. Az árak mindazonáltal keveset változtak.

Az üzleti hét részleteiről a következőket jelenthetjük:

Buza. Egyenképp a múlt héthez viszonyítva az árak 5 krajczárt vesztek. Az össz-forgalom 120.000 métermáza, a heti hozatal 266.000 métermáza. Külföldi búzában a forgalom korlátolt volt.

Rozs. Minőség szerint helyben átréve 7.95—8.15 forintért fizetett.

Árpaért gyárosok és hízalóknál 6.60 forint érhető el Kőbányán. Állomásokon átréve a kereslet csökkent. Jó tisztavidéki áru 6.75—7 frtért jegyeztetik.

Zabért szín és tisztaság szerint 5.60—6 forintot fizetnek helyben.

Új tengeri a múlt héthez képest 10 krajczárral olcsóbb.

Olajmagvak: Káposztarepce 12—13 frt, Bánati repce 11.25—12— frt, vadrepce 5.50—6.20 frt, lenmag 10.50—11.50 frt, gomborka 9.25—10.50 frt.

Müvelyesek: Bab. Trieurt aprószemű bab Gyöngyös-Félegyházán 7.25—7.50 frt, gömbölyű Baja-Zomboron 6.75—7— frt, barna Kalocsán 3.25 frt, Nagy-Károlyban 6— frt, Köles 4.50—4.60 frt.

Vetőmagvak: Vöröshere szilárd. Új bánati vöröshere 44—46 frt, felvidéki áru 44—45 frt, luczerna 45—55 frt, muharmag 5.50—6— frt, búkőny 5.50 frt, baltaczim 12—13 frt.

Repceolaj. E czikk irányzata továbbra is szilárd, a kereslet közepesnek jelezhető jegyzése 34—35 forint métermázánként Budapesten.

Repcepegácsa. A csekély készletek révén szilárd, hazai hízalók e czikket több oldalról keresik és a követelt 5.80—5.90 forintos árt készséggel fizetik meg, a további jegyzés változatlan, az árak helyt budapesti vasut értetődnek.

Liszt és korpa. A lisztüzlet a lefolyt héten a buzaüzlettel párhuzamban jóval lánghább lett. Nem csak az új eladásokban volt kevés forgalom hanem az átvételi korábbi vételekre is gyengébben baladt. A külföldi üzlet teljesen pang. A korpa-üzlet szintén csendesebb és finom korpa ára csökkent; a goromba korpa ára tartja magát, mert készlet nincsen.

Árjegyzéki átlagárak:

0	1	2	3	4	5	6
17.20	16.60	16.—	15.40	14.90	14.30	13.—
	7	7½	8	F	G	
	11.—	9.—	6.—	3.90	4.—	

100 kilónként, zsákostul, Budapesten szállítva.

Zsiradéküzlet. A múlt héthez képest változás nem állott be a zsiradéküzlet irányzatában. A forgalom még mindig lángha, a kereslet tartózkodó, mert a kereskedők a téli vágásokat bevárják. Ugy zsirban mint szalonnában a készletek nagyon csekélyek. Amerikából jelenleg emelkedő árakat jelentenek, mely körülmény a redukált készletre és a kis felhajtásra vezető visszahívás. Bécs. A nagy felhajtás következtében a sertésárak újabbán ismét csökkentek. Zsiradékárak mindamellett a régi áron keltek el és jegyeznek: disznózsírt 57—57.50 frttal, fehér táblaszalonnát 50—52 frttal. **Budapest:** Jegyeznek: la. pesti disznózsírt 57— forint pénz, 57.50 forint áru, 100 fehér táblaszalonnát 50 forint pénz, 51— forint áru, 100 fehér táblaszalonnát 49 forint pénz, 50— forint áru, 100 füstölt táblaszalonnát 57— forint pénz, 58— forint áru.

Cukor és kávé. **Budapest, november 5.** **Cukor.** Nagyban, ab Budapest vasut, fogyasztási adó nélkül. Finomítvány I-a 36.50—37— frt, koczka 37.50—38— forint, Pile 36.—38.25 forint, Kristály-cukor 35 forint, Candis fehér 46 forint, Candis, sarga 41— forint, Szőlőcukor 25 forint. **Kávé.** Santos good average 41—42 forint, Santos superior 46—49 forint, Portorico 100—120 forint, Java sarga 90—124 forint, Menado 140—170 forint, Carracas 68—80 forint, Laguayra 68—98 forint, Jamaica 90—110 forint, Salvatore 75—85 forint, Lahat 100 forint, Mocca Hodeida

108—114 forint, Preanger 118 forint, Középamerikai 104 forint, Rio 50—58 forint, W. J. B. 100—140 forint, detto gyöngy 128—145 forint, Viktoria 50—56 forint, Viktoria-gyöngy 68 forint, Santos-gyöngy 72 forint, Bogota 72—75 forint, Láv-gyöngy 56—92 forint, Guatemala 100—112 forint. Nagyban, ab Trieszt.

Fűszer és déli gyümölcs. **Budapest, nov. 5.** **Datolya:** Kalafát 26—32 forint, alexandriai 20—24 forint, koszu 15 forint, szabadon 22—26 forint. **Füge:** koszu 18.—18.50 forint, Calamata 20.50 forint, kosáru 14—15 frt, szabadon 13.—15— frt, Puglia 9—12 frt. **Szmirna** 34—38 frt, **Maratonisi** 14.—13.50 forint. **Mogyoró.** Szicíliai 23.50 forint, nápolyi hosszú 34.—, isztriai 35.— frt, Levante hámozott 34.50—35.50, Levante 16—17 forint. **Szent János kenyér.** Puglia új 9.50—10.50 frt, **Mandola:** Avola courris 89—96 forint, Molletta 80.— frt, Catania 84 forint, Palma girgenti 86 forint, Bari 75—78 forint, édes Pugliai 90—92 forint, dalmát új 78.50—80 frt, armelin 45 frt. **Pignoli** 62 frt per láda. **Mazsolaszőlő:** Voula 36—38 forint, Yerli 36—39 frt, Caraburno 45.—56.— frt, Eleme 28 frt, vörös Samos 18 forint, fekete Thyra 16 frt, fekete Samos 22 forint. **Szardella** 63—70 forint. **Ajóka** 35.56 frt. **Bors:** Singapore fekete 50—56, folt Penang fekete 46.— forint, detto fehér 76 frt. **Gyömbör:** bengali 28.50 forint. **Szegfűszeg** 40 frt. **Fahéj** 56.— forint, fahéj-törmelék 28, babérlevél 10.— forint, per 100 kilogramm cif. Trieszt.

Konzervek. Budapest, november 5. Mai érkezett hamburgi jelentések szerint az árak következőleg alakultak: Ananász: szingaporei, a hozatal folyton emelkedik, de a kereslet nagyobbodása folytán az árak tartják magukat. Erkezett 380 láda. 100 darab ¼ kilos dohoz 62 márka; detto 100 drb 1 kilos dohoz 50.50 m.; detto Guadeloupe 100 drb 1 kilos dohoz 98 m.; detta Bahama, láda a 24 dohoz 162—165 márka; detto Saint Miguel érkezett 510 láda, aukcióra került 80 láda 5 márka áremelkedéssel, per 100 kilogramm 272 márka. Tengeri rák: 96 dohoz láda a ¼ kilogramm 60 márka detto 48 dohoz láda a fél kilogramm 52 márka, Lazacz 48 dohoz láda a fél kilogramm 30 márka; detto magas dohozban 26 márka. Mustár maille 12 dohoz a 1 kilogramm 9.50 márka; detto fél kilós dohoz 6.50 márka; detto diaphane 12 dohoz a 1 kilogramm 6.75 márka; detto 12 dohoz a fél kilogramm 4.50 márka. Szarvasgomba: Perigord, legjobb minőség, 10 darab fél dohoz 65 márka, detto üvegben 60 márka; száritott per kilogramm 14 márka. Sajtok: Viktoria 20—30 kilós darabokban per kilogramm 2.40 márka; Chester 7—30 kilós darabban per kilogramm 2.30 márka; Stilton 4—6 kilós darabokban per kgr. 3.80 márka; Roquefort 2½ kilós darabban 2.30 márka; Neufchatel 37 darabos kosárban 4.75 márka. Eidam 2 kilós gömbben 1.50 márka; hollandi tejszín per 10 kgr. 20 márka. Svájci per 10 kgr. 18 márka; Parmesan per 10 kgr. 18 márka. Sardines á l'huile 2300 ládával érkezett; árak változatlanok.

Petroleum. A kedvező időjárás folytán beállott nagy szükséglet, továbbá a megjósolt kis áremelkedés (25 kr.) a gyárak szállító-képességét a végletekig vette igénybe. Mindenki sietett még októberi olcsó petroleumhoz jutni, miután november 1-jével az árak 25 krajczárral emelkedtek. Ma a forgalom már csekélyebb ismét, de mindenesetre kielégítő.

Nagybani jegyzések. A kőolaj-finomító-gyár: Fiumei egycsillagos (amerikai) petroleum: 22.50 frt. Háromcsillagos (orosz) petroleum: 20.— forint. Brassói prima: 17.75 frt. — A magyar petroleumipar-részvénytársaság: Császár-olaj: 24.— forint. Egykeresztes petroleum 21.50 frt. Orosz háromkeresztes petroleum: 20.— frt. Kétkeresztes petroleum: 19.— frt. Budapesten, 100 kilogramm tiszta súly után, netto tara, hordóval együtt (ingyen hordó). Világos hengerolaj I. számú: 32 frt. Sötét hengerolaj II. számú: 29 frt. Könnyű gépolaj III. számú: 16.— frt. Nehéz gépolaj IV. számú: 18.50 frt. Keverőolaj (tisztító olaj) X. számú: 10.— frt. Keverőolaj (nehéz, fajsúlya 0.905) XI. számú: 11.50 frt. A X. és XI. számú olaj fénytelen minőségben egy forinttal drágább. Budapesten 100 kilogramm tisztasúly után netto tara, ingyenhordóban, per cassa 2 százalékos árengedménnyel. Orsvoi Standard White (salon) petroleum: 19.— forint. — Az Apolló ásványolajgyár-részvénytársaság: Liliom-császár-olaj: 23.75 forint. Egyszív petroleum: 20.75 forint. Háromszív petroleum 20.— forint. Csillagkereszt 19.— forint. Lámpaolaj: 17.75 forint. Budapesten, netto cassa, 100 kilogrammonként, ingyenhordóban, 20% tara. Apollo III. számú gépolaj: 16.— forint Budapesten 100 kilogrammonként, hordóval együtt, netto tara; per cassa 2 százalékos árengedménnyel vagy váltóval négy hónapra. Egyes hordók 25 krajczárral drágábbak. Üres petroleumos hordók ára: 2.— forint. Üres olajos hordók ára 1.25 forint. Ásványolajok: Jóllehet az orosz nyersanyagból ké-

szült olajok igen keresettek, főleg a galicziai olajok könnyebb minőségei olcsóbb árakkal már is erősen tért hódítanak. Orosz nyersanyagból gyártott: Henger-olaj (magas gyulladási fokkal) 29.— forint. Igen nehéz gépolaj (fajsúly 907—910) 22.— forint. Nehéz gépolaj (905—908): 20.— frt. Könnyű gépolaj (900—902): 18.50 forint. Orsóolaj (900): 17.— forint. Tisztító olaj (885): 12.— forint. Vulkánolaj: 10.— forint. Budapesten 100 kilo grammonként, ingyen hordóban, netto tara. Nem orosz nyersanyagból gyártott olajok a minőség szerint két-négy forinttal olcsóbbak.

Szesz. A szeszüzletben e héten lánghább irányzat uralkodott és a szeszárak azonnali, valakétsébbi szállításra negyed forinttal olcsóbban zárulnak. Elkelt finomított szesz budapesti és vidéki szeszgyáraktól 54.25—54.50 forinton nagyban és 55 forinton kicsinyben. **Élesztőszesz** nagyban 55 forint. **Mezőgazdasági szeszgyarak** által kontingens nyersszesz lángha, bécsi kontingens nyersszesz jegyzések folytán fél forinttal olcsóbban volt kinalva, de nagyobb üzlet még nem létesült, mert vevők még olcsóbb árakat remélnek.

A kontingens nyersszesz ára Budapesten 17.50—17.75 forint.

A kivétel e héten több tétel finomított szeszt vásárolt.

Vidéki szeszgyarak közül: Győr, Arad, Kenyérmező negyed a többi fél forinttal olcsóbban záródnak.

Budapesti zárlatárak e héten: Finomított szesz 54.25—54.75 forint, élesztőszesz 55.—55.50 frt, nyers-szesz adózva 53.25—53.75 forint, adózatlan 14.—14.50 forint, denaturált szesz 21.50—22.— forint. Az árak 10.000 literfokonként hordó nélkül ab vasut Budapestre szállítva, készpénzfizetés mellett értendők. **Bécs:** Kontingens nyersszesz azonnali szállításra e héten 17.90—18 frton kelt el. **Prága:** Adózott tripló-szesz nagyban 53.50 forint, adózatlan szesz 17.—17.25 forint. **Arad:** Finomított szesz nagyban 53.75—54.— forinton jegyeztettek. **Győr:** Finomított szesz 25 krajczárral olcsóbban jegyeztetik. **Kenyérmező:** Finomított szesz 54.50—55.— forint, denaturált szesz 21.50 frt. **Losoncz:** Élesztőszesz 56.50 forinton kelt el. **Trieszt:** Kiviteli szesz tartályokban szállítva 12.—12.25 forinton 90% hektoliterenként kelt el azonnali szállításra.

Gépolajok és kenőcsök. Budapest, nov. 5. **Olivaolaj** valódi pugliai 44 frt, gyári olivaolaj 40 forint, **Bakuolaj** valódi orosz 22 forint, **Ragosinolaj** 26 forint, **transmissióolaj** 28 forint, **turbinaolaj** 33 forint, **vulkánolaj** 22 forint. **Kenőolajok:** Cilinderolaj valódi amerikai 38.— forint, egyéb cilinderolaj 22—36 forint, **consistens** gépkenőcs 30—35 forint, **bányakocsikenőcs** 16—18 forint, **sodrony- és kenderkötélkenőcs** 24—26 forint, **valvolinolaj** elsőrendű 50—55 forint, **fogaskerékkenőcs** 20—24 frt, **szij- vagy szerszámkenőcs** 35—40 frt. **Gyantaárak:** Serfőzdeszurók 15—17 frt, **terpentinolaj** fehér orosz 27 frt, amerikai 38 frt, **osztrák** 36 frt, **gyanta** 7—11 frt, **gyantaolaj** 18—20 frt. **Kátránytermékek:** Carbolineum 12—13 frt, **kőszénkátrány** 4—4.25 forint, **fenyőkátrány** 10—12 frt, **Vaselin** bőrkenőcs 20—25 frt, **szerszám- és fegyverkenőcs** 30—35 frt. **Halzsír:** svéd 36 frt, **grönlandi** 35 frt, **orszlánzsír** 12—13 frt. **Lenolaj:** 26 frt, **valódi hollandi** 30 frt. **Lenolajkenőcs:** leülepedett 22—30 frt, **Vaselinkenőcs** 35—40 frt. **Faggyu** 38—40 frt. **Tejszín** szappan 22 frt. **Kocsikenőcs:** fekete vagy sarga 5.50—5.25 frt, **fehér** 6.50—7.— frt, **monfalkonet** 7.50 frt, **kék** 7 frt, **uszó** 7.50—9.— frt, **fehér** 7.50 frt, **fiakerkenőcs** 9.75—10 frt, **incom** belga paraffin 7.30 frt. **Schellack:** nanancs 116 frt, **felnarancs** 88 frt, **rubin** 85 frt. **Szalmiak:** fehér angol 56 frt, **jegec** 28 frt. **Naftalin:** hordóiban 14.50 frt. **Glicerín:** 48—90 frt. **Benzin:** fehér 28 frt mind per 100 kilogramm ab Budapest, vasut. **Kolofonium:** helyi 6.75—7.25 forint, **amerikai** elsőrendű 6.50—11 frt. **Szurók:** **bognárszurók** 7.25—8 frt, **fenyőszurók** bajor 12.25—12.75 frt, **detto** fehér 5.50—6.75 frt, **vargaszurók** 10.50—12 frt, **mind** per 100 kilogramm ab Bécs. **Gummi:** arabiai 75—77 frt, **detto** kevert 39—42 frt, **kereskedelmi** 45—48 frt, **Litti** 34 frt per 10 kgr. ab Trieszt. **Táblaolajok:** **Hangulat** folyton lángha. **Albániai** tisztított 33—36.25 forint, **olasz, finom és szuperfinom** 57—68 forint, **valentei** 33—36 forint per 100 kilogramm vám és hordó nélkül ab Trieszt.

Kötött, szövött, rövid és díszmúru. **Pamut** Liverpool 2%^{ca}, márcziusra 2%^{ca}. Nyugodt üzletmenet mellett a vétel elég élénk. **Fonógyarak** szívesen fedeznek, s kötészertől üzleteknél még kedvezményeket érnek el. Legjobb jele, hogy tartósan olcsó árakat várhatunk. **Félgyártmányok és készárak** kivétel nélkül olcsóbbak. **Gyapott** állandóan szilárd. Az általános üzletmenet elég élénk, sőt téli czikkeknél a vevők nagyon megapadt rak-tárakat találnak. Az utánrendelések élénkebbek

mint vártuk, s a gyárosok a legnagyobb erőfeszítéssel sem tudnak kötelezettségeiknek eleget tenni. Különösen téli árukban nagy a kereslet. Ugy látszik ezen cikk fogyasztása rendkívül emelkedik, s eibirna még egy-két új vállalatot. Annál érthetőbb a nagy kereslet, mert hiszen eddig hideg idő alig volt, a fogyasztó közönség pedig rendszeresen csak az utolsó perczben veszi meg szükségletét, s az élénk kereslet mellett az üzletek lebonyolítása s az inkasszó oly rendkívül rossz. Napi cikkek közül a c z é r n a u e m ü e k, p a m u t- és s e l v e m s z a l a g o k, csipkék jól fogytak. Margitöltések már nagyon általánosak. Pamutliszeket női ruhadíszítésre, sok minőségben és kiválóban élénken keresnek. Ujabb időben felső ingek és turisztaingek díszítésre szeles rikító színű sejkemhímzéseket hoztak forgalomba, s úgy látszik megnyerte a fogyasztók tetszését. Tiszított ingek divatos kivitelben, gallérok és kezelők változatlan minőségben olcsóbbak lettek s szintén jól fogytak. P í p a á r u k újra olcsóbbak lettek. Badeni pipaszárak még aliandán drágák, bár a fogyasztók nehezen adják meg a lényegesen magasabb árakat s ezáltal kevesebb fogy e cikkekben. Talán ha megjön a természetes szükséglet, beletörődünk a magas árakba is. G y ö n g y h á z g o m b o k változatlanul drágák, kődiógomombok ca öt százalékkal olcsóbbak. Lámpaárúkban az üzlet még élénk. B á d o g g a l a n t e r i a, nyersanyag drágulása miatt, 5 százalékkal drágább. Cosmetikai cikkek és piperezappokban élénk az üzlet s a közelfő karácsonyi ünnepekre különösen élénkeket ígérküzik. A jegyzések e cikkekben változatlanok, bár nyersolajok ára róhamosan emelkedik. Hitelezetek lebonyolítása még mindig rossz és sok fizetési-kép-telenség és kereskedelmi csőd fordul elő.

Denaturált szesz. Miután a hamburgi szeszjegyzések a lefolyt héten tovább csökkentek és a bécsi jegyzések is estek, a szeszüzlet eddigi szilárd irányzatában stagnáció állott be, anélkül azonban, hogy az exkontingens és így a denaturált szesz árában változás mutatkoznék. E faj állandóan megtartotta magas jegyzését, mert a kivitel oly jó árakat fizet, hogy gyárosaink mincsenek indítva exkontingens jegyzéseikkel lejjebb szállni. A kereslet kielégítő és különösen 1899. évi szállításra létesültek nagyobb kötések a napiárakon. Mai nagybani jegyzések: 21.25—22.— forint 10.000 literfokunkint ingyen barrelben ab Budapest állomás, készpénzfizetésre conto-engedmény nélkül. Egyes barrek fel forinttal drágábbak.

Terpentin. A londoni piacról kiinduló hausse különösen Amsterdamban nyert tápot, mert e jelentős helyen az amerikai terpentinolaj-készletek csekélyek és mert új áru érkezéig nagyobb hozatalok nem várhatók. Amsterdamban a jegyzés prompt árura 16.50, január—februári szállításra 16—17 forintra szökkent 50 kilogrammonkint. Orosz áru szintén fogytán van és nagyon keresett. Mai nagybani jegyzések: franczia áru 41.50—42 forint, galicziai áru 33.50—34 forint, orosz áru 28.50—29 forint 100 kilogrammonkint ingyen hordóban, 18 százalékos göngysúly-engedmény, ab Budapest állomás, készpénzfizetésre. Egyes barrek fel forinttal drágábbak.

Vas. Vasgyáraink eddigi kedvezőbb üzletmenetelenek hanyatlása a beállott őszi időszakra vezethető vissza. A megrendelések száma nagy mértékben csökkent és ami van, az is nagyobbára határidőre szól. Az építkezési vasanyagok forgalma, észévehetően kisebbedik, lehet mondani, hogy majdnem kizárólag a kőtések lebonyolítására szorítkozik. Nyersvas nemkülönben a lemez üzlet szintén gyenge volt. Budapesti helyi árak 100 kilogrammonkint készfűtés ellenében, 2% pénzüri engedménnyel: magyar nyersvas 4.45—4.65 ft, Bessemer nyersvas 4.65—4.75 ft, wtkowitzi nyersvas: 4.50—4.60 ft, félnyersvas: 4.20—4.30 forint, magyar rudvas: 10.50—11.— forint, stájer rudvas: 11.30—11.50 forint, tartánylemez 12.25—12.50 forint, hengerelt vasgerenda: 11.25—12 ft, stájer laposvas 14.—forint, vaslemez 12.50—13.50 forint, horganylemez 31.20 ft. **O c s k a v a s a k:** nehezebb vasdarabok 3.30—3.45 forint, könnyebb vasdarabok 2.90—3.— forint. I-rendű öntöttvas törmelék 3.80 forint, elégett öntöttvas törmelék 1.70—1.80 forint 100 kilogrammonkint vízta készfűtés ellenében.

Ingatlanok forgalma.

Az elmúlt héten átíratás alá kerültek a következő ingatlanok.

(A budai oldalon.)

Nagy Antal és neje, I. kerület, arany kakas-utca 579. számú háza 6300 forintért Budapest főváros közönségére. Szomor Istrán és neje, I. kerület, virányos-dűlőben levő 6570—71. számú telke 1700 forintért Bárános Károly és neje. Esterle Lőrincz és társa, I. kerület, Németvölgy 7354—55. számú telke 5724 forintért idősebb

Szöllős József. Kuthner Józsefné és társa, I. ker. arany kakas-utca 30. számú háza 12.000 forintért Budapest főváros közönségére. Kronawetter Lajos I. kerület, fehér-sas-utca 556. számú háza 4800 forintért Ivanovits Szilárdra. Ziegler György örökösei III. kerület, szőlő-utca 328. számú háza 10.065 forintért ifjabb Rupprecht József. Flessler Márton III. kerület, Testvérhegy 5475—76. számú telke 900 forintért Kren Pál és neje. Heberger István és neje III. kerület, 1408. számú telke 3000 forintért Tanos László és neje.

(A pesti oldalon.)

Vaserik Pál VIII. kerület, tömő-utca 40. sz. háza 20,000 forintért Porubszky Tiborra. Özevgy Brünauer Izsákné VI. kerület 6-utca 21. számú háza 40,000 forintért Pollák Manó és neje. Dr. Hermann Samu és neje VIII. kerület Kisfaludy-utca 18. számú háza 38,924 forintért Farbinger Józsefné. Kittlizer Albert és neje VI. kerület, Szondy-utca 49. számú háza Kittlizer Ágoston és társára. Cséry Lajos és Szeréna VII. kerület Istvánmezőn 2882—84 és 2890. számú telkük 62,874 forintért Obersohn Miksára. Kapetz Károlyné VII. kerület István-ut 4340/43a számú telke Kapetz, testvérekre (hagyatéka). Nagy Géza VIII. kerület, József-utca 30. számú háza 23500 forintért özevgy Stadtrucker Károlyné. Figyelmessy Antal és neje X. kerület, Rákospalván 212. számú háza 9000 forintért Lévy Reginára. Politzer Henrik és társa V. kerület, visegrádi-ut 1297/8. számú telke 13736 forintért özevgy Schmidt Györgyné. Özevgy Tolmár Ferenczné VI. kerület, űteg-utca 7. számú háza 31500 forintért Singer Samu és neje. Schohmann Ferenczné VI. kerület, Hunyadi-tér 1. számú háza Schohmann testvérekre. (Hagyatéka). Fischof Simon IV. kerület, zöldfa-utca 44. számú háznak fele része 29,744 forintért báró Kaas Stefániára. Megyeri Krausz Mayer örökösei VI. kerület, Angyalföld 1529/39/72. számú telkük 6880 forintért Fuchs Mihályra. Waldmann Soma és neje VIII. kerület, népszínház-utca 11. számú háza 115,000 forintért Bächrach Károly és neje. Kiss László és neje IX. kerület, Ferenc-utca 28. számú telke 18,000 forintért Maszák Hugóné. Özevgy Eigel Károlyné X. kerület Ligettelek 7452/b számú telke 3500 forintért Salzberger József és neje, Kotter Aladár VI. kerület, Dávid-utca 11. számú háznak része Klözest testvérekre (hagyatéka). Sichermann Vinczéné VI. kerület, Alsó-Rákos 1959—63. 55/56. számú telke 15,600 forintért Messinger Jakabnéra. Farnady Józsefné IX. kerület, végát-utca 9576—77/b számú telke 20,000 forintért Fröhlich Miksára. Lenz Lambert VII. kerület, Kis-Zugló 2347/b számú telke 4937 forintért Kardhordó Árpád és neje.

MINDENFÉLE.

A keztü.

Europa férfi divatját le Bargy, a párisi „Comédie Française” tagja irányítja. Ahogy le Bargy öltözködik, úgy készítik a divatlapok divatképeiket. Eltanulják tőle a nyakkendő kötését, a virág viselést, szóval minden intim apróságot. A divatkirály színész a napokban megdől és már hetek óta beszélnek arról, hogy milyen ruhát ölt le Bargy az esküvőjére. Frakkról természetesen szó sincs. Az már túlhaladott álláspont.

Sarcey, a híres kritikus most keményen megtámadta a divatkirályt. Nem a játékát kifogásolja, hanem épen az eleganciáját. Példának fölemlíti, hogy le Bargy Dumas színművében, az „Idegen nő”-ben, melyben a herczeg szerepét játszotta, sohasem vetette le a keztüit. Még akkor is fentartotta, mikor neje keztüitlen kezét fogta meg. Pedig főrangú körökben az a szabály, hogy a férfi lehetőleg keztü nélkül legyen. Le Bargy annyira nem vett tekintetbe semmi szabályt, hogy még az íróasztalhoz is keztüis kézzel ült egy levél megírásához. Mikor az utolsó felvonásban Clarkson látogatta meg a herczeget, azt ugyancsak keztüis kezekkel fogadta, holott ez már az udvariasság szabályával is ellentéves.

Sarcey magyarázatot kért mindezekért a divatkirálytól. Más színésznél — ugymond — meg sem említené ezeket a hibákat, de le Bargynál lényegesebb, mert az egész világ azt hiszi, hogy amit ő tesz, az jól van téve.

A válasz nem is késett. Le Bargy kijelenti, hogy nincs rossz szándéka a keztüivel és hivatozik a darab utasításaira, melyekkel Dumas látta el. Majd magyarázatot tart a divatkirály a keztü-

viseléséről. Kijelenti, hogy az igazán elegáns párisi férfi a legtöbb esetben keztüöt hord. A keztüik színe, formája az alkalmak szerint váltakozik. Este gyöngyszürke keztüket hord, amelyeket színházba menetelkor világos színűekkel cserél fel. Ugyanilyen keztüket ír elő a divat a látogatásokhoz melyeket az ember esti öt és hét óra közt tesz.

Ilyenkor a látogató csak a botját teszi le az előszobában és keztüis kézzel lép a szalonba.

Diner-ekre szóló meghívásoknál is ez a szabály áll azzal a különbséggel, hogy a kalap ilyenkor az előszobában marad. A keztüit azonban nem szabad letenni, csak a diner előtt, melynek végeztével a vendég ismét felhuzza őket.

A nőknél természetesen szintoly szigorúak a keztüviselés szabályai. A délelőtti toilettehez kényelmes chevreau-keztüket viselhetnek, melyek a férfikeztüik mintájára vannak szabva. Látogatások, diner-ek és soiréknál világos vagy fehér színű svéd keztüik használatosak. A diner idejére a kéz meg szabadul hüvelyétől De csakis a diner tartamára.

Az angol nők a legelőkelőbb körökben is sokkal szabadlelvűebbek a keztüviselés szigorú szabályaival szemben.

A királyi család magyar tanítója. A nemzeti muzeum levéltára a napokban több érdekes nemesi czimerrrel és oklevéllel gyarapodott, amelyek között legérdekesebb Homoky Imre lekeri apát nemesi czimere és oklevele, melyet 1868. június 17-én azért kapott, mert a megboldogult királynét, Rudolf trónörökösét, Gizella főhercegnőt és a királyi család többi tagjait magyar nyelvre tanította. A nemesi oklevél erre vonatkozó része szösz szerint így hangzik:

„Mi első Ferencz József, Isten kedvező kegyelméből ausztriai császár, Magyar, Cseh stb... apostoli király, stb. stb. Emlékeztetül adjuk ezenel, tudatván mindenkkel, kiket illet: Hogy M. személyünk körüli magyar miniszterium előterjesztése folytán kegyelmes tekintetbe és figyelembe vevén tisztelgetes Homoky Imre, a Megváltó' czimzett lekeri apát, szatmári szentszéki úrnök és a vaskorona-rend III-ik osztályu vitéze kedvelt hívünknek:

Felségünk és a Felséges uralkodó háznak iránti tántoríthatatlan hűségét és azon érdemeit, melyeket 6 harmincznyolcz év óta részint lelkipásztorkodási, részint közoktatási téren, jelesül pedig felséges Erzsébet ausztriai császárné és Magyarország királynéja kedves hitvesünknek, nemkülönben fenséges Rudolf főherczeg és koronaörökös kedves fiunknak és fenséges Gizella főherczegnő kedves leányunknak, valamint felséges uralkodó háznak más tagjainak is, magyar nyelven tanítása által szerzett, s miként felőle kegyesen hisszük, hogy a haza közjávára irányzott üdvös törekvéseit hasonló buzgalommal ezennel is tanusitandja, nevezett Homoky Imrét mind az imént említett kiváló érdemeiért, mind pedig császári és apostoli királyi kegyelmünk és kegyelmességünknel fogva... stb. viszontai előnévvel a nemesek közé avatjuk“... stb.

Homoky Imre 1863. február 9-én kezdte a megboldogult királynét tanítani. 1865-től Rudolf trónörökösét és Gizella főhercegnőt is tanította.

Homoky annyira megtanította a magyar nyelvre a királynét, hogy a felséges asszony az összes alapelveket ismerte. 1866. szeptember havában hivatta magához dr. Falk Miksát, kinek a „Pesti Napló”-ban megjelent cikkei már akkor is feltűnést keltettek. Akkor a királyné dr. Falkot arra kérte, hogy miután a magyar nyelvtant megtanulta, a magyar könyvek elolvasását is megérti, de a magyar irályban szeretné magát tökéletesíteni és egyszersmind a magasabb színvonalu magyar irodalommal is meg akarna ismerkedni. Erre a feladatra vállalkozott dr. Falk Miksa, melyet rövid idő alatt fényesen meg is oldott.

Homoky Imre a királyi család többi tagjait is tanította a magyar nyelvre. A kitüntetés ezekért sem maradt el. Klótild főhercegnő és a Kóburg herczegek tanításáért 1868. június 1-én a vaskoronarend harmadik osztályát kapta. Nemesi czimereinek gyöngéd vonatkozása van a királyi házra, nevezetesen a megboldogult királyné czimere, amennyiben a kék és fehér színekből van összeállítva. A czimer, egy álló vért, két ezüst és két kék mezőre osztva, mind a négy mezőben zöld halmon nyugvó aranykoronából áll. A koronából, még

pedig az első és negyedik ezüstmezőben levőkhöz természetes zöld levelű rózsabokor nő ki, amely a királyi és két gyermekét jelképezi. A második és harmadik mezőben kettős fehérkereszt van. A vast felső szélein aranykoronák vannak. Homokyal egyidejűleg fivérát, Homoky Ferenczet is nemességre emelte a király. Homoky Ferencz Imre nevű fiával a család kihalt. Így került a címer és nemesi levél a nemzeti muzeum levéltárába.

Biciklis-statisztika. A „Popolo Romano” című olasz újság összeállította a világ biciklistáinak vázlatos statisztikáját. A tulságosan hiányos statisztikából természetesen Magyarország is hiányzik. Mindazonáltal így fogynakos is érdekes ez a kimutatás, mely klubok szerint való számmal készült. Eszerint egyesületek szerint ennyi biciklista van:

League of American Wheelman	100.000 tag
Touring Club de France	61.000
Cyclists Touring Club Londonban	55.000
Német kerékpáros-szövetség	40.000
Allgemeene Nederlandsche Bond	20.000
Svenska Turist Förenungen (Svédország)	20.000
Touring Club Belgique	15.000
Touring Club ciclistica Italiano	15.000
Ligue vélocipédique Belge	13.000
Általános kerékpáros szövetség	13.000
Union vélocipédique de France	10.000
Osztrák turista-klub	4.000
Dansk Cycle-Ring (Dánia)	3.500
Touring Club de Suisse	3.000
Touring Club Luxembourg	1.500
Union Russe	1.000
Touring Club de Russie	1.000

Ez azonban csak a klub-tagok száma. A kimutatás összeállítója fölteszi, hogy a kerékpározók közül legfőbb minden ötödik ember tagja valamelyik egyesületnek. Ha ezt a föltevést elfogadjuk, akkor az említett országokban körülbelül két millió lehet a biciklisták száma. A magyarországi kerékpározók száma huszezer körül variál.

A walesi hercegné juhászkutyája. A magyar juhászkutyák egyik különlegességünk. A városi nép mely a dogge-okat s más külföldi kutyafajokat kedveli, lenézi a magyar bundáskutyát s nem igen tudja, hogy némelyik juhászkutyák százakat ér, a juhász pedig semmi vagyonért oda nem adná, mert a nyájának biztonságát áldozná fel vele. A juhászkutyák ugyanis kün a pusztán felnevelkedve félelmetes erejű lesz. Egész farkascsoportát távol tud tartani a nyájtól egy-két ilyen komondor. De hogy nemcsak ez az értéke a mi juhász-komondorunknak, hanem mint luxuskutyák is kiállják a versenyt a külföldi kutyafajokkal, annak ékes bizonyossága az, hogy a walesi hercegnének évek óta állandó kísérője a magyar Alföld egyik rendkívül nagyságu juhászkutyája. A komondor egyik magnusunk ajándékozása. Eleinte a walesi herceg kutyagyűjteményében foglalt helyet „Bundás.” A walesi hercegné egy alkalommal szemlét tartott a kutyák felett s i ndáson akadt meg a szeme, mely eredeti alakjával és óriási nagyságával legjobban megtetszett neki. Ki is vették a tömegből s mint a hercegné asszony kiválasztottját szépen megfürösztötték, hosszú fehér bundáját kifésülték s néhány nap alatt a kitüntetett állat hűséges követője lett a hercegnének. Azóta a walesi herceg szalonjainak elváhatatlan eredetisége a fehérszörű juhászkomondor.

Jó ótvágyu kutya. Egy berlini kereskedő-cég főnökével történt a következő kellemetlen eset: Egyedül volt az irodájában, mikor hirtelenül dolga akadt egy előkelő háznál. Bezárta hát az irodáját, melyben a kutyája is bent volt, és elment. Az unatkozó kölyök-vizsla egy darabig kaparta az ajtót, majd felugrott az íróasztalra. A sok apró papírcsomag között felbredt a kutya játékkedre és vigan garázdálkodott. Az első lábai közé vett egy keményebb csomagot és azt eles fogáival bontogatni kezdte. Ez a mulatság annyira megtetszett a kutyának, hogy visszatérő gazdája alig tudta lekergetni az íróasztalról. A kereskedő csak akkor nézte meg a papírfoszványokat, mikor a vizsla már a földön volt. Rémülten vette észre, hogy egy pénzcsoomag van a kutya fogai közt és a foszlányok széttépett bankók. Tizezerforintos pénzcsoomag volt az asztalán, melyből a jóétvágyu vizsla hét-ezer forintot megevett. Háromezer forint még sér-telen volt.

CSALÁDI KRÓNKA.

Orosz regény. (24)

Írta: DANILEVSZKI GERGELY.

A pusztára érve, rögtön maga elé hivatva a bünösöket. Rodivónnak jól megmosta a fejét, aztán — áldását adta a szerelmesekre. A lakodalmat nemsokára megtartották Prisibben. Rodivón a lakodalom napján Rodivón Maximics nevet kapott és irnok lett a bogatai gazdaságban. A következő esztendőben pedig, mikor Flugné meghalt, rábízták az egész jószág vezetését.

A fiatalok idilli életet éltek a pusztán. Körtike egy esztendő múlva szép kis lányt szült, akit szintén Anna Vaszilevna tartott keresztvívze.

A gazdaság bevételei megkétszereződtek. A bogatai példás rend és ügyesség híre messzire szállott. Anna Vaszilevna el volt ragadtatva.

— Tulajdonképen ki az ön új jószágkezelője? kérdezték nagymamát a kíváncsi szomszédok.

— Csertvertinszky herceg volt jobbagya Litvániából. Azelőtt a herceg moszkvai udvarába tartozott. Nálunk lovász volt, de az uram, szorgalma és értelmessége jutalmául, mostani állásába helyezte.

— És megváltották?

— Ő maga váltotta meg magát, különben nem adtam volna neki a keresztlyányomat.

Rodivón Maximics Bjelogubov valóban elutazott Moszkvába és rövid idővel az esküvő határideje előtt el is hozta a megváltási levelet. Minden kedvük szerint történt. Csak Rodivón volt némelykor nyugtalan; majd sóhajtozott, majd gondolatokba merült és igen keveset beszélt. A feleségét azonban mindeneknél jobban szerette és nem tudott betelni nézésével.

— Miért vagy olyan bánatos Rodka? — kérdezte egyszer az asszony. Bánt valami? Vagy talán én vétettem valamit ellened?

— Nagyon is boldog vagyok, édesem, felelt Rodivón és épen ez az, ami gondolkodóba ejt. Azon gondolkodom, hogy mi történék, ha egyszerre mindennek vége szakadna? Ha téged is, meg gyermekünket is elszakítana tőlem a végzet?

— Mindennek vége szakadna? Hogyan? Ne kísérsd az Istent ilyen gondolatokkal!

— De ha mégis . . . Mondd, mi lenne akkor? Ha a halál, vagy valami más elragadna benneteket tőlem?

— Ugyan, hagyd abba ezeket a gyerekeségeket! Azt hittem, hogy van valami okod a bánkodásra. És te a halálról beszélsz! . . . Üres fecsegés! Mindnyájan Isten kezében vagyunk, az ő akarata szerint igazodik sorsunk s ő irgalmas lesz hozzánk is.

Rodivónt azonban mindez nem nyugtatta meg. Lefogyott, arca beesett, sápadt lett és sokkal idősebbnek látszott, mint a milyen volt. Ez az elválkozás akkor kezdődött, mikor a vásárra vitt néhány szép paripát. A korszakban ugyanis megismerte valami vöröshajú csavargó és a rengeteg nép személtárára megszólította. Rodivón először úgy tett, mintha észre se venné és nem fogadta köszöntését. Ez a találkozás nagy zavarba hozta. Mikor látta, hogy nem kerülheti el, megszólította, maga mellé ültette és két napot átnulatozott vele. A csavargó, azon való örömeben, hogy Rodivónnal, régi jó pajtásával találkozott, holtrészegre itta magát és leterült a pad alá. Rodivón fölhasználta az alkalmat, otthagya és hazaszökött. Ettől fogva azonban mintha kísérelték volna. A jólélek elszállott belőle.

Bizonyos idő múltán úgy látszott, mintha nyomasztó gondja mulófélben volna. Élénk és nyugodtabb lett. Télen azonban valami levelet kapott, s ekkor megint olyan nyugtalan lett. Igyekezett valami módon nagyobb pénzüsszeget szerezni s mikor ez megvolt, elküldte valahová. A nyugalma azonban mégsem tért vissza.

— Honnan kapsz leveleket? kérdezte Agrafena.

— Rokonaimtól a falumból, felelt Rodivón, de nem mutatta meg a levelet.

Augusztusban levelet kapott Körtike Anna Vaszilevna-tól. „Nagyon vágyódom utánad, amíg meleg az idő, készülődj föl és jöjj ide Prisibbe a leánykaddal együtt.”

— Elutazunk keresztanyámhoz? kérdezte Körtike.

— Még ne, várj egy ideig.

— Várni? Er színe változása a küszöbön, aztán mindjárt itt van Mária menyemenetele. Akkor lesz a mézszüret s a mézzel együtt Praskóvát, meg engem is kivihetnek Prisibbe.

— Sokkal jobb lesz, ha keresztrefeszítés ünnepe után megy. Most kendereséplés lesz itthon s én magam nem csinálhatok mindent.

A mézet összegyűjtötték és elküldték, Mária menyemenetelenek napja is elmúlt, a kendert is kicsépeltek már és Rodivón még sem engedte meg Agrafenának, hogy Prisibbe utazzék.

Augusztus vége volt, forró, fülledt napok. Délelőtt lóháton, délután könnyű bricskán járta be Rodivón a birtokot. Megszemlélte a legelő juhokat és lovakat, a kocsikat, melyek az éleést a csürbe hordták, s a munkásokat, akik egy nagy gödör ásásán dolgoztak. Alkonyalkor tért haza. Nagyon fáradt volt; gyorsan megvacsorázott, néhány szót szölt a feleségéhez, kicsit játszadozott a gyermekkel, aztán lefeküdt.

Körtikének még sok dolga volt. Elnosogatta és helyrerakta az edényeket, parancsokat osztogatott az ura nevében és kiment a raktárba meg a kamrába. Nem kívánt még aludni. Folyton férjének szavai motoszkáltak a fejében, amelyeket vacsora közben mondott.

— Az egyiknek úgy kell füttyülni, ahogyan a másik tánczol. S ha az ember szabaddá lesz, vagyis elbocsátják, akkor az orra alá borsot tör olyan valaki, akivel nem tud meg-birkózni . . .

— Miről beszélsz? kérdezte ijedten az asszony.

— Semmiről. Egy földim jutott az eszembe, felelt Rodivón nagyot sóhajtván, és közben eszembe jutott Szidor Akimics, a rendőrfelügyelőnk. Valóban, ez a Szidor nem is ember. Igazi gonosz lélek. Csak nemrégiben is elfogott Ternavában öt szőkevényt és a börtönbe vetette őket. Van még egy ilyenfajta ur is, gróf Araksejev, akiről bizonyára hallottál. Az is keresztet vethet magára, aki ennek a kezeibe kerül.

— De hiszen Araksejev Pityerben van a császár szolgálatában!

— Pityerben, Pityerben, az igaz, hanem azért akárhol megtalálja, akit keres. Még a föld alá sem lehet elbujni előle. Nem hallottad, hogy Czugujevben várják?

Ezután csönd lett. Körtike egy pillantást vetett a sarokban szundikáló Praskóvára, keresztet vetett magára, aztán levetkezett és lefeküdt Rodivón mellé. Csakhamar elaludt.

Rodivón álma nagyon nyugtalan volt. Gyakrabban összerázkódott és sokat hánykolódott az ágyon. Nagyon nyomasztót álmodhatott, mert egészen kimerült tőle.

— Ha csak egy hűvös szellő érhetne, vagy egy korty friss vizet kaphatnék!

Különös álmot üzi vele játékát. Vörös, dagadt, iszákosságra valló arc hajlik föléje és egy szürke szempár pimaszul vigyorog rá. Tüskés, hosszú vörös bajusz bökdösi az arcát és orrát.

— Hahaha! Rajtérek Rodka, belekerültél a csávába, földi! . . . hallja Rodivón a részeg ember kárörvendő hangját. Hej, kelj föl, te fegyencz! Itt van ő, itt, hahaha! Ed-dig nekem ment rosszul és neked jól, most neked! Hahaha!

— A nyavalya törjön ki! . . . Takarod-jál innét ordította Rodivón és dühösen csapkodott a levegőben, meg a falra köpött. Erre fölbredt és megdörzsölte a szemét. A szobában mélységes csönd volt, a hold teljes fényével világított be s a kerti virágok bódító illatot leheltek. Csodálatos, érczes hang hal-latszott be kívülről. Kling-klang-kling-klang!

(Folytatás következik.)

A budapesti értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1898. október 5-én.

Table with multiple columns listing market prices for various goods, securities, and currencies. Includes sections for 'Állampapírok', 'Záloglevelek', 'Elsőbbségek', 'Részvények', 'Bankok', 'Takarékpénztárak', 'Közelekedési vállalatok', 'Bányák és téglagyárak', 'Vasművek és gépgyárak', and 'Különféle vállalatok'.

Advertisement for Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp. Describes its effectiveness for various pains and includes a small anchor logo.

Száz forintot
Kap az, aki egy tisztességes, jó megfontolt embert állásához jutna. Az illető beszél és ír magyarul és német nyelven...

Advertisement for Dr. GARAI ANTAL, featuring 'TITKOS BETEGSÉGEKET' and 'NÉPSZERŰ UTMUTATÓ'. Lists various ailments treated and provides contact information.

Advertisement for Columbu kerékpárok (Columbus bicycles). Includes an image of a bicycle and text describing the quality and features of the bikes.

Advertisement for Engelsmann Rezső, a music publisher. Lists 'MUSZAKI IRODA' and 'MUSZAKIMUNKÁK' with details about their publications.

Large advertisement for 'MERCUR' Bank- és Váltóüzlet Részvénytársaság. Features the stylized 'MERCUR' logo and details about a lottery draw (II. osztályosorsjáték) and share prices.

Advertisement for 'Katángy-Naptárát 1899-re' by Mikszáth Kálmán. Promotes the calendar and asks for attention from the public.

KOLOZSVÁRI SZERETETHÁZ sorsjegy

ára **50** kr.

6 sorsjegy ára . . . 2 frt 50 kr.
12 sorsjegy ára . . . 5 frt — kr.

2000 nyeremény

82.500

kor. értékben.

Huzás visszavonhatatlanul

1898. évi november hó 15-én.

Sorsjegyek, míg a közzét tart kaphatók: a sorsjáték rendező-bizottságánál Kolozsvártt, továbbá Kormos Gyula és társa bankházánál, Budapest, Borotya-utca 5. sz. és minden sorsjegyetárusítóknál helyben és vidéken.

3 tuczat 5 forintért
valódi francia
Gummi
vagy
Halhólyagot

alégnyomabbminőségben szállít a „Nagybani gummaru rakat” IX. ker. Új ut 21. szám. Székely-Ébektartás mellett utánvétellel, nem tetszőkért a pénz visszaadatik.

Nagy bolt-helyiség

a József-körut leg-élénkebb helyén, kiadó.

Czím a kiadóhivatalban

Makulatura-papir

olcsón kapható. Czím a kiadóhivatalban.

Budapesti és bécsi katonakórházakban, valamint számos katonaezredéknél nyert bő tapasztalat folytán ezen orvostudor legmelegebben ajánlható. Számtalan köszönetnyilvánítások és elismerések bel- és külföldi betegek részéről.

Titkos betegségeket, a legelhanyagoltabb **hugycsőgyógyászokat,** bujakóros sebeket, **syphilist,** az **önfertőztetés** utóbajait. **Eigyengült férfierőt**

az orvosvilág által legjobban ajányira felkarolt és hatásában paratlan sikert

Elektromasszage által magánélet, nőknél fehérfolyást, befekkenéses nélkül, barandó női bajokat a legmákosabb bőr-betegségeket, valamint új utat hűvös levegőben való állás, meleg és enyhe melegkezelésekkel létező hátrahagyott bajt gyógyít 10 év alatt és 15 év katonai orvosi tapasztalat után a legjobb gyógymod szerint alaposan és biztos sikerrel

Dr. KAJDA CSY
v. cs. és kir. ezredorvos.

Lakik: Budapest, Váci-körut 4. sz. I. em. Bejárat a lépcsőnél.

Rendel: Délelőtt 9-től 4 óráig, este 7 órától 8 óráig. Nőknél egy mint férfiaknak külön be- és kijárat. Külön váróterem. Levelekre azonnal díjtalanul válaszolnak, gyógyszeréről is gondoskodva lesz.

Millió embernek a Schneider-féle **Páfrány-tokocsák** (Galandóca elhajtó) adták vissza teljes egészségüket

Pántlika-giliszta
fejestől a páfránytokocsák által fájdalom nélkül, a leg-rövidebb idő (6perc) alatt teljesen elhajtatik. Ekitűnő gyógyszer nemcsak a galandféregben hanem gyomorban is szenvedőket is biztosan meggyógyítja.

(Védleget.) Pántlika-giliszta tünetei a következők: az arcválványsárga, ágyadt tekintet, két szemkarkák, lesoványodás, elnyálkásodás, emésztetlenség, étvágytalanság, gyakori rozullat, áulások, egy gombolyag felszállása egész a nyakig, nyálkásnyálkás, a test megdagadása, gyakori felbőgés, hőlégzés, szűz fájdalomak, szivdobogás, a vérkeringés rendelleneségei különösen nőknél, gyakori rólasás stb. stb.

A páfránytokocsák nem ártnak ha a fereg nincs is jelen. Rendelésnél az életkor megjelölendő. **Számtalan elismerés és hála nyilatkozat.** Egy eredeti doboz beszámoló utasítással a bel- és külföld részére postai utánvétellel . . . . . **4.00 frt** a pénz előleges beküldésével . . . . . **3.50 frt** Egyeztetni valódi kapható

Schneider József gyógyszerész
Resicza, Fő-utca 11. (Délmagyarország.)

Megrendelhető:

1. Utánvétellel bérmentve.
2. Két forintos havi részletre a megjelent 12 kötet egyszerre szállítva.
3. Egy forintos havi részletre egyelőre 6 kötet szállítva, 10 részlet lefizetése után további 6 kötet.

Mikszáth Kálmán művei:

- I. A tekintetes vármegye.
- II. Az aprá gentry és a nép.
- III. Nemzetes aralmék.
- IV. Pipacsok a buzában.
- V. Tavaszí rügyek.
- VI. Úrak és parasztek.
- VII. A két koldusdiák.
- VIII. Club és folyosó.
- IX. A beszélő kúntós.
- X. Pernye.
- XI. Lovagvárad, kis prímds.
- XII. Katághy Menyhért levelei

Mikszáth Kálmán

összegyűjtött munkái.

Olcsó egyöntetű diszkiadás 12 kötetben

A gyűjtemény ára **36 frt** diszkötésben

A kötetek fényesen vannak kiállítva, piros vagy barna kötésben.

Méltóztassák az alábbi rendelőlapot levágni és aláírva lapunk kiadóhivatalához beküldeni.

A Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvény-társaságnak Budapest. Megrendelem a t. Társaságtól az „Országos Hirlap” kiadóhivatala útján.

MIKSZÁTH KÁLMÁN összegyűjtött munkáit 12 diszkötésű kötetben 36 forintért.

a) Utánvétellel bérmentve.
b) 2 forintos havi részletfizetés mellett, a 12 kötet egyszerre való szállítást kívánva.
c) 1 forintos havi részletfizetés mellett, lyképen, hogy 6 kötet azonnal szállítsassék, a további 6 kötet pedig 10 részlet lefizetése után.
Az első részlet utánvétellel rendelés és a továbbiak 100 hótól mindaddig fizetendő a Társaság pénztárára Budapest. meg a más részletek fizetése után. A részletfizetések be nem tartása esetén szolg. keljék a kiadóhoz az összes összeg postai megfizetés után, a postai és közszállítás mellett beszélni. A részletek előfizetése után a részletek lefizetése megkezdik és a gyűjtemények teljes vételára esodákosok valják gyűjtemények a befizetett részletek által meg nem fizetett része a részvény-társaság tulajdona marad.

Lakhely: _____ Név: _____
Kelet: _____ Állás: _____

Már 35 év óta az udvari istállókban és a nagyobb katonai és polgári istállókban erősítésül nagyobb fáradalmak előtt s az erők visszaszerzésére farsasztó menetek után az idegek merevséges nyilalások esetében, trainirozásnál a lovat rendkívüli munkabírásra teszi képessé. 1895/1

Főraktár:
Kwizda Ferencz János
cs. és kir. osztrák-magyar, román kir. és bolgár tejedelmi udvari szállító.
Kerületi gyógyszerész Korneuburgban, Bécs mellett.